

Vragen van het lid Helder, L.M.J.S. (PVV)

Vraag:

Is de minister bereid te regelen om het geld naar het veterinaire forensisch team te sturen?

Antwoord:

Het ministerie van EZK en mijn ministerie hebben het verzoek voor extra middelen voor het Veterinaire Forensisch Team afgewezen en de aanvragers hebben daarover een brief met uitgebreide motivatie ontvangen. Inmiddels is het Landelijke Expertisecentrum Dierenmishandeling in het leven geroepen door een aantal andere partijen dat onder meer tot doel heeft dierenartsen te helpen bij het herkennen van dierenmishandeling, onder andere bestaande uit het constateren van letsel. Hiervoor krijgt de Universiteit Utrecht subsidie. Mijn voorganger heeft u hierover geïnformeerd per brief van 31 augustus 2017.

Vraag:

Wordt de werkvloer gedwongen (als ze niet weten of het extra geld niet bij Financiën blijft hangen) om te veel eisen te stellen bij de toekomstige cao onderhandelingen, omdat er anders geen agenten bij komen?

Antwoord:

In 2018 komt € 100 miljoen beschikbaar. De operationele sterkte wordt met 480 fte vergroot en de capaciteit van de Politieacademie wordt in 2018 maximaal benut. Sterker nog, deze opleidingscapaciteit wordt vergroot naar 2200 plaatsen voor het basispolitieonderwijs. De onderhandelingen voor de cao 2018 en verder zijn momenteel in voorbereiding. Zoals altijd wordt deze in open en reël overleg tot stand gebracht. Van het dwingen van de werkvloer is geen sprake.

Vraag:

Waarom wordt de subsidie ingetrokken voor het Centrum voor Criminaliteitsbestrijding en Veiligheid (CCV)?

Antwoord:

De subsidie voor het CCV wordt verlaagd. Er blijft echter een substantieel bedrag beschikbaar voor het CCV. De rol van het CCV blijft wat mij betreft onveranderd. Ik ben in gesprek met het CCV over de jaarprogrammering van 2018, waarbij we gezamenlijk scherp prioriteren stellen aan de hand van maatschappelijke opgaven. Naast een bedrag voor de basissubsidie en de nalevingsexpertise is in de begroting 2018 een bedrag van € 594.000,- gereserveerd voor de uitvoering van het Keurmerk Veilig Ondernemen. Daarvan is € 300.000,- bestemd voor het CCV voor de uitvoering van KVO-Winkelgebieden.

Vraag:

Ziet de minister iets in het initiatiefwetsvoorstel van het lid Helder over groepsaansprakelijkheid?

Antwoord:

Mevrouw Helder heeft mij om een reactie gevraagd over haar initiatiefwetsvoorstel inzake de verruiming van groepsaansprakelijkheid bij openlijke geweldpleging. Volgens goed staatsrechtelijk gebruik maakt de regering pas haar standpunt over een initiatiefwetsvoorstel kenbaar nadat de Kamer met de initiatiefnemer over dat voorstel van gedachten heeft gewisseld. Dat is tijdens de mondelinge behandeling van het voorstel. In die fase zijn we bij dit wetsvoorstel nog niet beland. Ik heb begrepen dat de nota naar aanleiding van het verslag bijna is afgerond. Ik zie de nota naar aanleiding van het verslag met belangstelling tegemoet.

Vraag:

Kan de minister zekerheid geven dat het extra geld voor de politie niet bij het ministerie van Financiën blijft hangen?

Antwoord:

Het kabinet heeft afgesproken dat de intensiveringen uit het Regeerakkoord op de aanvullende post, een apart onderdeel van de rijksbegroting dat wordt beheerd door de minister van Financiën, worden geboekt in afwachting van concrete en doelmatige bestedingsplannen. Na

het opstellen van bestedingsplannen worden middelen tranchegewijs uitgekeerd aan de departementale begrotingen. Een deel van de tranche 2018 van de politiemiddelen zijn inmiddels via een Nota van Wijziging uitgekeerd aan JenV. Voor de overige 167 miljoen worden momenteel plannen gemaakt. Ik heb er het volste vertrouwen in dat wanneer deze plannen gereed zijn, de bijbehorende middelen worden overgeboekt naar de JenV-begroting. Dit komt overeen met de uitspraken van de minister van Financiën eerder bij de Algemene Financiële Beschouwingen: "Het staat niet ter discussie dat dat geld uiteindelijk bij de ministeries terecht moet komen voor de onderwerpen waarvoor het gealloceerd staat."

Vraag:

Waarom is er niet een structureel ondermijningsfonds waar het van criminelen afgepakte geld in wordt gestopt? Tot nu toe hebben we alleen gehoord dat het begrotingstechnisch onmogelijk is.

Antwoord:

Dit kabinet investeert flink in de intensivering van de aanpak van ondermijnende criminaliteit. In het regeerakkoord is 100 miljoen uitgetrokken voor het ondermijningsfonds. Ik ben in gesprek met diverse partijen over de precieze vormgeving van dit fonds en de besteding van middelen uit dit fonds. Ik zal uw Kamer daar in het voorjaar van 2018 nader over informeren. In het bestedingsplan zal ook aandacht worden besteed aan monitoring en evaluatie van de plannen. Voor aanvulling van het fonds is geen financiële dekking. Ook de inkomsten uit het afpakken van crimineel vermogen zijn reeds in de begroting gealloceerd. Over de inkomsten uit afpakken van crimineel vermogen kan ik dus niet vrij beschikken. Naast de 100 miljoen zijn er ook structurele middelen à 10 miljoen toegekend voor de versterking van de aanpak van ondermijning. Ik ga met alle ketenpartners bezien hoe deze middelen zo effectief mogelijk kunnen worden ingezet.

Vraag:

Het vraagstuk van de 'dark number' (het verschil tussen aangiftecijfers en de daadwerkelijke criminaliteit) vraagt om een nieuw meetinstrument, omdat huidige meetinstrumenten niet voldoen. Is de minister bereid een nieuw meetinstrument te ontwikkelen?

Antwoord:

Er zijn reeds diverse monitoren en periodieke onderzoeken die ontwikkelingen in aard en omvang van de criminaliteit in beeld brengen, onder andere: Criminaliteit en Rechtshandhaving (Wetenschappelijk Onderzoek -en Documentatiecentrum (WODC), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Raad voor de Rechtspraak), de Veiligheidsmonitor (CBS), het Nationaal Dreigings Beeld georganiseerde criminaliteit (Openbaar Ministerie, politie), de Monitor georganiseerde criminaliteit (WODC) en de Strafrechtketenmonitor (ministerie van JenV en organisaties strafrechtshandhaving). Deze monitors geven in gezamenlijkheid niet alleen een beeld van criminaliteit die via aangiftes bekend wordt, maar ook van gegevens uit slachtofferenquêtes. In aanvulling hierop doet het WODC op dit moment onderzoek naar de omvang van vormen van criminaliteit die niet of in mindere mate via aangiftes bekend worden, zoals ondermijnende criminaliteit of cybercrime. Dit onderzoek is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2018 gereed. Met de al beschikbare monitors én het aanvullende onderzoek van het WODC wordt voldaan aan het krijgen van een zo volledig mogelijk beeld van het aantal gepleegde misdrijven. Een aanvullend meetinstrument heeft daarom geen meerwaarde.

Vraag:

In het kader van de flexibiliseringsagenda wordt de afgesproken sterkte losgelaten. Graag een reactie. Worden aspiranten meegeteld?

Antwoord:

In het kader van de flexibiliseringsagenda zal ik samen met de korpschef, gezagen en andere betrokkenen onder meer naar de huidige wijze van sterktesturing kijken. De wijze waarop aspiranten daarin nu worden meegeteld kan ook onderdeel van dat gesprek zijn. Ik wil op de uitkomst nu niet vooruitlopen omdat de gesprekken over deze agenda nog gevoerd moeten worden.

Vraag:

Waarom zijn er geen mensen aangehouden bij het feest nadat Marokko het WK heeft behaald? Waarom wordt er in dergelijke gevallen geen gebruik gemaakt van straatverboden, politiehonden, wapenstokken etc.?

Antwoord:

Het betreft hier een openbare orde kwestie, waar het lokale gezag bevoegd is. Door de lokale driehoek wordt de inschatting gemaakt hoe met de situatie wordt omgegaan. De politie bekijkt altijd de situatie ter plekke, waarbij de politie ook een taak heeft om de-escalerend op te treden. Ingrijpen kan dus op verschillende manieren vorm krijgen.

Vragen van het lid Fritsma, S.R. (PVV)

Vraag:

Als het gaat om mensen die niet vertrekken ondanks rechterlijke uitspraken; denkt de staatssecretaris echt dat op deze manier de problemen worden opgelost? Gaat hij ervoor zorgen dat illegalen wel vertrekken om begrip te kweken bij de normale Nederlanders die zich wel aan plichten moeten houden, die geen rechterlijke uitspraken naast zich neer mogen leggen en die zeker geen beloning krijgen als ze dat wel doen?

Antwoord:

De PVV-fractie is kritisch over het voornemen van het kabinet om in overleg met gemeenten acht landelijke vreemdelingenvoorzieningen (LVV's) in te richten voor niet-rechtmatig verblijvende vreemdelingen, omdat dit niet zou stroken met rechterlijke uitspraken over het verblijf van deze vreemdelingen. De PVV-fractie miskent daarmee dat deze LVV's juist worden ingericht om vanuit die locaties aan het vertrek van de vreemdelingen te kunnen werken. Het regeerakkoord geeft ook aan dat wanneer vreemdelingen niet serieus werken aan terugkeer hen opvang en ondersteuning wordt onzegd.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid tot onmiddellijke beëindiging van de pardonregeling, een definitieve stop van illegale opvang en het afzien van nieuwe opvanglocaties?

Antwoord:

In het regeerakkoord is aangegeven dat de regeling voor langdurig in Nederland verblijvende kinderen (kinderpardon) in haar huidige vorm gehandhaafd blijft. Onderdeel van die regeling is dat wordt getoetst of oprecht is gewerkt aan vertrek. Die voorwaarde zorgt ervoor dat de regeling geen onnodige aanzuigende werking heeft en niet botst met het terugkeerbeleid. Daarmee is een uitgebalanceerde keuze gemaakt. Ik zie dan ook geen reden de geldende regeling te beëindigen. Met betrekking tot de (nieuwe) opvanglocatie verwijs ik naar de hiervoor beantwoorde vraag over de Landelijke Vreemdelingen Voorzieningen (LVV's).

Vraag:

Het kraakverbod geldt ook voor illegalen. Kraakgroep 'We are here' heeft 30 keer gekraakt. Waarom treedt het kabinet niet op tegen kraken?

Antwoord:

De op initiatief van uw Kamer tot stand gekomen Wet kraken en leegstand biedt betere mogelijkheden om het kraken van woningen en gebouwen tegen te gaan. Uit de evaluatie die mijn voorganger uw Kamer in 2016 heeft toegestuurd (Kamerstukken 2015/16, 31560 nr. 36) blijkt dat van die mogelijkheden actief gebruik wordt gemaakt. Optreden is makkelijker doordat het Openbaar Ministerie niet langer hoeft aan te tonen dat het desbetreffende pand minder dan een jaar niet in gebruik was. Bovendien is de strafmaat verhoogd en is kraken een misdrijf geworden. In de praktijk lukt het daardoor om snel tot ontruiming over te gaan en krakers succesvol te vervolgen. Conform het uitgangspunt van de wet wordt lokaal besloten over de inzet van politiecapaciteit voor ontruiming. Voor de manier waarop wordt omgegaan met illegaal verblijf in Nederland verwijs ik u naar het antwoord op uw vraag over strafbaarstelling van illegaliteit.

Vraag:

Wilt u ervan afzien om bovenop de afgesproken asielinstroom ook nog eens 1750 extra

vluchtelingen toe te laten?

Antwoord:

Ik zie hiertoe geen aanleiding. Overeenkomstig het regeerakkoord voegt het kabinet hier de daad bij woord. Daar waar Europese afspraken met transitlanden en landen in conflictregio's resulteren in een lagere instroom, is Nederland bereid de opvang in de regio te ontlasten door middel van hervestiging. De asielinstroom is sinds de EU-Turkije Verklaring van maart 2016 significant gedaald. In lijn met de afspraken in de EU-Turkije Verklaring en conform het Regeerakkoord ligt de voorgenomen inzet op hervestiging uit Turkije dan in de rede.

Vraag:

Klopt het dat er nog niet één illegaal is vervolgd en veroordeeld onder de nieuwe kraakwet?

Antwoord:

In het informatiesysteem van het Openbaar Ministerie is de verblijfstatus van verdachten niet op geaggregeerd niveau zichtbaar. Een zoekslag heeft uitgewezen dat van de 835 veroordeelden op grond van artikel 138a van het Wetboek van Strafrecht, in elk geval 787 personen Nederlander, EU-onderdaan of inwoner van de Nederlandse Antillen of Suriname zijn. Uit de registratie blijkt niet of de resterende 48 verdachten illegaal zijn, of dat deze personen uit een ander land afkomstig zijn maar wel een legale verblijfsstatus hebben.

Vraag:

Alle zorg voor asielzoekers is gratis, voor Nederlanders niet: dat is meten met twee maten. Wat is uw reactie hierop?

Antwoord:

Uitgangspunt in de zorg is dat degene die de zorg wordt geboden deze ook betaalt. Voor Nederlandse burgers is hiervoor een verzekeringsstelsel beschikbaar. Asielzoekers kunnen in Nederland echter geen zorgverzekering afsluiten. Voorts hebben asielzoekers veelal geen beschikking over eigen middelen en kunnen daar ook niet in voorzien. Om die reden wordt de medische zorg voor asielzoekers vergoed door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Deze medische zorg (met uitzondering van huisartszorg) wordt alleen op basis van medische noodzakelijkheid, op indicatie en na machtiging verschaft. Bovendien wordt steeds beoordeeld of het nodig/wenselijk is dat de medische zorg per direct wordt geleverd. Zeker in die gevallen waarin de verblijfstatus nog onduidelijk is, kan het voorkomen dat een bepaalde behandeling of verstrekking niet plaatsvindt omdat deze niet in het land van herkomst kan worden voortgezet. Wellicht ten overvloede meld ik u nog dat ook in de zorg voor Nederlandse burgers geldt dat mensen die minder daadkrachtig tegemoet worden gekomen in de zorgkosten via de zorgtoeslag.

Vraag:

Illegaliteit moet strafbaar worden gesteld. Graag een reactie van de staatssecretaris.

Antwoord:

Het kabinet wil illegaal verblijf terugdringen. Dit kabinet zet om die reden sterker in op het voorkomen van illegale migratie en het vertrek van illegaal verblijvende vreemdelingen. Daarom zet dit kabinet zich in om extra capaciteit vrij te maken voor de Dienst Terugkeer en Vertrek, intensiever casemanagement en meer mogelijkheden voor bestuursrechtelijke vreemdelingenbewaring. Samenwerking met gemeenten is hiervoor ook cruciaal.

Het kabinet is van mening dat het strafbaar stellen van illegaliteit in de context van deze getroffen maatregelen onvoldoende extra zal bijdragen aan het terugdringen van illegaal verblijf.

Vraag:

Hoe kan het dat maar 80 keer aangifte is gedaan van foutieve informatieverstrekking in verblijfsprocedures? Kan de staatssecretaris garanderen dat dit voortaan structureel wordt gedaan?

Antwoord:

Ik ben het met de heer Fritsma eens dat het uitgangspunt moet zijn dat wanneer er een misdrijf wordt gepleegd, bijvoorbeeld fraude, in het kader van de aanvraag om een

verblijfsvergunning er aangifte zal moeten worden gedaan. Dit is ook het uitgangspunt van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Wanneer aan bepaalde criteria wordt voldaan (bijvoorbeeld: is de verdachte bekend en/of is de verblijfsplaats van de verdachte bekend) wordt tot aangifte overgegaan.

Vraag:

Kan de staatssecretaris de vergunning voor Syriërs intrekken aangezien honderdduizenden van hen terugkeren naar Syrië?

Antwoord:

Uitgangspunt is dat mensen teruggaan zodra hun land veilig is. In de afgelopen periode zijn er meermaals berichten verschenen over Syriërs die weer terugkeren naar huis. Ik begrijp dat dit de vraag kan oproepen of het nog in alle gevallen nodig is om asielbescherming aan Syriërs te geven. Ik denk dat we voorzichtig moeten zijn bij het trekken van conclusies uit die terugkeer. Ten eerste gaat het in verreweg de meeste gevallen om terugkeer van Syriërs die Syrië nooit hebben verlaten. Het is dan dus terugkeer naar huis van personen die tijdelijk elders in Syrië hebben verbleven. Voor een veel kleiner deel betreft het Syriërs uit de buurlanden en dan in het bijzonder Libanon. Of die terugkeer altijd volledig vrijwillig is en in hoeverre dit komt door de situatie in Libanon is lastig te bepalen. Dat alles is reden voor voorzichtigheid. Men zou net zo zeer betekenis kunnen hechten aan het feit dat het grootste deel van de Syriërs in die buurlanden er niet voor kiest terug te keren, terwijl voor veel van hen de situatie in die buurlanden niet ideaal is. Of de veiligheidssituatie in Syrië zodanig is verbeterd dat ons asielbeleid op onderdelen kan worden aangepast wil ik echt baseren op de feiten over die situatie. Daarom heeft mijn ministerie aan het ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd daarover een ambtsbericht op te stellen. Dit zal opgeleverd worden in de zomer van 2018.

Vragen van het lid Graaf, M. de (PVV)

Vraag:

Waar, hoe en wanneer is de IS-er die (in de Balie) werd gesignaleerd Europa en vervolgens Nederland binnengekomen? Over land, zee of lucht? Had hij valse ID-papieren en wat voor papieren waren dat? Heeft de man zelf of via zijn netwerk toegang tot explosieven en wapens?

Antwoord:

Ik begrijp de vele zorgen. Ik heb kennis genomen van de vele vragen van dhr. De Graaf over de gebeurtenissen in De Balie in Amsterdam op 14 september 2017. Zoals u begrijpt kan ik in het openbaar geen uitspraken doen over individuele gevallen. In algemene zin kan ik u melden dat personen die een dreiging vormen voor de nationale veiligheid nauwlettend in de gaten worden gehouden. Het Openbaar Ministerie, de politie en de diensten zijn alert. Passend bij de dreiging worden altijd maatregelen genomen als daar een juridische grondslag voor is. De inzet van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook zij kan – zoals u weet – geen uitspraken doen over individuele gevallen. Wat betreft de bijeenkomst in De Balie kan ik u melden dat de politie zoals te doen gebruikelijk voorafgaand aan de bijeenkomst contact heeft gehad met De Balie over de beveiliging. De politie heeft een inschatting gemaakt conform de reguliere werkwijze. De politie heeft de geüniformeerde dienst geïnformeerd en had een rechtstreekse lijn met De Balie. De Balie heeft interne beveiligingsmaatregelen getroffen. Op de betreffende avond heeft de Balie nadat de man vertrokken was, contact opgenomen met de politie. De politie is hierop ter plaatse gekomen en heeft gesproken met aanwezigen die de man zouden hebben herkend. Gezien het vorenstaande concludeer ik dat de politie conform de reguliere werkwijze heeft gehandeld.

Vraag:

Wat was het laatste veilige land waar de IS-er doorheen gereisd is?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er

herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Is het voor de minister nu bewezen dat het relatief eenvoudig is om als IS-er Nederland binnen te komen? Is er meteen actie ondernomen na het openen van deze eventuele ambtsberichten?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Is de verblijfsground van deze IS-er op valse documenten gebaseerd? Wanneer zijn die ontdekt en waarom is daar niet op ingegrepen?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Wanneer was zijn achtergrond als IS-er in Nederland bekend?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Vanaf wanneer is deze IS-er in de gaten gehouden? Waarom is hij niet opgepakt en vastgezet?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Wat weten de diensten en wat weet de minister over de mogelijke terreurplannen en het netwerk van deze IS-er?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Welke afwegingen zijn er bij de casus van deze IS-er gemaakt door de diensten en de minister en door wie is er gehandeld?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Hoeveel kans is er dat iemand die 24/7 wordt gevolgd alsnog onder de radar verdwijnt?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Was de politie wel op de hoogte van de komst van de IS-er naar de Balie en waarom hebben ze hem niet kunnen aanhouden? En als ze niet op de hoogte waren, waarom dan niet?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Klopt het aantal van 20 fte dat de diensten nodig hebben om iemand 24 uur per dag te volgen?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Met wie is de IS-er die in Nederland vrij rondloopt nog meer binnengekomen en waar zijn de anderen nu?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Is de IS-er nog steeds in Nederland. Zo nee, waar is hij nu? Weet de minister überhaupt waar hij zich bevond?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Welke dienst was er als eerste op de hoogte van de reis van de IS-er door Europa en zijn verblijf in Nederland?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Welke contacten had de IS-er hier en in andere landen? In welke netwerken in Nederland en

Europa was hij actief?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Was de IS-er van plan in Nederland iets aan te richten, en zo ja wat?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Wie en wat hebben uiteindelijk de doorslag gegeven om de IS-er vrij rond te laten lopen?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Is de minister bereid om administratieve detentie en andere door PVV voorgestelde maatregelen (waaronder het sluiten van de grenzen en het stimuleren van vrijwillige remigratie) in te voeren? Zo nee, graag een uitvoerige reactie.

Antwoord:

Administratieve detentie, in de zin van preventieve detentie zonder dat sprake is van een redelijke verdenking, is geen gerechtvaardigde vrijheidsontneming. Het Openbaar Ministerie beschikt over voldoende wettelijke instrumentarium om strafrechtelijk op te treden. De strafrechtelijke aanpak wordt verder versterkt met het wetsvoorstel Versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme. Dit wetsvoorstel ziet onder andere op verlenging van voorlopige hechtenis zonder ernstige bezwaren bij verdenking terroristische misdrijven. Naast het strafrecht bestaan er vreemdelingrechtelijke en andere bestuursrechtelijke maatregelen die de overheid kan nemen. Deze bestuursrechtelijke maatregelen zijn recent uitgebreid met de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding, die reeds enkele malen is toegepast.

Wat betreft de andere door de PVV voorgestelde maatregelen merk ik het volgende op. Het kabinet acht het sluiten van de grenzen geen realistische oplossing, laat staan dat het een structurele oplossing is voor complexe veiligheids- en migratievraagstukken. Het sluiten van de grens voor specifieke groepen is bovendien in strijd met artikel 1 van de Grondwet. Los van de vraag of een dergelijke maatregel juridisch houdbaar en ook uitvoerbaar is, miskent een dergelijke maatregel bijvoorbeeld ook de negatieve consequenties voor de Nederlandse economie. Ten aanzien van het stimuleren van vrijwillige remigratie: Nederland biedt afhankelijk van het land van herkomst vreemdelingen via verschillende programma's ondersteuning aan om vrijwillig uit Nederland te vertrekken. Daarvoor kan men o.a. gebruik maken van ondersteuning via de zgn. REAN-regeling (Return and Emigration of Aliens from the Netherlands) van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM). Met betrekking tot terugkerende uitreizigers merk ik op dat personen met de Nederlandse nationaliteit de toegang tot Nederland niet kan worden ontzegd. Sinds 1 maart 2017 is het mogelijk om in het belang van de nationale veiligheid het Nederlanderschap in te trekken van een persoon die zich heeft aangesloten bij een organisatie die een gevaar vormt voor de nationale veiligheid. Dit is alleen mogelijk wanneer betrokkene twee nationaliteiten heeft en wanneer in individuele gevallen een belangenafweging wordt gemaakt. Nederlanders die terugkeren worden bij terugkeer voor verhoor aangehouden. Het Openbaar Ministerie gaat, waar opportuun, over tot

strafvervolgning. De aanpak van terugkeerders betreft altijd maatwerk. Het doel is om de mogelijke dreiging die van terugkeerders uit kan gaan, te verminderen. Wat betreft het bevroren van tegoeden van ondersteuners merk ik op dat een bevroeringsmaatregel kan worden opgelegd wanneer het gegronde vermoeden bestaat van ondersteuning van terroristische activiteiten. De plaatsing op de nationale sanctielijst terrorisme is gericht op vermindering van de dreiging die kan uitgaan van personen die zich hebben aangesloten bij een terroristische organisatie. Gevolg van de bevroeringsmaatregel is dat financiële tegoeden bevroren zijn van degenen die op de lijst staan. Tegelijkertijd is het verboden voor anderen om financiële tegoeden en middelen aan deze personen en organisaties ter beschikking te stellen.

Vraag:

Wat was de verblijfsgrond van de IS-er in Nederland? Had hij een verblijfsvergunning? Zo ja, wat voor vergunning?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Is er bekend wat de IS-er op zijn kerfstok heeft binnen IS?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Wie heeft de diensten aan informatie geholpen over de IS-er? Wanneer vond deze informatieoverdracht plaats?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Hoeveel arrestaties zijn er verricht binnen het netwerk van de IS-er in Nederland en daarbuiten? Wanneer hebben deze arrestaties plaatsgevonden?

Antwoord:

Voor het antwoord op de gestelde vragen n.a.v. de berichtgeving dat er een Syrische IS-er herkend zou zijn tijdens een optreden in De Balie verwijs ik u naar het bovenstaande antwoord op de eerste vraag van het lid De Graaf.

Vraag:

Hoeveel radicale moslims kent Nederland? Hoeveel daarvan worden er aangemerkt als gevaarlijk?

Antwoord:

Op basis van een open nota van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en zoals ook aangegeven in het 45e Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland kan ik u zeggen dat er enkele honderden jihadisten in Nederland zijn en enkele duizenden sympathisanten. Over hoeveel er als gevaarlijk worden aangemerkt worden in het openbaar geen mededelingen gedaan.

Vraag:

Hoe kan het dat een veroordeelde terrorist bij wie Kalasjnikovs in de kelder zijn gevonden tezamen met heel veel cobra's en die een mega aanslag wilde plegen over drie jaar alweer vrij komt?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister voor Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vragen van het lid Markuszower, G. (PVV)**Vraag:**

Kan de minister aan Nederland uitleggen dat de vermoedelijke moordenaar van Anne Faber, die amper 7 jaar geleden 2 jonge meisjes op verschrikkelijke wijze heeft verkracht, nu alweer vrij rond kon lopen?

Antwoord:

Ik kan me voorstellen dat de verschrikkelijke gebeurtenis in Den Dolder vragen oproept. Afgelopen maandag hebben de inspecties hun eerste onderzoek gepubliceerd. Zij achten het niet direct noodzakelijk om actief in te grijpen in de geleverde zorg en de veiligheid in de forensisch psychiatrische afdeling Roosenburg, maar signaleren wel een aantal risico's. Ik heb in mijn brief van maandag laten weten welke maatregelen ik daarop zal nemen. Het is belangrijk dat het strafrechtelijk onderzoek en het tweede onderzoek van de Inspecties zorgvuldig kunnen verlopen. Daarom kan ik niet verder ingaan op de zaak-Michael P.

Vraag:

Kan de minister aan Nederland uitleggen dat een stiefvader maar 2 jaar in de cel hoeft te zitten voor het verkrachten van zijn jonge stiefdochters?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister van Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vraag:

Kunt u het uitleggen waarom de Pool die in het centrum van Utrecht mw. Van den Brink doodstak, maar 3 jaar de cel in moet?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister van Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vraag:

Kan de minister uitleggen dat de daders die twee broers in Arnhem zonder reden in elkaar sloegen slechts zijn veroordeeld tot een paar uur taakstraf?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister voor Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vraag:

Hoe vaak leggen rechters straffen op die lager zijn dan ze konden opleggen volgens het Wetboek van Strafrecht?

Antwoord:

In het Wetboek van Strafrecht zijn maximum op te leggen straffen voor te onderscheiden delicten geregeld. In een enkel geval legt een rechter een maximale straf op. Het stelsel van maximumstraffen geeft de rechter de ruimte om de feiten en omstandigheden beoordelend een passende straf op te leggen. Dit stelsel functioneert goed. Inherent aan een stelsel van strafmaxima is dat de rechter doorgaans lagere straffen oplegt dan maximaal mogelijk is.

Vraag:

De PVV-fractie wil het Wetboek van Strafrecht wijzigen en komt met een initiatiefwetsvoorstel waarbij zedendelinquenten minimaal 20 jaar de cel ingaan en waarbij de rechter meer mogelijkheden krijgt om zedendelinquenten levenslang op te sluiten. Graag een reactie van de minister.

Antwoord:

Volgens goed staatsrechtelijk gebruik maakt de regering pas haar standpunt over een initiatiefwetsvoorstel kenbaar nadat de Kamer met de initiatiefnemer over dat voorstel van gedachten heeft gewisseld. Dat is tijdens de mondelinge behandeling van het voorstel. In die fase zijn we bij dit wetsvoorstel nog niet beland, aangezien het wetsvoorstel zich bevindt in de fase van aanhangigmaking.

Vraag:

Kunt u het uitleggen dat een inbreker die een vrouw verkracht en vermoordt slechts 4 jaar cel krijgt?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister voor Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vraag:

Kan de minister uitleggen dat een eenenzestigjarige man slechts een paar maanden celstraf krijgt voor de verkrachting van een minderjarige?

Antwoord:

Kamerleden Markuszower en De Graaf leggen een aantal zaken voor waarin de strafrechter – soms nog niet onherroepelijk – uitspraak heeft gedaan. Het is in een rechtstaat aan de rechter om op basis van het strafdossier en de behandeling van de zaak op zitting de feiten en omstandigheden te beoordelen en te oordelen over het al dan niet opleggen van een straf en de hoogte daarvan. Het past de minister voor Rechtsbescherming niet hierop commentaar te leveren.

Vraag:

Wat is uw reactie op het idee om rechters en officieren van justitie door het volk te laten kiezen?

Antwoord:

Ik vind het geen goed idee om rechters en officieren van Justitie voor een bepaalde periode te laten kiezen door het volk. De magistraten in Nederland zijn onafhankelijk. Dat is een cruciale pijler onder onze rechtsstaat. Het betekent dat rechters hun oren niet hoeven te laten hangen naar politieke voorkeuren of de belangen van een of meerdere bevolkingsgroepen. De rechterlijke onafhankelijkheid waarborgt dat de rechter iedere zaak op dezelfde wijze tegemoet treedt, zonder zich zorgen te hoeven maken of een uitspraak een bepaalde groep welgevallig is. Deze onafhankelijkheid is naar mijn overtuiging de noodzakelijke basis voor het

vertrouwen in de rechtspraak. Uit onderzoeken van bijvoorbeeld het Sociaal en Cultureel Planbureau blijkt dat het vertrouwen van de Nederlandse bevolking in de rechtspraak al jaren achtereen hoog is.

Vragen van het lid Oosten, F. van (VVD)

Vraag:

Hoe zorgt de minister ervoor dat het ziekteverzuim nu maandelijks zichtbaar daalt en binnen twee jaar niet hoger is dan maximaal het gemiddelde bij de overheid? Graag een reactie.

Antwoord:

Het terugdringen van het verzuim in het korps blijft een belangrijke opgave voor het korps. Het verzuim is niet binnen alle onderdelen van het korps op hetzelfde niveau. Er zijn verschillen te zien tussen eenheden, waarbij in een enkele eenheid een daling van het verzuimpercentage is ingezet, zoals in de eenheden Zeeland-West-Brabant en Oost-Brabant. De noodzakelijke landelijke trendbreuk is echter nog niet gerealiseerd. De politie heeft in 2017 extra expertise en capaciteit aangetrokken om de leidinggevenden maximaal te ondersteunen bij de verzuimaanpak in hun team. Ook is in samenspraak met de politievakorganisaties een landelijk re-integratiebeleid vastgesteld. Verder gaat de politie een korpsaudit verrichten naar aanleiding van het TNO-rapport over langdurig verzuim uit 2014, hetgeen inzichten kan opleveren die kunnen bijdragen aan de aanpak van het verzuimbeleid bij de politie. Het verzuim bij de politie bestaat echter grotendeels uit langdurig verzuim. Daaronder vallen de complexere verzuimgevallen. Als gevolg daarvan is het niet reëel om te verwachten dat het verzuim bij de politie op korte termijn aanzienlijk zal dalen. Om gericht verzuim terug te dringen wordt periodiek een analyse van het verzuim gemaakt, in het bijzonder bij teams met hoog verzuim. Het is cruciaal dat in het korps hierop nog scherper wordt gestuurd en dat op alle niveaus leidinggevenden en medewerkers worden aangesproken op hun aandeel daarin. In alle managementgesprekken van de korpsleiding met de eenheidschefs en in alle managementgesprekken binnen de eenheden komt het verzuim aan de orde. Meer dan voorheen wordt geïnvesteerd op het voorkomen van verzuim. Zo heeft het korps zelfscreeners ontwikkeld waarmee medewerkers zelf aan de hand van een vragenlijst kunnen zien of zij risico lopen op mentaal of psychosociaal vlak en loopt er een pilot voor het aanbieden van een preventief medisch onderzoek aan medewerkers. Ik zal de Tweede Kamer verder informeren over het actuele verzuimbeeld en eventuele maatregelen via de komende voortgangsrapportage vorming nationale politie.

Vraag:

Sorteert het bedrag van 100 miljoen euro in het ondermijningsfonds een meerjarig effect in het aanpakken van de georganiseerde criminaliteit door de enige drijfveer van criminelen, namelijk de criminele winsten, af te pakken? Kan de minister op korte termijn een plan van aanpak aan de Kamer sturen?

Antwoord:

De 100 miljoen uit het ondermijningsfonds komt ten bate van de realisatie van de Toekomstagenda Ondermijning die door de samenwerkende overheidspartners is opgesteld. Mijn ambtsvoorganger heeft deze agenda afgelopen zomer namens hen ter informatie aan uw Kamer aangeboden. Het bedrag uit het ondermijningsfonds kan in meerdere jaren besteed worden. Over de besteding verwacht ik uw Kamer begin 2018 nader te kunnen informeren. Het overleg tussen de betrokken overheidspartners - Openbaar Ministerie, Politie, gemeenten, Belastingdienst en de ministeries van BZK en Financiën - en mijn ministerie hierover is in volle gang.

Vraag:

Zou het algemene politienummer niet gewoon gratis kunnen zijn en kan er voor gezorgd worden dat iedereen direct wordt doorverbonden?

Antwoord:

Het 0900-8844 nummer is voor meldingen die niet spoedeisend zijn. Deze worden behandeld in de Regionale Service Centra. Ook dit nummer moet zo toegankelijk mogelijk zijn. Het gratis maken van dit nummer is echter niet de goede weg. De ervaring leert dat een zekere

kostendrempel nodig is om misbruik tegen te gaan. De politie investeert in de kwaliteit van de Regionale Service Centra. Er worden tijdelijk hoger opgeleiden op HBO-niveau geworven die met competenties als mediawijsheid, ICT, en sociale vaardigheden een kwalitatieve impuls geven aan het werk bij de 0900-8844 nummers.

Vraag:

Kan de minister ervoor zorgen dat het plan van een landelijke registratie van door burgemeesters ingetrokken vergunningen snel opgepakt wordt?

Antwoord:

Er vindt op dit moment inderdaad geen landelijke registratie van door burgemeesters ingetrokken vergunningen plaats. Wel dient de aanvrager van een vergunning in het kader van het eigen Bibob-onderzoek van de gemeente op het vragenformulier aan te geven of hem eerder een vergunning geweigerd of ingetrokken is. Op dat moment zal de gemeente eigenstandig onderzoek doen naar de reden waarom. In dat eigen onderzoek wordt tevens naar strafrechtelijke antecedenten gekeken zoals die in het Justitieel Documentatie Systeem (JDS) zijn aangetekend. Vergunningen kunnen om tal van redenen worden ingetrokken. Dat kan zijn om het niet nakomen van sluitingstijden of brandveiligheidsvoorschriften, maar ook omdat de eigenaar een strafrechtelijk antecedent gekregen heeft. Daarbij hanteren gemeenten verschillende vergunningvoorschriften. Intrekking van een vergunning in de ene gemeente leidt dan ook niet altijd tot intrekking elders. Om deze reden lijkt een landelijke registratie zoals voorgesteld een zeer vergaand instrument. Ten aanzien van reeds verleende vergunningen kan het Openbaar Ministerie gebruik maken van haar tipfunctie in geval van nieuwe strafrechtelijke antecedenten. Dergelijke tips kunnen voor gemeenten aanleiding zijn om een nieuw Bibob-onderzoek te doen, waarop mogelijk intrekking van de betreffende vergunning volgt.

Vraag:

In het regeerakkoord staat de ambitie om de digitale veiligheid te vergroten, onder andere door meer rechercheurs aan te trekken. Hoe gaat de minister deze doelstelling verwezenlijken? En hoe denkt de minister het bedroevend lage oplossingspercentage en opsporingspercentage in relatie tot cybercrimedelicten (6% resp. 8%) te verbeteren? Wat zijn hierin zijn ambities?

Antwoord:

Met het regeerakkoord is er voor de politie in totaal 267 miljoen vrijgemaakt om onder meer de digitale veiligheid te vergroten. In dat kader versterkt de politie de digitale expertise. Daarvoor zullen ook aanvullende IV-voorzieningen beschikbaar komen. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in de samenwerking met andere publieke en private partners, in preventie en versterking van criminele processen en in intelligence en analyse om beter zicht te krijgen op criminele modi operandi.

Het oplossingspercentage wordt beïnvloed door het internationale karakter van cybercrime en de uitdagingen bij de opsporing in cyberspace zoals technologische mogelijkheden om criminele activiteiten te verhullen. Naast opsporing en berechting wordt daarom vaak gekozen voor het verstoren van criminele activiteiten en het helpen van slachtoffers bij het beperken van de schade. Dat laat onverlet dat de opsporing en vervolging van cybercriminelen moet worden verhoogd. Daar zijn ook gelden voor vrijgemaakt in het regeerakkoord. Er wordt geïnvesteerd in mensen, middelen en expertise. Tevens ligt het wetsvoorstel Computercriminaliteit III in de Eerste Kamer op grond waarvan politie en Openbaar Ministerie beter geëquipeerd worden voor opsporing en vervolging in cyberspace.

Vraag:

Zou een pandeigenaar niet een signaal kunnen krijgen van de gemeente in het geval foute huurders zich melden? Bijvoorbeeld in de vorm van een stoplichtenmodel, waarbij groen betekent 'ga uw gang' en rood 'bezint eer gij begint'. Wat voor nut hebben privacyregels als criminelen de enige zijn die ervan profiteren?

Antwoord:

In het regeerakkoord is een "Ondermijningwet" aangekondigd. In dit kader betrek ik alle door gemeenten, het Openbaar Ministerie en de belastingdienst geconstateerde juridische

knelpunten en ingebrachte wensen met betrekking tot de wetgeving, waaronder ook de door Regioburgemeesters aan mij aangeboden 'proeve van wetgeving'. In ditzelfde kader worden ook werkwijzes zoals het zogenaamde stoplichtmodel momenteel door betrokken partijen op juridische haalbaarheid en effectiviteit gezien.

Vraag:

Heeft de minister voldoende in beeld welke competenties nodig zijn voor succesvolle cyberrechercheurs? Weet de minister op welke wijze hij mensen met die competenties aan de politie kan binden?

Antwoord:

De politie heeft de benodigde competenties in beeld. Voor het behoud van HBO-ers voor de politieorganisatie is het van belang dat zij zorgvuldig begeleid worden en de ruimte en middelen krijgen die passen bij hun professionele ambities. Verder beschikt de politie over een arbeidsvoorwaardelijk beloningsinstrumentarium, waaronder bijvoorbeeld de toelage werving en behoud. In de categorie non-profit is de politie dit jaar voor de derde keer op rij verkozen tot populairste werkgever onder Nederlandse hoogopgeleiden. De uitstroom van digitale experts is in de periode eind november 2015 tot sept 2017 minder dan een procent geweest.

Vraag:

Het Landelijk Bureau Bibob geeft bij vergunningsaanvragen met enige regelmaat een 'geen-gevaar-advies', terwijl er wel degelijk iets aan de hand lijkt te zijn. Het niet constateren van strafbare feiten is dus onvoldoende. Het moet toch mogelijk worden dat een vergunningsaanvraag als vreemd en verdacht wordt aangemerkt indien de aanvrager geen legale financiering aantoont? Waarom moet bij grote sommen geld niet standaard een verantwoording verschuldigd zijn om voor een verklaring van geen bezwaar in aanmerking te kunnen komen?

Antwoord:

Artikel 3 van de Wet Bibob bepaalt dat bestuursorganen een vergunning kunnen weigeren of intrekken als er een ernstig gevaar bestaat dat de vergunning mede zal worden gebruikt om uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten (de 'A-grond') of strafbare feiten te plegen (de 'B-grond'). Uiteraard doen gemeenten bij de aanvraag van een vergunning, en het Landelijk Bureau Bibob bij het vervaardigen van het advies wel onderzoek naar de herkomst van het geld. Indien er echter geen sprake is van strafrechtelijke antecedenten bij de aanvrager van een vergunning of zijn financiers kan het Landelijk Bureau Bibob inderdaad geen ernstig gevaar vaststellen. Maar we zullen uw vraag meenemen in onze gesprekken met de lokale partners.

Vraag:

Ik hoor graag hoe het staat met de lijst met salafistische organisaties waar de VVD al enige tijd om vraagt. Ook wil ik weten hoe het staat met de eventuele aanpassing van het verschoningsrecht voor imams. Hoe gaan we voorkomen dat sommigen de juridische bescherming van een geestelijke, in dit geval de imam, misbruiken?

Antwoord:

De motie Zijlstra/Roemer over het opstellen van een openbare lijst van salafistische organisaties die in ons land actief zijn is reeds afgedaan. Ik verwijs hierbij naar de bijlage bij de beleidsreactie DTN 45 (Kamerstukken II, 2016/2017, 29 754, nr. 423). Het kabinet heeft invulling gegeven aan het verzoek via het onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) naar het salafistische landschap in Nederland. Vorig jaar is bij de behandeling van de begroting over 2017 een motie aangenomen om het verschoningsrecht van imams te betrekken bij de modernisering van het Wetboek van Strafvordering. Ook in de advisering bij de wetsvoorstellen over Boek 1 en 2 is hiervoor aandacht gevraagd door de adviesinstanties. Het onderwerp komt dus zeker terug bij in de modernisering van het Wetboek van Strafvordering.

Vraag:

Het moet mogelijk worden dat een rechter die bij een weigerachtige verdachte niet meteen bij zijn vonnis kan vaststellen of iemand TBS nodig heeft, daartoe alsnog in de gelegenheid wordt gesteld als hij dat na twee jaar in detentie wel kan vaststellen. Pakt de minister de handschoen

op dit punt op en werkt hij deze voorzet verder uit?

Antwoord:

De heer Van Oosten en mw. Kuiken hebben de mogelijkheid bepleit om na twee jaar detentie alsnog TBS op te leggen, wanneer dit tijdens het strafproces niet mogelijk was omdat de verdachte weigerde mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek. Ik heb de daarop volgende discussie in uw Kamer over weigerende observandi nauwlettend gevolgd, want de problematiek rondom de weigerende observandi gaat ook mij aan het hart. De schrijnende zaak van Anne Faber heeft opnieuw aangetoond hoe urgent dit is. Het mag niet zo zijn dat een gevaarlijke stoornis onbehandeld blijft omdat je niet meewerkt aan een pro-justitia rapportage. Mensen kunnen niet worden gedwongen mee te werken aan hun eigen veroordeling. Maar je kunt wel kijken of je de veroordeling minder afhankelijk kunt maken van de medewerking van de verdachte. Daarom onderzoek ik op dit moment in de volle breedte welke maatregelen aan een oplossing kunnen bijdragen, naast de interventies die al zijn getroffen en worden ingevoerd. Ik noem de regeling inzake de weigerende observandi, in het wetsvoorstel Forensische Zorg, en de pilot die nu loopt in het Pieter Baan Centrum om verdachten langer en anders te observeren. Dat zijn twee nuttige reeds bestaande initiatieven. Ik wacht het precieze effect niet af, want in mijn ogen is er meer nodig. Daarom kijk ik ook naar maatregelen *buiten* de huidige wet- en regelgeving. Ook het voorstel van de heer Van Oosten en mw. Kuiken zal ik beoordelen op bruikbaarheid en uitvoerbaarheid. Ik zal hierop ingaan in de brief over de weigeraars-problematiek, die ik uw Kamer voornemens ben te sturen in de eerste maanden van 2018. De suggestie van mevrouw Van Toorenburg om het tweefasen-proces, waarover mijn ambtsvoorganger overigens al uitvoerig met de Kamer van gedachten heeft gewisseld, zal ik er ook in betrekken.

Vraag:

Is de minister bereid om de verjaringstermijn voor de tenuitvoerlegging van straffen te schrappen?

Antwoord:

Ernstige misdrijven, zoals moord, doodslag, verkrachting en ernstige zedenmisdrijven gepleegd tegen minderjarigen verjaren nooit. Voor overige misdrijven en overtredingen gelden wel executieverjaringstermijnen. Ik vind het van belang dat mensen hun straf of boete niet ontlopen. In de meeste gevallen vindt de tenuitvoerlegging wel plaats binnen de verjaringstermijn. Wat ik wil voorkomen is dat een straf of boete door verjaring wordt ontlopen. Ik ga dit onderzoeken en informeer uw Kamer hierover.

Vraag:

De strafrechtelijke titel om de potentiële jihadist (die in vrijheid in Nederland rondliep) op te pakken, zou ontbreken. Hoe kunnen we nu niet-Nederlandse verdachten van terroristische misdrijven die zijn gepleegd in het buitenland oppakken? Is onze wetgeving hier wel voldoende op ingericht? Wordt het niet tijd om met een iets ruimere strafrechtelijke blik naar dit soort types te kijken? Is het rondreizen op een vals paspoort niet een juridische basis om hem op te pakken en vast te zetten?

Antwoord:

In algemene zin merk ik op dat een verdachte van terroristische misdrijven zoals deelneming aan een terroristische organisatie in Syrië, in Nederland kan worden aangehouden en vervolgd, ongeacht zijn nationaliteit. Zoals u begrijpt kan ik in het openbaar geen uitspraken doen over individuele gevallen.

Vraag:

Het regeerakkoord stelt expliciet dat de regering zich inzet voor het beter beschermen van de privacy tussen burgers onderling. Kan de minister aangeven hoe hij deze passage wil gaan uitwerken?

Antwoord:

De Tweede Kamer zal in de eerste helft van 2018 worden geïnformeerd over maatregelen waarmee het kabinet zich wil inzetten voor het beter beschermen van de privacy tussen mensen onderling, rekening houdend met de vele facetten die daaraan verbonden zijn. Het zal

daarbij ook de uitkomsten betrekken van de hoorzitting die de Tweede Kamer op 7 december 2017 over dit onderwerp zal houden.

Vraag:

Graag een reactie van de minister n.a.v. de uitzending van Nieuwsuur van gisteravond waar door gevangenispersoneel in Vught de vrees werd uitgesproken dat betrokkenen onvoldoende behandeld terug keren in de samenleving.

Antwoord:

In de uitzending van Nieuwsuur werd aan de orde gesteld dat gedetineerden niet altijd zijn uitbehandeld als hun detentie eindigt. Het is juist dat de duur van een gevangenisstraf soms te kort is om de behandeling af te ronden. Op het moment dat een straf eindigt en tegelijkertijd blijkt dat de in detentie gestarte behandeling nog steeds nodig is, dient deze te worden voortgezet binnen het civiele zorgkader. Hier is en blijft nadrukkelijk aandacht voor. In eerste instantie wordt ingezet op vrijwillige zorg. Als iemand nog een stoornis heeft als gevolg waarvan hij een gevaar vormt, maar geen zorg wil, zal het Openbaar Ministerie een verzoek bij de civiele rechter indienen tot een gedwongen opname in een psychiatrisch ziekenhuis op basis van de wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ). In (onverwachte) acute situaties kan de burgemeester een inbewaringstelling afgeven. Momenteel speelt er een aantal ontwikkelingen om een 'warmere' overdracht tussen het strafrechtelijk kader en het civiele kader te realiseren. Zo heeft het programma Continuïteit van zorg een paar producten opgeleverd, zoals een handelingskader voor de professionals. De ervaringen met deze producten en geformuleerde verbeteringen worden gemonitord door mijn ministerie, het ministerie van VWS, maar ook door partners zoals GGZ Nederland. Onder de Wet Forensische Zorg en de wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg kan ook de strafrechter een civiele zorgmachtiging opleggen. Ook na een detentie. Deze wetsvoorstellen worden in januari 2018 in de Senaat behandeld. Een dergelijke machtiging kan in een tbs-kliniek ten uitvoer worden gelegd. Daarnaast maakt de Wet Langdurig Toezicht het, na invoering, per 1 januari 2018 mogelijk dat de rechter plegers van zeden- en zware geweldsdelicten kan veroordelen tot een gedragsbeïnvloedende, vrijheidsbeperkende maatregel in combinatie met detentie of tbs. Die kan aan het eind van de gevangenisstraf of TBS ten uitvoer worden gelegd en worden verlengd totdat het risico op recidive voldoende is teruggebracht. Binnen deze maatregel, of binnen een telkens te verlengen v.i. (waarin de Wet Langdurig Toezicht ook voorziet), kan een behandeling worden afgemaakt. Een behandeling kan dan als voorwaarde aan gedetineerden worden opgelegd.

Vraag:

Waarom wordt er niet tot beslaglegging overgegaan als blijkt dat er nog vermogen of eigendom (bijvoorbeeld een woning) bij een persoon voorhanden is en deze persoon veroordeeld is tot een geldboete?

Antwoord:

Gedurende het innings- en incasso traject van een geldboete wordt beslag gelegd wanneer vermogensbestanddelen worden aangetroffen. Wanneer het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) een zaak ter inning krijgt aangeboden wordt de veroordeelde aangeschreven en waar nodig stuurt het CJIB aanmaningen met wettelijke verhogingen. In sommige gevallen is in het voortraject beslag gelegd en zal dit nog worden uitgewonnen wanneer veroordeelde niet uit zich zelf betaalt. Wanneer een veroordeelde niet binnen de gestelde termijn betaalt en ook geen beslag kon worden uitgewonnen, gaat het CJIB onderzoeken of verhaal kan worden genomen. Daartoe wordt de zaak ter incasso doorgestuurd naar de deurwaarder die beslag legt op inkomen en vermogensbestanddelen. De deurwaarder kan beslag leggen op een huis of ander onroerend goed in eigendom van veroordeelde en dit vervolgens uitwinnen. De rechter stelt bij oplegging van een geldboete ook altijd direct het aantal dagen vast waarmee een geldboete in geval van niet betalen wordt vervangen met detentie. Mocht de opgelegde boete niet volledig worden betaald, dan wordt de vervangende hechtenis ten uitvoer gelegd.

Vraag:

Hoe gaat de minister borgen dat de koppeling wordt doorgevoerd tussen de extra middelen die naar de Politie gaan en de voorwaarde dat de flexibiliseringsagenda wordt doorgezet?

Antwoord:

De borging zit er in dat de volgende tranche van de € 267 miljoen slechts tot besteding kan komen als er ook overeenstemming is bereikt met onder andere de minister van Financiën, de politie, de burgemeesters, het Openbaar Ministerie en de vakorganisaties over de uitvoering van de flexibiliseringsagenda. Ik wil daarover in het voorjaar van 2018 met betrokkenen afspraken maken.

Vragen van het lid Azmani, M. (VVD)**Vraag:**

Op welke wijze is de staatssecretaris betrokken bij de keuzes die worden gemaakt op het gebied van buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking en die van invloed zijn op het Nederlandse migratiebeleid?

Antwoord:

Met de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking trek ik in het kabinet zeer nauw op vanwege de overduidelijke link tussen de interne en externe dimensie van migratie. Gezamenlijk zal ik met hen de ambities van het kabinet op het gebied van migratie uitdragen in onze contacten met Europese en internationale partners. Zonder verdere samenwerking binnen de EU en met landen van herkomst en regio's zijn maatregelen die wij in Nederland en de gehele EU invoeren niet effectief.

Binnen het kabinet willen wij daarom komen tot een inventarisatie van landen die in aanmerking komen voor intensieve migratiesamenwerking. In dit kader zal bovendien het hele spectrum van onze bilaterale betrekkingen betrokken worden. Bij deze inventarisatie wordt stil gestaan bij alles relevante aspecten die de migratie-relatie tussen de betreffende landen en Nederland, maar ook de Europese Unie, vormen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar kwesties als opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio, de bestrijding van irreguliere migratie en samenwerking op (gedwongen) terugkeer, maar ook naar het belang van deze landen voor de Europese Unie als geheel. Ook dienen er concrete samenwerkingsmogelijkheden met de overheid van deze landen te zijn en wordt gekeken naar de kansen op het behalen van concrete resultaten. Aan de hand van deze inventarisatie zullen wij vervolgens een keuze maken. De Kamer wordt hierover nader geïnformeerd.

Dit geldt niet alleen voor de samenwerking met landen van herkomst en transit, maar ook de samenwerking met Europese partners op het gebied van de herziening van het Gemeenschappelijke Europese Asielstelsel en Schengen. Het is zaak dat het GEAS en de Europese agentschappen toekomst- en vooral crisisbestendig worden. Daarbij is het van belang dat asielprocedures en opvang in de EU verder worden geharmoniseerd. Daar zal ik mij samen met mijn collega's in dit kabinet voor in zetten vanuit onze betrokkenheid in de verschillende Europese raden.

Vraag:

Wat vindt de staatssecretaris van de begroting van de minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking?

Antwoord:

Het kabinet heeft in het regeerakkoord een ambitieuze agenda neergelegd op het gebied van migratie. Deze zal ik samen met de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking uitvoeren. Het kabinet kiest voor een geïntegreerde aanpak, waarbij ook ontwikkelingssamenwerking wordt ingezet door verder samen te werken in landen van herkomst en opvang om de grondoorzaken voor migratie aan te pakken, irreguliere migratie te bestrijden en de samenwerking op (gedwongen) terugkeer te verbeteren. Daarbij wil Nederland zich specifiek inzetten voor het verbeteren van de toegang tot onderwijs en werkgelegenheid. De keuzes van de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, in het bijzonder voor de Nederlandse bijdragen aan Libanon, Jordanië en Irak, kan ik in dit verband dan ook van harte ondersteunen.

Vraag:

Hoe ziet de staatssecretaris de samenwerking op het gebied van migratie met de minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking? Welke rol ziet de staatssecretaris voor zichzelf in deze internationale context? Welke ambities heeft hij?

Antwoord:

Met de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking trek ik in het kabinet zeer nauw op vanwege de overduidelijke link tussen de interne en externe dimensie van migratie. Gezamenlijk zal ik met hen de ambities van het kabinet op het gebied van migratie uitdragen in onze contacten met Europese en internationale partners. Zonder verdere samenwerking binnen de EU en met landen van herkomst en regio's zijn maatregelen die wij in Nederland en de gehele EU invoeren niet effectief.

Binnen het kabinet willen wij daarom komen tot een inventarisatie van landen die in aanmerking komen voor intensieve migratiesamenwerking. In dit kader zal bovendien het hele spectrum van onze bilaterale betrekkingen betrokken worden. Bij deze inventarisatie wordt stil gestaan bij alles relevante aspecten die de migratie-relatie tussen de betreffende landen en Nederland, maar ook de Europese Unie, vormen. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar kwesties als opvang en bescherming van vluchtelingen in de regio, de bestrijding van irreguliere migratie en samenwerking op (gedwongen) terugkeer, maar ook naar het belang van deze landen voor de Europese Unie als geheel. Ook dienen er concrete samenwerkingsmogelijkheden met de overheid van deze landen te zijn en wordt gekeken naar de kansen op het behalen van concrete resultaten. Aan de hand van deze inventarisatie zullen wij vervolgens een keuze maken. De Kamer wordt hierover nader geïnformeerd.

Dit geldt niet alleen voor de samenwerking met landen van herkomst en transit, maar ook de samenwerking met Europese partners op het gebied van de herziening van het Gemeenschappelijke Europese Asielstelsel en Schengen. Het is zaak dat het GEAS en de Europese agentschappen toekomst- en vooral crisisbestendig worden. Daarbij is het van belang dat asielprocedures en opvang in de EU verder worden geharmoniseerd. Daar zal ik mij samen met mijn collega's in dit kabinet voor in zetten vanuit onze betrokkenheid in de verschillende Europese raden.

Vraag:

Hoe wordt de integrale benadering van contra-terrorisme (CT) verder vorm gegeven?

Antwoord:

Elke dag weer zetten onze diensten zich maximaal in voor de veiligheid van ons land. Er is de laatste jaren hard gewerkt om het CT-beleid in lijn te brengen met de huidige dreiging. De komende jaren wordt de bestaande aanpak doorgezet en op een aantal punten uitgebreid. Vorige week heb ik u de Integrale aanpak terrorisme toegestuurd waarin de speerpunten in het CT-beleid worden toegelicht. De aanpak concentreert zich op de volgende interventiegebieden:

1. Verwerven: Het tijdig zicht krijgen op en duiden van (potentiële) dreigingen in of tegen Nederland en de Nederlandse belangen in het buitenland;
2. Voorkomen: Het voorkomen en verstoren van extremisme en terrorisme en het vrijdelen van aanslagen;
3. Verdedigen: Het beschermen van personen, objecten en vitale processen tegen extremistische en terroristische dreigingen, zowel fysiek als digitaal;
4. Voorbereiden: Het optimaal voorbereid zijn op extremistisch en terroristisch geweld en de gevolgen daarvan;
5. Vervolgen: Het door vervolging handhaven van de democratische rechtsstaat tegen extremisme en terrorisme.

Ook deze kabinetsperiode worden alle mogelijkheden benut om extremisme en terrorisme te bestrijden en nieuwe aanwas te voorkomen. De aanpak van terrorisme bestrijkt een breed gebied. Van preventie tot repressie, van lokaal tot internationaal. Het kabinet heeft structureel 13 miljoen extra gereserveerd voor de strijd tegen terrorisme. Dit geld zal onder meer worden ingezet voor de versterking van de online aanpak van extremisme en voor investeringen in

deradicalisering. Ook de bestrijding van de financiering van terrorisme en internationale samenwerking worden verder versterkt.

Vraag:

Wat gaat de staatssecretaris doen om het misbruik van kinderen in migratiestromen aan te pakken? Is hij bereid een aanjagende rol in Europa te spelen?

Antwoord:

Nederland heeft nadrukkelijk oog voor de positie van kwetsbare groepen waaronder kinderen binnen migratiestromen. Misbruik van kinderen moet op alle mogelijke wijzen tegen worden gegaan. In dit kader pakt Nederland mensenhandel en (seksuele) uitbuiting van kinderen onder meer aan binnen het samenwerkingsverband European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). De belangen van migrerende kinderen hebben ook de bijzondere aandacht van de Europese Unie. Dit komt duidelijk naar voren in de in april van dit jaar door de Europese Commissie uitgebrachte Mededeling over de bescherming van kinderen in migratie. Net als het vorige kabinet onderschrijf ik deze Mededeling. Daarnaast is de bescherming van kinderen, gelet op hun kwetsbare positie, een prominent thema in de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel, waarover de lidstaten momenteel onderhandelingen voeren.

Vraag:

Deelt de staatssecretaris de verwachting dat mensen weer kunnen terugkeren naar Syrië? Bereidt de staatssecretaris zich hierop voor? Wordt hier in EU verband over gesproken? Worden daar ook voorbereidingen getroffen?

Antwoord:

Uitgangspunt is dat mensen teruggaan zodra hun land veilig is. In de afgelopen periode zijn er meermaals berichten verschenen over Syriërs die weer terugkeren naar huis. Ik begrijp dat dit de vraag kan oproepen of het nog in alle gevallen nodig is om asielbescherming aan Syriërs te geven. Ik denk dat we voorzichtig moeten zijn bij het trekken van conclusies uit die terugkeer. Ten eerste gaat het in verreweg de meeste gevallen om terugkeer van Syriërs die Syrië nooit hebben verlaten. Het is dan dus terugkeer naar huis van personen die tijdelijk elders in Syrië hebben verbleven. Voor een veel kleiner deel betreft het Syriërs uit de buurlanden en dan in het bijzonder Libanon. Of die terugkeer altijd volledig vrijwillig is en in hoeverre dit komt door de situatie in Libanon is lastig te bepalen. Dat alles is reden voor voorzichtigheid. Men zou net zo zeer betekenis kunnen hechten aan het feit dat het grootste deel van de Syriërs in die buurlanden er niet voor kiest terug te keren, terwijl voor veel van hen de situatie in die buurlanden niet ideaal is. Of de veiligheidssituatie in Syrië zodanig is verbeterd dat ons asielbeleid op onderdelen kan worden aangepast wil ik echt baseren op de feiten over die situatie. Daarom heeft mijn ministerie aan het ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd daarover een ambtsbericht op te stellen. Dit zal opgeleverd worden in de zomer van 2018. Op dit moment is dit overigens binnen EU-verband nog geen onderwerp van gesprek. Als het uit te komen ambtsbericht daar aanleiding voor geeft, zal ik het initiatief daartoe zeker nemen. Op dat moment zal ook duidelijk worden of het opportuun is concrete voorbereidingsmaatregelen te treffen.

Vraag:

Zou bij de aanvraag van een vergunning voor onbepaalde tijd niet moeten worden gekeken naar eventuele 1F signalen die op dat moment voorhanden zijn?

Antwoord:

Het kan voorkomen dat pas na inwilliging van een asielaanvraag (individuele) informatie beschikbaar komt over de mogelijke betrokkenheid van een vreemdeling bij misdrijven als bedoeld in artikel 1F. Indien er indicaties rijzen dat er sprake is van 1F-aspecten en uit nader onderzoek blijkt dat 1F tegengeworpen kan worden dan kan worden overgegaan tot het intrekken van de verleende verblijfsvergunning. Dit kan op elk moment plaatsvinden, ook bij het omzetten van een vergunning naar onbepaalde tijd.

Vraag:

Hoe gaat de staatssecretaris de kennisopbouw in de vreemdelingenketen vergroten als het gaat om potentiële oorlogsmisdadigers in de asielinstroom?

Antwoord:

Door Unit 1F van de IND wordt veel aandacht besteed aan het behouden en versterken van de informatiepositie, onder andere door het uitwisselen van informatie over conflictregio's met andere lidstaten en nationale ketenpartners zoals de politie. Hierdoor is Unit 1F in staat om de op de conflictregio's toegespitste 1F-indicatoren en andere producten steeds te actualiseren. Hierdoor worden de hoor- en beslismedewerkers en de medewerkers die belast zijn met screening in staat gesteld om potentiële 1F'ers in de instroom van asielzoekers te onderkennen. Het doel hiervan is om te voorkomen dat personen die zich buiten Nederland schuldig hebben gemaakt aan ernstige misdrijven rechtmatig verblijf krijgen in Nederland.

Naast voormelde werkzaamheden investeert Unit 1F in het vergroten van de alertheid van medewerkers op het herkennen van signalen die wijzen op internationale misdrijven. Gespecialiseerde medewerkers van Unit 1F bezoeken jaarlijks de verschillende IND-locaties om daar voorlichting te geven en bestaande meldstructuren onder de aandacht te brengen. Daarnaast is '1F' vast onderdeel in het curriculum van nieuwe hoor- en beslismedewerkers. Ook geeft de Unit 1F op verzoek voorlichting bij COA.

Vraag:

Er is sprake van een toename van zogeheten Dublinzaken. Wanneer kan de Kamer voorstellen tegemoet zien over de toezegging om extra capaciteit bij DT&V in te zetten om meer uitgeprocedeerde asielzoekers te laten vertrekken? Is de staatssecretaris bereid om de operationele samenwerking ook op Europees niveau te stimuleren?

Antwoord:

Sinds 2015 is er een stijging te zien in het aantal Dublinzaken. In het Regeerakkoord is opgenomen dat de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) extra capaciteit krijgt met als doel een hoger aandeel aantoonbaar vertrek te realiseren. Momenteel wordt bezien wat dit voor de uitvoering betekent en waar de extra capaciteit het best benut kan worden. Ik verwacht hier halverwege 2018 meer over te kunnen zeggen. Nederland speelt reeds een actieve rol in het stimuleren van terugkeersamenwerking op Europees niveau en is voorstander van een verdere uitbreiding van operationele coordinatie en terugkeertaken door de Europese Grens- en Kustwacht Agentschap (voorheen Frontex). Deze inzet zal onverminderd worden voortgezet.

Vraag:

Hoe gaat de staatssecretaris de integrale benadering van vraagstukken rond contraterrorisme in relatie tot de asielinstroom verder vormgeven?

Antwoord:

Er zijn de afgelopen jaren de nodige maatregelen genomen om alle asielzoekers die binnenkomen, of dit nou spontane meldingen zijn of georganiseerde overkomsten via herplaatsing, hervestiging of nareis, goed te controleren. De migratieketen heeft geïnvesteerd in betere informatie-uitwisseling en -duiding, screening en kennisopbouw bij personeel. Medewerkers in de migratieketen zijn steeds alert op relevante signalen. Als er aanwijzingen zijn dat een asielzoeker bijvoorbeeld mogelijk een gevaar is voor de nationale veiligheid, dan wordt dit via de hiervoor in het leven geroepen meldstructuur doorgegeven aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. In frequent overleg tussen relevante partners, waaronder de Nationale Politie, de Koninklijke Marechaussee (Kmar) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), wordt op basis van zachte signalen een multidisciplinair beeld gecreëerd van personen die mogelijk radicaliseren of geradicaliseerd zijn. Op basis van dit beeld handelen de betrokken organisaties vanuit hun eigen verantwoordelijkheid. De complexiteit en veranderlijkheid van de jihadistische dreiging vraagt om voortdurende ontwikkeling van kennis en kunde van betrokken partners en eerstelijnsprofessionals. Professionals volgen daartoe trainingen van het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR). Het is van belang te benadrukken dat garanties, dat iedere migrant met slechte bedoelingen wordt gesignaleerd, niet kunnen worden gegeven. De aanpak en gerelateerde processen worden echter continue gemonitord en waar nodig aangepast in nauwe samenwerking met de veiligheids- en opsporingsdiensten, en nieuwe ontwikkelingen en inzichten worden structureel gezien.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid om Syrische zaken, die eerder zijn ingewilligd op basis van verouderde kennis, opnieuw te beoordelen op basis van de meest actuele kennis over de situatie in het IS-gebied en potentiële strijders?

Antwoord:

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zet zich in om potentiële 1F indicaties tijdig te kunnen onderkennen en vreemdelingen een verblijfsvergunning te onthouden indien er gegronde redenen bestaan dat de vreemdeling betrokken is geweest bij gedragingen die vallen onder artikel 1F Vluchtelingenverdrag. De IND screent op basis van de informatie uit het identificatie en registratieproces, het aanmeldformulier, het aanmeldgehoor en eventuele informatie van derden en informatie die voort kan komen uit een naslag in sociale media - die indien daartoe aanleiding is - worden nageslagen. Deze informatie wordt in samenhang gezien waarbij specifieke aandacht bestaat voor signalen die kunnen wijzen op nationale veiligheid, (identiteits-, nationaliteits- of visum-) fraude, op mensensmokkel- en handel en oorlogsmisdrijven. Naast de screening die door de IND bij de beoordeling van de verblijfsaanvraag wordt gedaan, kunnen er tijdens de asielprocedure of na vergunningverlening signalen bij de IND binnenkomen waaruit 1F-indicaties naar voren komen. Te denken valt aan meldingen vanuit de vreemdelingenketen of andere overheidsinstanties, of klik- of tipbrieven van burgers, slachtoffers/ getuigen van 1F-misdrijven. Het kan dan ook voorkomen dat pas op een later moment individuele informatie beschikbaar wordt waardoor alsnog 1F tegengeworpen wordt aan een vreemdeling die beschikt over een verblijfsvergunning. Indien indicaties rijzen dat sprake is van 1F-aspecten en uit nader onderzoek blijkt dat 1F tegengeworpen had moeten worden dan kan worden overgegaan tot het intrekken van de verblijfsvergunning. De IND maakt gebruik van eigen verklaringen van de betrokken vreemdeling of openbare bronnen zoals documentatie van mensenrechtenorganisaties, ambtsberichten van het ministerie van Buitenlandse Zaken en informatie van het Team Internationale Misdrijven. Soms wordt er gebruikt gemaakt van individuele ambtsberichten, echter in conflictlanden is het zeer moeilijk of onmogelijk om (individueel) nader onderzoek te laten verrichten door het ministerie van Buitenlandse Zaken. In de loop der jaren is er meer bekend geworden over het conflict in Syrië door zowel openbare bronnen, als bijvoorbeeld een nauwere samenwerking met het Team Internationale Misdrijven. In het regeerakkoord staat dat de Unit 1F wordt verstrekt om potentiële oorlogsmisdadigers in de asielstroom te signaleren, immers oorlogsmisdadigers moeten geen gebruik kunnen maken van bescherming die bedoeld is voor slachtoffers. De suggestie van de heer Azmani om Syrische zaken opnieuw te beoordelen vind ik zinvol. Ik zal de IND vragen dit op te pakken. Ik hoop dat u mij de ruimte laat om een passende invulling te kiezen. Van de resultaten zal ik uw Kamer uiteraard op de hoogte brengen.

Vraag:

Wat zijn de ambities van de staatssecretaris op het reguliere economische migratiebeleid? Het gaat dan om een hybride economisch migratiemodel, zowel vraag als aanbod met puntentoekenning, om circulaire migratie te stimuleren en waarbij rekening wordt gehouden met integratieaspecten.

Antwoord:

Het regeerakkoord zet in op een legaal migratiebeleid dat naar rato van de behoefte van de arbeidsmarkt positief is. Nederland kent al aantrekkelijke en zeer toegankelijke vraaggestuurde verblijfsregelingen voor kennismigranten. Deze regelingen stellen in Nederland gevestigde bedrijven die door de IND zijn erkend als referent in staat om eenvoudig kennismigranten aan te nemen. Naast deze regeling voor kennismigranten bestaan er twee verblijfsregelingen voor ondernemers en in het bijzonder startup founders. Daarnaast heeft Nederland ook aanbodgestuurde regelingen, zoals het 'Zoekjaar' voor hoogopgeleiden. Deze recent afgestudeerden kunnen een verblijfsvergunning van 1 jaar krijgen om te zoeken naar een baan als kennismigrant. Deze migranten komen in beginsel voor een tijdelijke periode naar Nederland en kennen daarom een andere integratiebehoefte dan migranten die voor langere tijd naar Nederland komen. De komende periode gaat het kabinet bezien waar de behoefte van de arbeidsmarkt precies zit. Dit kan leiden tot het verder aanpassen van bestaande regelingen, maar ook tot het eventueel opzetten van nieuwe toelatingsregelingen. Ook wil het kabinet komend jaar bezien of er barrières weggenomen kunnen worden om kennismigranten aan te nemen, vooral voor kleinere bedrijven. Voor internationaal talent zijn bovendien motieven zoals carrièrekansen, een fijn leefklimaat, de aanwezigheid van

kennisinstellingen, een goed startup-ecosysteem of een gunstig belastingklimaat doorslaggevend om te migreren. Door in te zetten op een goed vestigingsklimaat bevordert het kabinet de aantrekkelijkheid van Nederland.

Vraag:

Is de staatssecretaris van mening dat de extra capaciteit van de 1F-unit (die opgenomen is in het regeerakkoord) ook moet worden ingezet voor een constante monitoring van vergunningsaanvragen?

Antwoord:

Hiertoe verwijs ik graag naar de beantwoording hiervoor bij de vraag van het lid Azmani over herbeoordeling in het kader van 1F bij Syrische zaken.

Vraag:

Is het mogelijk om na drie jaar een tussentijdse toets te hanteren om te bezien of iemand nog aan de voorwaarden van een asielvergunning voldoet in plaats van een eerste formele toetsmoment na vijf jaar?

Antwoord:

In het regeerakkoord is overeengekomen dat een asielvergunning in eerste instantie voor drie jaar wordt verleend en niet langer voor vijf jaar. Ik ga de komende tijd bekijken hoe ik dit punt uit het Regeerakkoord vorm geef. Nu is het al zo dat er de mogelijkheid is om tussentijds asielvergunningen in te trekken als daartoe aanleiding bestaat. Op dit moment kan dit aan de orde zijn na een (landgebonden) beleidswijziging of als er concrete signalen in individuele dossiers zijn van bijvoorbeeld het hebben verstrekt van onjuiste gegevens.

Vragen van het lid Verhoeven, K. (D66)

Vraag:

Wil de minister van Justitie en Veiligheid, als coördinerend minister voor cybersecurity, met de ministers van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Economische Zaken en Klimaat op korte termijn in overleg treden om te kijken op welke wijze wij in ons land kennis, kunde en geld op het gebied van cybersecurity zo goed mogelijk kunnen bundelen en zo een onacceptabele 'braindrain' kunnen voorkomen?

Antwoord:

Ja, ik zal in overleg treden met de collega's van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Economische Zaken en Klimaat (EZK) aangezien ik het verbinden van kennis op het gebied van cybersecurity toejuich. Daartoe spant mijn ministerie zich reeds enige jaren in door te investeren in dcypher als platform om vraag en aanbod op het gebied van onderzoek en onderwijs naar cybersecurity aan elkaar te koppelen. Deze casuïstiek is ons dan ook reeds bekend naar aanleiding van de brief "Behoud en Versterking Nederlandse Cybersecurity Capaciteit" van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU). Zoals bekend zijn er door de fractie van de VVD d.d. 23 november reeds schriftelijke vragen gesteld over dit onderwerp aan de ministers van EZK en OCW. Het lijkt mij gegeven het belang van het onderwerp zaak om er in de beantwoording op deze vragen vanuit het kabinet op terug te komen.

Vraag:

Kan de minister toelichten hoe hij de extra middelen voor terreurbestrijding gaat inzetten en wat nu zijn beleid wordt ten aanzien van terugkeerders? Is de minister het eens dat terugkeerders opgespoord en berecht dienen te worden voor de terreurdaden die zij hebben begaan?

Antwoord:

De afgelopen jaren is, gezien de hoge dreiging, veel inspanning geleverd om de aanpak van terrorisme op orde te brengen. Hierbij is in eerste instantie vooral de meest urgente, harde kant stevig versterkt. Vroegtijdig onderkennen en tegengaan van nieuwe radicalisering én deradicalisering en re-integratie zijn echter ook belangrijk om de dreiging op langere termijn het hoofd te bieden. Met de territoriale instorting van het 'kalifaat' ontstaat bovendien een

momentum, dat aangegrepen moet worden om met meer kans op succes inzet te plegen op preventie door het voorkomen of afstoppen van radicaliseringsprocessen en het tegengaan van de verspreiding van (nieuwe) radicale narratieven. De extra middelen die het kabinet heeft gereserveerd voor contraterrorisme, 13 miljoen euro, zullen worden ingezet voor een intensivering van een aantal speerpunten die deel uitmaken van de aanpak. Deze gelden wil het kabinet vooral gebruiken om de aanpak verder te versterken langs een vijftal lijnen:

1. Vroegtijdige onderkenning van dreiging door intensivering van inlichtingenonderzoek naar radicalisering en salafisme, in het kader van contraterrorisme;
2. Borging aanpak van financiering van extremisme en terrorisme;
3. Versterking van digitale weerbaarheid en aanpak extremisme online;
4. Investeren in deradicalisering, re-integratie en strafrechtelijke aanpak;
5. Versterking internationale inzet.

Het beleid met betrekking tot terugkeerders houdt in dat alle beschikbare middelen door de betrokken partners worden aangewend om de risico's die van terugkeerders uit kunnen gaan in te schatten en weg te nemen. Terugkeerders zijn onder andere onderwerp van inlichtingenmatig en/of strafrechtelijk onderzoek. Elke onderkende terugkeerder wordt bij terugkeer voor verhoor aangehouden en het Openbaar Ministerie gaat, waar opportuun, over tot strafvervolgning. Politie en AIVD maken bij elke onderkende terugkeerder een inschatting van de dreiging, houden hen waar nodig scherp in beeld en zijn alert. Tevens worden terugkeerders besproken in een multidisciplinair casusoverleg waar per casus de meest effectieve interventiestrategie wordt bepaald; de persoonsgerichte aanpak. Die interventiestrategie heeft als doel de dreiging die van een persoon uit kan gaan te verminderen.

Ik ben het er mee eens dat terugkeerders opgespoord en berecht dienen te worden. Voor mij staat centraal dat Nederlandse jihadististen in Nederland worden vervolgd en berecht voor de terroristische misdrijven die zij hebben begaan. Elke onderkende terugkeerder wordt bij terugkeer in Nederland voor verhoor aangehouden en het Openbaar Ministerie gaat, waar opportuun, over tot strafvervolgning.

Vraag:

Is cyberveiligheid voor deze minister ook een topprioriteit? Is de minister bereid een brief naar de Kamer te sturen met een duidelijke visie op cybersecurity, waarin hij uiteenzet hoe en wanneer hij de verschillende punten in het regeerakkoord gaat uitvoeren? En hoe ziet minister zijn rol ten opzichte van zijn collega's die ook met cyberveiligheid aan de slag moeten?

Antwoord:

Ja, cybersecurity is een van mijn topprioriteiten. Daarom zal ik als coördinerend bewindspersoon voor cybersecurity de totstandkoming van de agenda op het gebied van cybersecurity uit het regeerakkoord ter hand nemen, inclusief de in het regeerakkoord opgenomen ambities. Deze zal in het voorjaar van 2018 aan de Kamer worden aangeboden. Uiteraard doe ik dat in nauwe samenwerking met mijn collega's (van onder meer BZK, Defensie, EZK, BZ, IenW en OCW) aangezien cybersecurity een zaak van ons allemaal is en inspanningen van al deze partijen vergt.

Vraag:

Hoe gaat de minister het extra budget voor de politie inzetten om te komen tot voldoende agenten op alle niveaus?

Antwoord:

De nota van wijziging bevatte reeds de hoofdlijnen van verdeling. Ik ga er echter graag aanvullend op in. Deze middelen betekenen een kwantitatieve en kwalitatieve versterking van de politie. De € 100 miljoen is als volgt verdeeld:

- Er wordt enerzijds geïnvesteerd in meer en hoger opgeleide agenten voor de wijk (300 fte, incl urgentiebudget € 36 miljoen). Daartoe worden extra aspiranten opgeleid ten behoeve van de basispolitiezorg: het gaat dan om taken van wijkagent, noodhulp, dienstverlening tot opsporing. Het is aan het gezag om met de politiechef in de eenheid te bezien waar de versterking voor wordt ingezet.
- Anderzijds wordt de opsporing versterkt (180 fte, € 29,1 miljoen). Er komt extra recheckcapaciteit bij. Ook hier is het aan het gezag om te bepalen waar de extra capaciteit wordt ingezet.

- Verder wordt de kwantiteit en kwaliteit van de digitale expertise van de politie vergroot, om cybercrime en digitale vormen van criminaliteit te kunnen aanpakken. De politie investeert in een goede regionale en landelijke informatiepositie. De eenheden worden gefaciliteerd met state of the art middelen (€ 30 miljoen), zodat zij (ook decentraal) onderzoeken kunnen uitvoeren.
- Daarnaast wordt geïnvesteerd in extra politiecapaciteit voor internationale inzet incl het Team Internationale Misdrijven (€ 1 miljoen). Gezien de groei van georganiseerde transnationale criminaliteit, cybercrime, migratiegerelateerde criminaliteit en terrorisme is een sterkere focus op een internationale aanpak in met name bron- en transitlanden vereist. Deze internationale investering is van cruciaal belang om hier in Nederland de veiligheid te vergroten.
- Ten slotte een intensivering voor de Politieacademie van € 2,2 miljoen en opleiden en zorg voor personeel (€ 1,6 miljoen)

Vraag:

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de privacy toezichthouder, heeft meer geld heeft om onze privacy te beschermen. Heeft de Autoriteit Persoonsgegevens met dit extra geld voldoende budget om goede voorlichtingen te geven én om mee te kunnen denken met ondernemers over de nieuwe Europese privacy regels?

Antwoord:

Voor de uitbreiding van de taken van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) als gevolg van de Algemene Verordening Gegevensbescherming wordt vanaf 2019 € 7 miljoen structureel aan het huidige budget van de AP toegevoegd. Daarbij horen ook de taken van de AP op het terrein van voorlichting en het meedenken met het bedrijfsleven. Aan de hand van de realisatiecijfers van de AP zal worden gemonitord of het benodigde bedrag lager of hoger uitvalt dan € 7 miljoen. Deze monitor wordt momenteel in samenwerking met de Auditdienst Rijk (ADR) en in samenspraak met de AP tot stand gebracht. Mocht er op basis van deze monitoring verdere uitbreiding noodzakelijk blijken dan zal hierover het gesprek met de AP worden gevoerd en maakt dit vervolgens deel uit van het reguliere begrotingsproces conform de regels van budgetdiscipline. Overigens bepaalt de Autoriteit Persoonsgegevens op grond van zijn wettelijke onafhankelijkheid zelf hoe zij het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens inricht, behoudens rechterlijke uitspraken die in concrete gevallen tot handhaving nopen

Vraag:

Is de minister bereid met zijn collega's van EZK en OCW te kijken naar de mogelijkheid van een cybersecurity instituut, dat zowel fundamenteel als toegepast onderzoek combineert en zowel publieke als private financiering aan kan trekken?

Antwoord:

Ja, zoals ook al aangegeven op de vragen van het lid van Oosten (VVD) zal ik in overleg treden met de collega's van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Economische Zaken en Klimaat aangezien ik het verbinden van kennis op het gebied van cybersecurity toejuich. Daartoe spant het ministerie van Justitie en Veiligheid zich reeds enige jaren in door te investeren in dcypher als platform om vraag en aanbod op het gebied van onderzoek en onderwijs naar cybersecurity aan elkaar te koppelen. Deze casuïstiek is ons dan ook reeds bekend naar aanleiding van de brief "Behoud en Versterking Nederlandse Cybersecurity Capaciteit" van de VSNU. Zoals bekend zijn er door de fractie van de VVD d.d. 23 november reeds schriftelijke vragen gesteld over dit onderwerp aan de ministers van EZK en OCW. Het lijkt mij gegeven het belang van het onderwerp zaak om er in de beantwoording op deze vragen vanuit het kabinet op terug te komen.

Vraag:

Is de minister bereid om van bestaande bevoegdheden die een inbreuk maken op de privacy en niet worden gebruikt, of nauwelijks effect hebben op de veiligheid te bekijken of ze ook kunnen worden teruggedraaid? Kan de minister bekijken of er nog meer bevoegdheden zijn die op de plank liggen zonder dat ze worden gebruikt?

Antwoord:

Op basis van een motie van het toenmalige Eerste-Kamerlid Franken uit 2011 dient nieuwe

wetgeving met bevoegdheden die de privacy kunnen beperken, te worden geëvalueerd (Kamerstukken I 2010–2011, 31 051, D). Een onderzoek naar de effectiviteit van dergelijke bevoegdheden is dus sinds dat jaar al gewoonte. Als bij een dergelijke evaluatie blijkt dat de uitoefening van bevoegdheden in deze wetgeving niet het beoogde effect heeft gehad, dient in dat kader ook te worden nagegaan waaraan dat ligt. Dat hoeft niet per se in de bevoegdheden zelf te liggen. De oorzaak kan ook zijn dat de wijze waarop de bevoegdheden worden uitgeoefend, onvoldoende effectief is. In dat geval zou niet de bevoegdheid moeten worden teruggedraaid, maar bezien moet worden hoe de wijze van uitoefening kan worden verbeterd. Mocht bij de evaluatie echter blijken dat de bevoegdheid niet wordt gebruikt, dan dient serieus te worden overwogen om de bevoegdheid zelf terug te draaien. Als een bevoegdheid die de privacy kan beperken niet wordt gebruikt, is dat immers een indicatie dat niet wordt voldaan aan het noodzakelijkheidsvereiste, zoals neergelegd in artikel 8 EVRM.

Vragen van het lid Groothuizen, M. (D66)

Vraag:

Wanneer komt de minister met voorstellen om experimenteerruimte voor het rechtstelsel mogelijk te maken?

Antwoord:

De rechtspraak heeft ruimte nodig om te kunnen innoveren. Bestaande wetgeving staat daaraan soms in de weg. Daarom heeft de Raad voor de rechtspraak gepleit voor de wettelijke mogelijkheid voor experimenten. Mijn inzet is om de rechtspraak zo veel mogelijk ruimte te bieden die met inachtneming van rechtstatelijke waarborgen, zoals rechtszekerheid en rechtsbescherming, mogelijk is. Om meer zicht te krijgen op de mogelijkheden in het licht van randvoorwaarden ben ik met de Rechtspraak in gesprek over de manier waarop dit het beste kan worden gerealiseerd en aan welke situaties kan worden gedacht. Ik streef ernaar begin 2018 een concept-wetsvoorstel gereed te hebben voor consultatie. Ondertussen zullen we samen met de rechtspraak ook bezien hoe we binnen het huidige wettelijke kader experimenten kunnen opzetten. De pilot spreekuurrechter laat zien dat die mogelijkheden er ook nu al zijn.

Vraag:

Onderkent de minister het probleem dat met name bestuursorganen, dus de overheid zelf, geschillen juridiseert en daarnaast weigert om andere wegen zoals de spreekuurrechter te bewandelen? Zo ja, wat gaat de minister hier aan doen?

Antwoord:

Het signaal dat bestuursorganen niet willen meewerken aan de spreekuurrechter komt uit het artikel van rechter Ton Lennaerts in het NJB van 13 november jl. Ik meen dat bestuursorganen zich moeten inspannen om onnodige juridisering van conflicten, en daarmee een onnodig beroep op de rechtspraak, te voorkomen. Deze insteek past in de visie van de responsieve overheid, die inhoudt dat overheidsorganen inzetten op een vroegtijdig en informeel contact met de burger, met als doel een oplossing te vinden voor het probleem en onnodige juridisering in bezwaar- en beroepsprocedures te voorkomen. Deze aanpak wordt door het ministerie van BZK gestimuleerd en ondersteund in het programma Passend Contact met de Overheid. Ook is er een Regieraad Responsieve Overheid, onder leiding van regeringscommissaris Prof. Michiel Scheltema, die zich inzet om de ontwikkeling van de benodigde kennis en professionaliteit op dit punt te bevorderen en het belang van passend contact en procedurele rechtvaardigheid in de contacten met overheidsorganisaties uitdraagt. Het niet willen deelnemen aan een laagdrempelige informele rechtsgang als de spreekuurrechter past mijns inziens niet in deze visie op de overheid. Ik zal dit daarom onder de aandacht brengen van de Regieraad Responsieve Overheid. Verder ga ik, in het kader van de gezamenlijke aanpak om te komen tot een voorstel voor herziening van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand, nadrukkelijk kijken naar de rol van de overheid zelf bij het ontstaan van geschillen.

Vraag:

Onderschrijft de minister de uitgangspunten van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand:

betaalbaarheid en toegankelijkheid?

Antwoord:

Ja, dat onderschrijf ik. Het stelsel voor gesubsidieerde rechtsbijstand kan alleen de toegang tot het recht voor de burger waarborgen als het betaalbaar en toegankelijk is. Ik wil daar nog aan toevoegen dat het stelsel ook rechtsbijstand van voldoende kwaliteit voor de burger moet bieden en duurzaam moet zijn om dat ook in de toekomst te kunnen behouden.

Vraag:

Gaat de minister bij de hervorming van het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand de veranderingen en innovaties in de strafrechtketen meenemen?

Antwoord:

Bij de door mij voorgestelde aanpak om te komen tot herziening van het stelsel van rechtsbijstand worden veranderingen en innovaties in de strafrechtketen waar mogelijk uiteraard betrokken. Dat geldt ook voor innovaties op andere terreinen dan de strafrechtketen.

Vraag:

Hoe komt de minister van Justitie en Veiligheid, samen met zijn collega minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, binnen zes maanden tot een wetsvoorstel om experimenteel geregleerde wietteelt mogelijk te maken?

Antwoord:

In het regeerakkoord staat dat - zo mogelijk - binnen zes maanden met wet- en regelgeving wordt gekomen ten behoeve van de experimenten gesloten coffeeshopketen. De periode van zes maanden na het bekend worden van het regeerakkoord is ambitieus. De minister voor Medische Zorg en ik streven ernaar om de benodigde wet- en regelgeving zo spoedig mogelijk aan uw Kamer aan te bieden.

Vraag:

Is er in het ondermijningsfonds ruimte voor de aanpak van het dumpen van drugsafval? En zijn er andere manieren waarop dit fonds kan worden ingezet?

Antwoord:

Zoals ik in mijn antwoord op de vraag van het lid Van Oosten reeds heb aangegeven komt de € 100 miljoen uit het ondermijningsfonds ten bate van de realisatie van de Toekomstagenda Ondermijning die door de samenwerkende overheidspartners is opgesteld. Mijn ambtsvoorganger heeft deze agenda afgelopen zomer aan uw Kamer aangeboden. Over de besteding verwacht ik uw Kamer begin volgend jaar 2018 te kunnen informeren. Het overleg tussen de betrokken overheidspartners - OM, Politie, gemeenten, Belastingdienst en de ministeries van BZK en Financiën - en mijn ministerie hierover is in volle gang. Op dit moment kan ik nog geen uitspraken doen over de allocatie van deze middelen, omdat ik daarvoor een zorgvuldig proces wil doorlopen met alle partijen die voor de uitvoering van onze ambities en moeten zorgen en goed weten waar de grootste behoeften voor investeringen liggen. Ten aanzien van schade door dumpingen van drugsafval is reeds geld beschikbaar. Er is een fonds ter cofinanciering van opruimkosten van drugsafval. Dit is uitgewerkt in het convenant tussen het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de provincies, dat is opgesteld na een gewijzigd amendement van de leden Cegerek en Dijkstra in 2014 (Kamerstuk 34 000 XII, nr. 49). Met dit fonds worden de opruimkosten van drugsafval deels gefinancierd met het doel om gedupeerde grondeigenaren en gemeenten te helpen met het opruimen van gedumpt drugsafval. In antwoord op vragen van leden Van Oosten en Dijkstra heeft uw kamer nadere informatie ontvangen over de uitvoering van dit amendement (aanhangsel handelingen II 2016/17, 2302). De middelen uit dit fonds worden vooralsnog niet uitgeput.

Vraag:

Kan de staatssecretaris bekijken hoe de beoordeling van asielaanvragen door vluchtelingen die moesten vluchten vanwege hun geaardheid of religie verbeterd kan worden?

Antwoord:

De beoordeling van de geloofwaardigheid is lastig, dat geldt zeker voor zaken waarin sprake is

van een bekering, of voor zaken waarin de vreemdeling stelt LHBT te zijn. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) doet de beoordeling van de geloofwaardigheid zo zorgvuldig mogelijk en zet daartoe diverse middelen in, zoals opleidingen voor medewerkers en diverse werkinstructies. De IND neemt ook schriftelijke verklaringen of adviezen van deskundigen of belangenorganisaties mee in de besluitvorming en heeft regelmatig contact met belangenorganisaties. Daarnaast is de actualiteit van het onderwerp aanleiding geweest om het WODC te verzoeken om in 2018 een studie uit te voeren teneinde te komen tot een overzicht van best practices op het gebied van geloofwaardigheidsbeoordelingen. Wellicht komen daar nog voorbeelden uit naar voren die ook voor de IND toepasbaar zijn. Bij het bezien van de mogelijkheden tot verbetering kan ook expertise van belangenorganisaties gebruikt worden.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid in Europa druk te zetten op een snel functionerend gemeenschappelijk asielstelsel?

Antwoord:

In 2016 heeft de Europese Commissie een pakket aan voorstellen uitgebracht dat moet leiden tot een hervorming van het gemeenschappelijke Europees asielstelsel (GEAS). Hoofddoelen van die hervorming zijn een verdere harmonisering van de asielprocedures en het geboden beschermingsniveau in alle lidstaten, het inrichten van efficiënte asielprocedures in de lidstaten die ook bij een toenemende migratiedruk blijven functioneren, en het verhinderen van secundaire migratiestromen (asielshoppen). Deze doelen onderschrijf ik ten volle, en ik heb bij mijn eerste bezoek aan Brussel bij de Europese Commissie meteen aangedrongen op een spoedige behandeling van de voorstellen. Tegelijkertijd betreft het een complex geheel van regelgeving, moeten de voorstellen wel een verbetering zijn ten opzichte van de al bestaande EU-asielwetgeving, en vragen deze dus om een voortdurende kritische beoordeling.

Vraag:

Wat is de inzet van het kabinet om de situatie in Lesbos te verbeteren en de Europese hervestigingsafspraken volledig na te komen?

Antwoord:

Het primaire doel van de EU-Turkijeverklaring was om de onhoudbaar hoge aantallen irreguliere migranten die de gevaarlijke oversteek via Griekenland naar de Europese Unie maakten te verminderen, en daarmee verdrinkingen in de Egeïsche Zee te voorkomen. In dat opzicht zijn zeer significante resultaten behaald, waarover de Kamer met regelmaat in de afgelopen periode is geïnformeerd. Griekenland is primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de asielregelgeving conform Europese en internationale standaarden. Met name de asielprocedure schiet tekort. Dit is een voortdurend punt van zorg. De omstandigheden op de Griekse eilanden zijn zorgelijk, zeker met het oog op de komende winter, en de asielprocedure is inefficiënt waardoor ook de resultaten op terugkeer naar Turkije tekort schieten. De Commissie, maar ook Nederland, spreken Griekenland hierop aan. Het is immers Griekenland dat aan zet is. De instroom is nog steeds aanzienlijk minder dan voor de EU-Turkije Verklaring, maar de afgelopen maanden is er wel een licht stijgende trend te zien. Dit is deels te verklaren door het seizoen, maar deels hebben de tekortschietende terugkeerresultaten en de transfers naar het vasteland een mogelijke aanzuigende werking op migranten en smokkelactiviteit. Blijvende aandacht is dan ook nodig voor verbetering van het Griekse asielproces en van de opvangsituatie. De Griekse autoriteiten worden daarbij ondersteund door de Europese Commissie, de EU-agentschappen, lidstaten, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) en niet-gouvernementele organisaties.

Het is de taak van de Europese Commissie om de naleving van het asielacquis te monitoren, inclusief de opvangomstandigheden. Zij brengt in dat kader regelmatig aanbevelingen en voortgangsverslagen uit. De EU heeft sinds 2014 vanuit het Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) en het Fonds voor Interne Veiligheid (ISF) ruim € 880 miljoen aan hulpgeld verstrekt. Sinds 2016 is hier € 450 miljoen vanuit het Noodhulpinstrument van de Commissie bij gekomen. Aan de beschikbaarheid van geld ligt het dan ook niet. Dit geld is benut voor het verbeteren van de opvangomstandigheden en de asielprocedure, deels ook aan grensbewaking. Ook bilateraal hebben lidstaten, waaronder Nederland, bijgedragen. Nederland

heeft in 2016 € 100.000 beschikbaar gesteld voor verbetering van de opvangomstandigheden. Ook levert Nederland doorlopend verschillende experts, zoals asiel- en terugkeerexperts op meerdere eilanden en binnenkort ook een expert die Griekenland kan helpen bij het aanvragen van financiering uit EU-fondsen voor het verbeteren van de opvangomstandigheden in Griekenland.

Vraag:

Hoe gaat de staatssecretaris het slepen met statushouders en asielzoekers en onnodige verhuizingen voorkomen?

Antwoord:

Allereerst vind ik het van belang aan te geven dat het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) zich inzet verhuisbewegingen onder asielzoekers en vergunninghouders zoveel mogelijk te voorkomen. Koppelingen aan gemeenten moeten verder leiden tot een beperking van verhuizingen tussen COA locaties en bevorderen van vroege integratie en participatie. Dit neemt niet weg dat onze huidige asielproces zodanig is ingericht dat door fluctuaties in de asielinstroom verhuizingen niet altijd kunnen worden voorkomen. In het regeerakkoord wordt niet voor niets ingezet op een flexibeler asielsysteem. In het licht hiervan heb ik opdracht gegeven om een breed programma 'Flexibele Asiel Keten' te starten, waarvan het zoveel mogelijk voorkomen van onnodige verhuisbewegingen onderdeel uitmaakt. In het kader van dit programma wordt de komende tijd, in overleg met ketenpartners en andere betrokkenen, een programmaplan uitgewerkt. Ik streef er naar om het *programmaplan* in het voorjaar gereed te hebben. Daar waar korte termijn maatregelen kunnen worden genomen zal ik dit uiteraard doen.

Vraag:

Hoe kijkt de staatssecretaris aan tegen de situatie in Afghanistan? Ziet hij reden om daar anders mee om te gaan? Graag reactie op de zorg die breed leeft ten aanzien van de situatie in Afghanistan.

Antwoord:

Bij brief van 23 februari 2017 van mijn voorganger is de Kamer geïnformeerd over het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan, gebruikmakend van het ambtsbericht over Afghanistan van 15 november 2016. In deze brief is aangegeven dat er sprake is van een zorgelijke situatie in Afghanistan. Er kan echter niet worden gesproken van een dusdanig uitzonderlijke situatie dat heel, of delen van, Afghanistan voor iedereen onveilig zijn, onafhankelijk van individuele achtergrond of persoonlijk relaas. De zorgelijke veiligheidssituatie was echter wel reden om een groot aantal groepen in het beleid als risicogroep en/of kwetsbare minderheidsgroep aan te merken. Dit zijn de volgende groepen:

- Personen die actief zijn in de politiek, journalistiek of op het gebied van de mensenrechten, die werkzaam zijn voor non-gouvernementele organisaties of het justitieel apparaat;
- Vrouwen werkzaam in de publieke arena (met name ngo's, als journalist, bij ministeries, in het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechterlijke macht);
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes;
- LHBT's.

Ook personen buiten deze groepen kunnen in aanmerking komen voor asiel indien de noodzaak voor bescherming blijkt uit het individuele relaas.

Onlangs heeft Amnesty International een rapport uitgebracht over de terugkeer naar Afghanistan. Hierin zijn verschillende verhalen opgetekend van personen die vanuit diverse Europese landen (waaronder Nederland) zijn teruggekeerd naar Afghanistan. Het rapport vormt voor mij geen aanleiding om het beleid ten aanzien van Afghanistan aan te passen omdat het niet leidt tot de conclusie dat het beeld geschetst in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken niet langer correct is. Ook de jurisprudentie van de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State of het Europese Hof voor de rechten van de Mensen geeft geen aanleiding om het beleid onjuist of onzorgvuldig te achten. Dat er voor Nederlandse ingezetenen een negatief reisadvies is afgegeven doet hier eveneens niet aan af. Een reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een advies aan Nederlandse ingezetenen. Die kunnen in een ander land in een andere situatie verkeren dan de eigen inwoners van dat land. Dat ik aan mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gevraagd in 2018 te komen met een nieuw ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Afghanistan is dan ook niet omdat ik meen dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op dit moment niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft primair een periodiek verzoek om actualisering zoals dat gebruikelijk is bij alle belangrijke asielherkomstlanden. Ik zie dan ook geen reden een besluit- of vertrekmoratorium voor Afghaanse asielzoekers in te stellen.

Vraag:

Het kabinet wil afspraken maken met derde landen over migratie. Deze landen moeten materieel voldoen aan het Vluchtelingenverdrag en het non-refoulement beginsel. Wat gaat de staatssecretaris in Europa doen om deze afspraken te kunnen maken? Hoe gaat hij de Kamer informeren over de gang van zaken als het gaat om deze afspraken?

Antwoord:

In het kader van de geïntegreerde benadering zet Nederland, samen met de EU, in op brede partnerschappen waarin verschillende elementen uit het Regeerakkoord, zoals opvang in veilige derde landen/regio's, het bestrijden van irreguliere migratie en het verbeteren van de medewerking aan (gedwongen) terugkeer, in terugkomen. Daarbij onderstreept het kabinet dat de samenwerking met deze landen plaatsvindt binnen bestaande internationale kaders. Over de volledige inzet van de EU, inclusief het externe deel, wordt uw Kamer zoals gebruikelijk geïnformeerd via o.a. de geannoteerde agenda's en verslagen van de JBZ-raden, maar ook die van de Europese Raad, Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken en BNC-fiches n.a.v. mededelingen en nieuwe voorstellen van de Europese Commissie.

Vraag:

Re-integratie en resocialisatie behoren tot de kern van het rechtssysteem. Onlangs is er een rapport verschenen waarin wordt voorgesteld om bij binnenkomst in de gevangenis de gedetineerden op een vijftal punten te screenen. Is de minister bereid om deze aanbeveling mee te nemen in de visie over resocialisatie?

Antwoord:

Het rapport waaraan wordt gerefereerd is het rapport '*Van detineren naar re-integreren*' van de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Hierin wordt inderdaad de aanbeveling gedaan gedetineerden bij binnenkomst te screenen op vijf leefgebieden: inkomen, onderdak, schulden, zorg en identiteitswijs. In de beleidsreactie op dit RSJ-rapport, die door de toenmalige minister van Veiligheid en Justitie aan de Kamer is aangeboden, is al kort op deze aanbeveling ingegaan en heb ik aangegeven dat momenteel wordt onderzocht wat de personele, organisatorische en financiële consequenties zijn van een zo vroeg mogelijke screening na binnenkomst in detentie. Ik ga in mijn visie op het gevangeniswezen in op de screening van gedetineerden. Overigens heeft uw Kamer in verband met het RSJ-rapport op 7 december een rondetafelgesprek gepland en aangegeven dat erna een debat wordt gepland. Dan kunnen we nader met elkaar van gedachten wisselen over de screening van gedetineerden, omdat dit dan kan in de bredere context van de re-integratie van gedetineerden.

Vragen van het lid Toorenburg, M.M. van (CDA)

Vraag:

Kan de regering kijken naar het twee-fasen model bij het vaststellen of iemand TBS nodig heeft?

Antwoord:

De heer Van Oosten en mw. Kuiken hebben de mogelijkheid bepleit om na twee jaar detentie alsnog TBS op te leggen, wanneer dit tijdens het strafproces niet mogelijk was omdat de verdachte weigerde mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek. Ik heb de daarop

volgende discussie in uw Kamer over weigerende observandi nauwlettend gevolgd, want de problematiek rondom de weigerende observandi gaat ook mij aan het hart. De schrijnende zaak van Anne Faber heeft opnieuw aangetoond hoe urgent dit is. Het mag niet zo zijn dat een gevaarlijke stoornis onbehandeld blijft omdat je niet meewerkt aan een pro-justitia rapportage. Mensen kunnen niet worden gedwongen mee te werken aan hun eigen veroordeling. Maar je kunt wel kijken of je de veroordeling minder afhankelijk kunt maken van de medewerking van de verdachte. Daarom onderzoek ik op dit moment in de volle breedte welke maatregelen aan een oplossing kunnen bijdragen, naast de interventies die al zijn getroffen en worden ingevoerd. Ik noem de regeling inzake de weigerende observandi, in het wetsvoorstel Forensische Zorg, en de pilot die nu loopt in het Pieter Baan Centrum om verdachten langer en anders te observeren. Dat zijn twee nuttige reeds bestaande initiatieven. Ik wacht het precieze effect niet af, want in mijn ogen is er meer nodig. Daarom kijk ik ook naar maatregelen *buiten* de huidige wet- en regelgeving. Ook het voorstel van de heer Van Oosten en mw. Kuiken zal ik beoordelen op bruikbaarheid en uitvoerbaarheid. Ik zal hierop ingaan in de brief over de weigeraars-problematiek, die ik uw Kamer voornemens ben te sturen in de eerste maanden van 2018. De suggestie van mevrouw Van Toorenburg om het tweefasen-proces, waarover mijn ambtsvoorganger overigens al uitvoerig met de Kamer van gedachten heeft gewisseld, zal ik er ook in betrekken.

Vraag:

In het regeerakkoord wordt gesproken over een cybersecurity-agenda. Er wordt op dit punt veel van de minister verwacht. Kan de minister hierover nu al zijn licht laten schijnen? Wat is de reactie van de minister op de oproep van de fractievoorzitter van het CDA om na te gaan denken over een internetautoriteit?

Antwoord:

Jaarlijks stelt de NCTV het Cybersecuritybeeld Nederland op om zo de ontwikkeling van de dreiging te volgen. De afgelopen jaren is de dreiging toegenomen en ontwikkelt de weerbaarheid van Nederland zich niet voldoende. Daarom bevat het regeerakkoord een noodzakelijke intensivering op het gebied van cybersecurity en cybercrime. Een belangrijk onderdeel hiervan is het opstellen van een ambitieuze agenda op het gebied van cybersecurity. Deze zal vanuit de coördinerende verantwoordelijkheid van JenV worden opgesteld, zodat naar verwachting voorjaar 2018 een Nationale Cyber Security Agenda gepubliceerd kan worden. Het is wat mij betreft zaak om dit vanuit de coördinerende rol van JenV samen met betrokken vakdepartementen op te pakken aangezien cybersecurity een zaak is die ons allemaal raakt.

Voor de versterking van de aanpak is uiteindelijk 95 miljoen euro voorzien. Het gaat bijvoorbeeld om investeringen in de veiligheidsketen (onder andere Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)/ Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) en het Nationaal Cyber Security Strategie) (NCSC). Daarnaast zijn in aanvulling hierop investeringen voor OM/Politie voorzien. Uiteraard wordt u hier middels de ambitieuze agenda over geïnformeerd. Ondertussen wordt niet stilgezeten en wordt nu reeds n.a.v. bijvoorbeeld de motie Hijink (SP)/Tellegen (VVD) geld beschikbaar gemaakt zodat de minister van EZK in 2018 een Digital Trust Centre (DTC) kan inrichten. Waar het NCSC zich richt op de Rijksoverheid en de vitale infrastructuur, moet het DTC gaan zorgen dat er samenwerkingsverbanden buiten de vitale infrastructuur ontstaan en dat informatie van het NCSC naar deze doelgroep gebracht kan worden. De wannacry en not-petya incidenten van dit jaar onderstrepen het belang van deze verbreding. Ook de Cybersecuritywet ter implementatie van de Netwerk en Informatiebeveiligingsrichtlijn zal zo snel mogelijk aan uw Kamer worden aangeboden.

Naast de kwestie van cybersecurity bestaat er de kwestie van online nepnieuws, en uw fractievoorzitter heeft de oproep gedaan om na te denken over surveillance op het internet om heimelijke politieke beïnvloeding uit het buitenland tegen te gaan. Ik deel de zorgen over desinformatie. Verschillende departementen en diensten hebben bijzondere aandacht voor mogelijk nepnieuws en staan in nauw contact om signalen hierover te delen en daarop zo nodig te acteren. Deze vorm van alertheid is zeker geboden, maar vooralsnog ziet het kabinet geen aanleiding hiervoor een aparte organisatie in het leven te roepen. Vrijheid van meningsuiting en privacy zijn uiteraard belangrijke waarden en vormen randvoorwaarden bij het adresseren van problemen als desinformatie.

Het kabinet zal op korte termijn in gesprek gaan met social media platforms om te praten over heimelijke politieke beïnvloeding via hun platforms.

Vraag:

Wanneer kan de Kamer het voorstel met betrekking tot de Ondernemingswet tegemoet zien? Kan de minister de contouren hiervan al schetsen? Kan hij toezeggen dat burgemeesters intensief betrokken zullen worden bij het uitwerken van de wet?

Antwoord:

Er wordt momenteel hard aan wetsvoorstellen in het kader van de Ondernemingswet gewerkt. Hierbij wordt goed gekeken naar knelpunten en wensen die in de praktijk leven. Zoals ik het voor me zie zullen in het kader van de versterking van de aanpak van ondermijning niet één, maar meerdere wetsvoorstellen worden ingediend. Zo hoeven de onderdelen die op kortere termijn kunnen worden geregeld niet te wachten op de voorbereiding van wetswijzigingen die meer tijd vergen. De eerste wetsvoorstellen zullen naar verwachting in 2018 bij uw Kamer worden ingediend.

Ik zie de genoemde Ondernemingswet als een verzamelnaam voor meerdere wetsvoorstellen, die gemeen hebben dat zij geheel of mede tot doel hebben de aanpak van ondermijnende criminaliteit te versterken. Sommige onderwerpen kunnen op relatief korte termijn worden geregeld, bijvoorbeeld via reeds lopende wijzigingstrajecten. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de wijziging van de Opiumwet, die reeds bij uw Kamer is ingediend en aan de wijziging van de Wet Bibob, waarvan de consultatie naar verwachting volgend voorjaar zal starten. Andere knelpunten en wensen vragen om nadere analyse en uitwerking. Ik streef naar een zo snel mogelijke oplossing van de gesignaleerde knelpunten. Het ingewikkeldste onderwerp hoeft op die manier niet het tempo van andere onderwerpen te bepalen.

Bij de Ondernemingswet zie ik alle door het lokaal bestuur, maar ook door andere partners, geconstateerde juridische knelpunten en ingebrachte wensen met betrekking tot de wetgeving. Dit kabinet zet zich in voor versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, mede in het kader van de integrale Toekomstagenda ondermijning. Deze is door de betrokken overheidspartijen opgesteld. Deze agenda is door mijn ambtsvoorganger afgelopen zomer aan uw Kamer verstuurd.

Vraag:

In het regeerakkoord is opgenomen dat de verbodsbepalingen van artikel 2:20 BW worden uitgebreid. Hoe gaat de minister invulling geven aan de uitbreiding van artikel 2:20 BW?

Antwoord:

Het kabinet maakt werk van de aanpak van anti-democratische organisaties. Artikel 2:20 van het Burgerlijk Wetboek betreft een verbod van rechtspersonen wegens strijd met de openbare orde. Om antidemocratische organisaties beter te kunnen aanpakken, zal dit openbare orde-begrip concreter worden ingevuld in de wet. Als duidelijker wordt dat bepaald gedrag strijdig is met de openbare orde, vermindert dat discussies. In strijd met de openbare orde vind ik bijvoorbeeld een extremistische organisatie die structureel aanzet tot geweld of haatzaaien. Ik verwacht een voorontwerp in de eerste helft van 2018 in consultatie te brengen.

Vraag:

Kan het kabinet prioriteit geven aan wetgeving waarin opzettelijk verblijf zonder toestemming in gebieden die door een terroristische organisatie beheerst worden, strafbaar wordt? Daarbij hoort ook de verlenging van de voorlopige hechtenis voor terugkeerders en de uitbreiding van het DNA-onderzoek.

Antwoord:

In het regeerakkoord is aangekondigd dat het kabinet alsnog een strafbaarstelling van het zonder toestemming verblijven in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied wil voorbereiden en in procedure zal brengen. Ik zal in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme uitvoerig ingaan op de wijze waarop dit zal kunnen worden bewerkstelligd. Ik verwacht de nota naar aanleiding van het verslag voor het Kerstreces bij uw Kamer in te dienen.

Vraag:

Klopt de aanname dat het ondermijningsfonds bestaat uit een bedrag van 130 miljoen (100 + 30 miljoen)?

Antwoord:

Dat is niet correct: het ondermijningsfonds bestaat conform het regeerakkoord uit een eenmalig bedrag van 100 miljoen. Ik ben in gesprek met diverse partijen over de precieze vormgeving van dit fonds. Daarnaast wordt gerefereerd aan de extra investering van 30 miljoen in het afpakken van crimineel vermogen, die door het kabinet Rutte II is vrijgemaakt. Hiermee wordt het instrument van het afpakken versterkt waarbij ook aandacht zal zijn voor de verbetering van de registratie van opbrengsten bij het integraal afpakken. Deze investering zal ook bijdragen aan de aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit, maar óók van andere criminaliteitsvormen. De versterking van de aanpak van ondermijnende criminaliteit en de versterking van het afpakken van crimineel vermogen hebben dus wel raakvlakken, maar zijn niet hetzelfde. Daarom zal de 30 miljoen ook geen onderdeel uitmaken van het ondermijningsfonds.

Vraag:

Graag opheldering van de minister over de IS-ganger in De Balie. Hoe kon hij daar aanwezig zijn?

Antwoord:

Zoals u begrijpt kan ik in het openbaar geen uitspraken doen over individuele gevallen. In algemene zin kan ik u melden dat personen die een dreiging vormen voor de nationale veiligheid nauwlettend in de gaten worden gehouden. Het Openbaar Ministerie, de politie en de diensten zijn alert. Passend bij de dreiging worden altijd maatregelen genomen als daar een juridische grondslag voor is. De inzet van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook zij kan – zoals u weet – geen uitspraken doen over individuele gevallen. Wat betreft de bijeenkomst in De Balie kan ik u melden dat de politie zoals te doen gebruikelijk voorafgaand aan de bijeenkomst contact heeft gehad met De Balie over de beveiliging. De politie heeft een inschatting gemaakt conform de reguliere werkwijze. De politie heeft de geüniformeerde dienst geïnformeerd en had een rechtstreekse lijn met De Balie. De Balie heeft interne beveiligingsmaatregelen getroffen. Op de betreffende avond heeft de Balie nadat de man vertrokken was, contact opgenomen met de politie. De politie is hierop ter plaatse gekomen en heeft gesproken met aanwezigen die de man zouden hebben herkend. Gezien het vorenstaande concludeer ik dat de politie conform de reguliere werkwijze heeft gehandeld.

Vraag:

Gaat de minister bij de voorstellen over de aanpassing van de regels rond invrijheidstelling en detentiefasering ook werk maken van de plannen om adolescenten in detentie werk en scholing aan te bieden passend bij hun levensfase?

Antwoord:

Ja, dat gaan we doen. Daarbij verwijs ik ook naar de schriftelijke antwoorden op de kamervragen over de JenV-begroting 2018 over het aanbod aan adolescenten in de JJI's. Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's) passen de basismethodiek aan voor adolescenten, bijvoorbeeld door een ontwikkelingsprofiel ouderschap of werknemersvaardigheden op te stellen. In het kader van de systeembenadering worden niet alleen standaard de eigen ouders betrokken maar ook anderen uit het netwerk van de jongere, bijvoorbeeld de eigen partner. De systeembenadering stelt dat een persoon altijd deel uitmaakt van een groter geheel: zijn gezin, zijn vriendengroep, zijn school, zijn werk etc. Tevens wordt bij elke adolescent bekeken of passend onderwijs en werk kunnen worden aangeboden. Dit is voor elk individu anders, dus dat vereist maatwerk. In de praktijkzalen van de JJI's oefent men werknemersvaardigheden, maar kan men ook een MBO-diploma behalen op niveau 1, 2 of 3. De bij de opleiding horende stage wordt ook zoveel mogelijk gevolgd. Deze mogelijkheden hoeven niet altijd binnen de eigen muren beschikbaar te zijn. Zo houden de JJI's contacten met de ROC's in de omgeving. Deze contacten bevorderen de doorlopende leer- en ontwikkelijnen. In meerdere JJI's bestaat de mogelijkheid om certificaten en diploma's te behalen waarmee de kans op (betaald) werk groter wordt, bijvoorbeeld een heftruckcertificaat of lasdiploma tot en met niveau 3. Bij één

van de JJI's is een praktijkcentrum ingericht waar de jongvolwassenen een vakopleiding in metaalbewerking, waaronder verschillende lasdiploma's, houtbewerking, bouw (metselen en stukadoren), groenvoorziening en motorvoertuigentechniek kunnen volgen. Binnen het beleidstraject Verkenning Invulling Vrijheidsbenaming Justitiële Jeugd (VIV JJ) wordt eveneens gekeken waar deze oudere doelgroep in de toekomst het best behandeld en begeleid kan worden.

Vraag:

Afgesproken is dat het kabinet onafhankelijk onderzoek laat doen of, en zo ja, op welke wijze, het Vluchtelingenverdrag uit 1951 bij de tijd moet worden gebracht om een duurzaam juridisch kader te kunnen bieden voor het internationale asielbeleid van de toekomst. Kan de staatssecretaris al iets vertellen over hoe hij met deze opdracht aan de slag gaat?

Antwoord:

Het Vluchtelingenverdrag is het kader waar binnen we ons vluchtelingenbeleid voeren. Dat blijft het ook. Het kabinet is dus niet voornemens om het Vluchtelingenverdrag op te zeggen. Het kabinet realiseert zich tegelijkertijd ook dat het verdrag nog uit halverwege de vorige eeuw stamt (1951 en het protocol uit 1967). De wereld is sindsdien veranderd. De vraag is dan ook gerechtvaardigd of het verdrag en de hieruit voortvloeiende uitvoeringspraktijk nog voldoende is toegespitst op de hedendaagse migratiestromen en de bijbehorende beschermingsvraag. Dat vindt het kabinet het onderzoeken waard. Daarom wil het kabinet een onafhankelijke partij het Vluchtelingenverdrag laten doorlichten op toekomstbestendigheid. Dat is een proces dat het kabinet zorgvuldig voorbereidt, en het kabinet zal de Kamer over relevante ontwikkelingen informeren.

Vraag:

Hoe gaat de staatssecretaris werk maken van de ambities uit het regeerakkoord die zien op de vreemdelingendetentie en aanpassing van Europese regelgeving vergen?

Antwoord:

Vreemdelingenbewaring is in Europese regelingen op verschillende plekken geregeld. Eén van de belangrijkste is de Europese terugkeerrichtlijn. Door Nederland wordt al langere tijd bij de Europese Commissie, dat het recht van initiatief heeft, aangedrongen op een herziening van deze richtlijn. Het kabinet zal dit blijven doen in samenspraak met gelijkgezinde lidstaten. Daarnaast is in de Opvangrichtlijn, en misschien nog belangrijker, de Dublinverordening, de bewaring van asielzoekers geregeld. Deze wetgeving maakt onderdeel uit van de huidige herziening van het Gemeenschappelijk Europees Asielstelsel (GEAS pakket). In dit kader wordt met name ingezet op het verruimen van de detentiemogelijkheden van Dublinclaimanten teneinde secundaire migratie te ontmoedigen. Kanttekening is uiteraard dat in Europa resultaten moeten worden geboekt die afhangen van overeenstemming met andere landen en het Europees Parlement. Ik kan dan ook niet vooruitlopen op de uitkomsten van mijn inzet.

Vraag:

Albanezen veroorzaken dermate grote problemen dat een visumplicht voor hen in de rede ligt. Kan de staatssecretaris zich hierover uitspreken?

Antwoord:

Over dit punt zijn reeds Kamervragen gesteld en is verzocht om een brief over de werking van de noodremprocedure. Uw Kamer zal hierover op korte termijn worden geïnformeerd.

Vraag:

Hoe gaat de staatssecretaris invulling geven aan het voornemen om iets te doen aan het ongewenst stapelen van aanvragen voor asielvergunningen en het verkorten van doorlooptijden?

Antwoord:

In het regeerakkoord wordt ingezet op meerdere maatregelen die met elkaar in verband staan, waaronder het ongewenst stapelen van aanvragen voor asielvergunningen en het verkorten van doorlooptijden. Ik ben mij nu aan het oriënteren op hoe deze in samenhang kunnen worden vormgegeven. Ik heb opdracht gegeven om een breed programma 'Flexibele Asiel Keten' te starten, waarvan dit onderdeel uitmaakt. In het kader van dit programma wordt de

komende tijd, in overleg met ketenpartners en andere betrokkenen, een programmaplan uitgewerkt. Hierin wordt ook opgenomen voor welke jmaatregelen een wetswijziging nodig is. Ik streef er naar om het programmaplan in het voorjaar gereed te hebben. Daar waar korte termijn maatregelen kunnen worden genomen zal ik dit uiteraard doen.

Vraag:

Is de minister bekend met criminele loan-back en crowdfunding praktijken in Nederland? Is hij bereid hier onderzoek naar te doen om te bezien hoe hiertegen effectief kan worden opgetreden?

Antwoord:

Dit probleem is bekend en wordt serieus genomen. In het Nationaal dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit 2017 – 2021, dat in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM) door de politie is uitgevoerd en eerder dit jaar aan uw Kamer is aangeboden, is melding gemaakt van de crowdfunding als witwaskanaal en is witwassen in het algemeen als dreiging aangemerkt. Het OM en de opsporingsdiensten hebben dit derhalve reeds in hun vizier en treden daartegen op.

Vraag:

Wat valt er te ondernemen tegen het witwassen via bitcoin-automaten? Waarom is er geen controle op deze automaten, bijvoorbeeld door de Nederlandsche Bank of de AFM?

Antwoord:

In zijn algemeenheid geldt dat het witwassen door middel van virtuele valuta strafbaar is en dat dit tot veroordelingen heeft geleid. Het risico van virtuele muntenheden wordt dan ook door de betrokken overheidsdiensten onderkend. Om die reden hebben zowel De Nederlandsche Bank als het Openbaar Ministerie (OM) het publiek hiervoor gewaarschuwd. Daar waar het gaat om het omwisselen van contante gelden vanaf € 15.000 zijn de regels van de huidige Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) reeds van toepassing.

Verder zal de vijfde EU anti-witwasrichtlijn, waarover thans nog wordt onderhandeld, er naar verwachting voor zorgen dat strengere regels van toepassing zullen worden voor aanbieders van diensten voor het wisselen van virtuele valuta .

Vraag:

Kan de staatssecretaris komen met een plan van aanpak om medische professionals handvatten te bieden om slachtoffers van mensenhandel adequate zorg te bieden en mensenhandel te signaleren?

Antwoord:

Ook medisch professionals kunnen een belangrijke rol spelen in de signalering van slachtoffers van mensenhandel. Volgens het recente rapport van de Nationaal Rapporteur komt 50% van de medisch professionals met slachtoffers van mensenhandel in aanraking. SOA Aids Nederland heeft daarom enkele jaren geleden al een handreiking signalering mensenhandel voor werkers in de gezondheidszorg ontwikkeld. Hierin wordt beschreven hoe medisch professionals signalen kunnen herkennen en wat ze vervolgens kunnen doen. Het versterken van het professionele handelen van artsen is een zaak van de beroeps- en brancheorganisaties en de artsenfederatie KNMG. De minister van VWS heeft deze week in antwoord op vragen gesteld door het lid Van der Staaij aangegeven in overleg te zullen treden met de KNMG over de mogelijkheden om de signalering van mensenhandel door artsen en ander medisch personeel te verbeteren. De uitkomsten van dit gesprek zullen worden meegenomen in het integrale plan van aanpak dat ik onder andere met mijn collega's van VWS en SZW ontwikkel om de aanpak van mensenhandel te versterken. Dit plan van aanpak zal in het eerste kwartaal van 2018 aan uw Kamer worden verzonden.

Vraag:

35% van de gemeenten heeft geen idee of in hun gemeente mensenhandel voorkomt. De Kamer heeft hierover al een brief ontvangen. Kan de staatssecretaris hier meer kleur aan geven?

Antwoord:

In de Kamervragen van de leden Segers en Kuiken die door mij 28 november 2017 zijn beantwoord ben ik ingegaan op de cijfers van de Nationaal Rapporteur mensenhandel over de rol van gemeenten bij de aanpak van mensenhandel. Voor het merendeel van de gemeenten geldt dat de aanpak van mensenhandel is opgenomen in bijvoorbeeld integrale- en regionale veiligheidsplannen. Bijna drie kwart (73,6%) van de respondenten geeft aan dat de gemeente waarvoor zij werkzaam zijn, participeert in een regionaal veiligheidsplan waarin mensenhandel een onderwerp is en het onderwerp dus op de agenda staat.

Bij 81,3% van de gemeenten is een contactpersoon werkzaam bij wie signalen van mensenhandel gemeld kunnen worden. In het plan van aanpak mensenhandel dat ik in het eerste kwartaal naar uw Kamer stuur, zal ook aandacht worden besteed aan de vraag hoe gemeenten verder gestimuleerd en gefaciliteerd kunnen worden om hun verantwoordelijkheid te nemen in de bestrijding van mensenhandel.

Vragen van het lid Dam, C.J.L. van (CDA)

Vraag:

Kan de minister aangeven wanneer hij een speciale rechtbank voor politiegeweld gaat aanwijzen en hoe de plannen van deze rechtbank eruit zien?

Antwoord:

Met de Raad voor de rechtspraak is in overleg getreden om de gevolgen in kaart te brengen van het concentreren bij één rechtbank van alle zaken waarin politiemensen zich voor de rechter moeten verantwoorden voor het aanwenden van geweld en over de vraag welke locatie zich leent als speciale rechtbank. De uitkomsten van het overleg zullen worden betrokken bij het Wetsvoorstel geweldsaanwending opsporingsambtenaar, dat thans aanhangig is bij uw Kamer. Ik streef ernaar uw Kamer in het eerste kwartaal van 2018 nader te informeren.

Vraag:

De minister heeft 100 miljoen voor de politie op de begroting van JenV toegevoegd gekregen. Wat is het onderliggende plan hiervoor? Waar staat vermeld hoe dit geld verdeeld wordt? Hoe wordt de extra sterkte verdeeld over de eenheden en de teams? Kan de minister dit al vóór zijn eerste termijn doen toekomen?

Antwoord:

De nota van wijziging bevatte reeds de hoofdlijnen van verdeling. Ik ga er echter graag aanvullend op in omdat ik vanzelfsprekend content ben met deze middelen die een kwantitatieve en kwalitatieve versterking van de politie betekenen. De 100 miljoen is als volgt verdeeld:

- Er wordt enerzijds geïnvesteerd in meer en hoger opgeleide agenten voor de wijk (300 fte, inclusief urgentiebudget 36 miljoen). Daartoe worden extra aspiranten opgeleid ten behoeve van de basispolitiezorg. Het gaat dan om taken van wijkagent, noodhulp, dienstverlening tot opsporing. Het is aan het gezag om met de politiechef in de eenheid te bezien waar de versterking voor wordt ingezet.
- Anderzijds wordt de opsporing versterkt (180 fte, 29,1 miljoen). Er komt extra recherchecapaciteit bij. Ook hier is het aan het gezag om te bepalen waar de extra capaciteit wordt ingezet.
- Verder wordt de kwantiteit en kwaliteit van de digitale expertise van de politie vergroot, om cybercrime en digitale vormen van criminaliteit te kunnen aanpakken. De politie investeert in een goede regionale en landelijke informatiepositie. De eenheden worden gefaciliteerd met *state of the art* middelen (30 miljoen), zodat zij (ook decentraal) onderzoeken kunnen uitvoeren.
- Daarnaast wordt geïnvesteerd in extra politiecapaciteit voor internationale inzet inclusief het Team Internationale Misdrijven (1 miljoen). Gezien de groei van georganiseerde transnationale criminaliteit, cybercrime, migratiegerelateerde criminaliteit en terrorisme is een sterkere focus op een internationale aanpak in met name bron- en transitlanden vereist. Deze internationale investering is van cruciaal belang om hier in Nederland de veiligheid in de wijken te vergroten.
- Ten slotte een intensivering voor de Politieacademie van 2,2 miljoen en opleiden en zorg voor personeel (1,6 miljoen).

Vraag:

Kan de minister aangeven hoe het zit met de nieuwe audit committee, welke kennelijk voor de politie wordt opgericht nu de reviewboard stopt te bestaan?

Antwoord:

Net als u vind ik het essentieel dat het interne en externe toezicht op de politie zorgvuldig en stevig geregeld is. Juist gezien de bijzondere maatschappelijke positie van de politie en de organisatieontwikkeling die de politie doormaakt, kan ik het belang van goed toezicht niet genoeg benadrukken. Ik vind het van belang dat de politie zelf zijn strengste toezichthouder is. Dat begint met het inregelen van intern toezicht op alle niveau's en terreinen. Daar hoort ook bij dat de korpsleiding zich door externen stevig aan de tand laat voelen op het interne toezicht. Om die reden vind ik het een goede zaak dat de korpschef nu een auditcommissie met een externe voorzitter en externe leden heeft ingericht die ook met haar werkzaamheden is begonnen. Deze auditcommissie bevat een mix aan deskundigheden, waaronder ICT. Ik zal met de korpschef overleggen over verder gewenste aanvulling met extra externe leden met specifieke expertise. Doelstelling is een auditcommissie met een evenwichtige, integrale balans van benodigde expertise, waaronder ook expertise op IV/ICT-terrein. In de Voortgangsbrief politie, die ik medio december aan uw Kamer stuur, ga ik nader in op het door mij beoogde stelsel van intern en extern toezicht op de politie.

Vraag:

De commissie van der Meer heeft onlangs een rapport uitgebracht over de staat van onze gesubsidieerde rechtsbijstand. Het CDA roept de minister op om met een plan te komen – voor de zomer 2018 – in nauwe samenwerking met de advocatuur, met rechtsbijstandsverzekeraars, met de Raad voor Rechtsbijstand en het Juridisch Loket en met andere relevante partijen.

Antwoord:

Zoals ik in mijn brief aan uw Kamer heb aangegeven wil ik op korte termijn met de meest betrokken ketenpartners bezien op welke wijze een kwalitatief goed en duurzaam stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand kan worden vormgegeven waarbij de toegang tot het recht gewaarborgd is. Hoe het proces er uit gaat zien wil ik graag samen met de andere partijen bepalen. Duidelijk is dat we snel moeten beginnen, omdat ik rond de zomer duidelijk wil hebben wat het perspectief van deze aanpak kan zijn. Op mijn departement zijn de voorbereidingen inmiddels gestart.

Vraag:

De CDA-fractie vraagt de minister om – in het voorjaar van 2018 – met een uitgewerkt plan te komen ten aanzien van werving, selectie en opleiding (ten aanzien van de totale € 267 miljoen extra per jaar). In dit plan moet de politie aangeven hoe te werven op een zeer overspannen arbeidsmarkt, hoe een enorm verloop wordt voorkomen en welke mogelijkheden er bestaan om personeel op niveau 2 of 3 te werven en in te zetten, al dan niet op basis van tijdelijke contracten. En kan de Politieacademie dit allemaal aan? Kan de minister dit plan toezeggen?

Antwoord:

Ik zeg u toe rond de voorjaarsnota inzicht te geven in de contouren van de verwachte meerjarige ontwikkeling van de politiecapaciteit, de daaraan gekoppelde inspanningen op het gebied van werving en onderwijs en welk deel van de totale 267 miljoen daarvoor wordt ingezet.

Vraag:

Het moderniseren van het Wetboek van Strafvordering is een project van imposante omvang. Kan de minister aangeven wat het geplande tijdspad is? Wat gaat de minister doen om te zorgen dat de modernisering niet leidt tot een lastenverzwaring?

Antwoord:

Eind september heeft mijn ambtsvoorganger de Kamer bericht over de stand van zaken van de modernisering van het Wetboek van Strafvordering (Kamerstukken II 2017/18, 29 279, nr.

395). In aanvulling daarop kunnen wij melden dat wij deze week de boeken 3 tot en met 6 aan de betrokken partijen in consultatie zullen geven. De adviezen over de boeken 1 en 2 zijn ontvangen en worden nu verwerkt. Wij willen dan in het najaar volgend jaar het nieuwe wetboek voor advies voorleggen aan de Raad van State. Wij zullen dezer dagen de Kamer over de meer precieze planning informeren.

Doelstelling van de modernisering van het Wetboek van Strafvordering is ook vereenvoudiging van het opsporingsonderzoek en stroomlijning van procedures en reductie van onnodige administratieve lasten. Alle voorstellen worden gezamenlijk met de ketenpartners doorgelicht op de gevolgen voor de werklust. Daarvoor is een apart programma ingericht. Dit programma brengt ook de structurele en incidentele kosten in kaart van de implementatie. Daarnaast gaan de adviezen over de boeken 1 en 2 ook in op de administratieve lasten en de mogelijkheden tot vermindering. Wij bekijken serieus hoe wij daar stappen kunnen maken met behoud van rechtswaarborgen.

Vraag:

Is de minister bereid de sanctie op het bedienen van een smartphone in de auto te 'ontmulderen' en daarmee de mogelijkheid te creëren om bij herhaalde overtreding tot inname van het rijbewijs over te gaan?

Antwoord:

Het verzoek om het vasthouden van de telefoon tijdens het rijden uit de Wahv te halen zal worden betrokken bij twee lopende trajecten. Allereerst zal ik ter uitvoering van het regeerakkoord werk maken van de aanpak van notoire verkeersovertreders. Ter uitvoering hiervan zet ik het traject van het progressief boetestelsel voort, waarover mijn ambtsvoorganger uw Kamer bij brief van 20 juni jl. uw heeft geïnformeerd. In dit kader zullen het Openbaar Ministerie, het Centraal Justitieel Incassobureau, Zittende Magistratuur en de politie een uitvoeringstoets verrichten. Daarnaast heeft mijn ambtsvoorganger in de beleidsreactie op het onderzoek naar de straftoemeting ernstige verkeersdelicten, die op 20 juli jl. naar uw Kamer is verzonden, aangekondigd een voorstel tot wijziging van de Wegenverkeerswet in voorbereiding te nemen. Dit wetsvoorstel zal voorstellen bevatten voor verhoging van het strafmaximum voor een aantal delicten en voor een nadere invulling van het begrip roekeloosheid. Met het opstellen van dit wetsvoorstel ga ik door. Naar verwachting zal dit wetsvoorstel begin 2018 in consultatie gaan. Binnen deze trajecten zal ik een beslissing nemen over de straffen voor het vasthouden van een mobiele telefoon tijdens het rijden, zodat er sprake is van een integrale afweging en vormgeving.

Vraag:

Kan de minister zijn voornemen bevestigen om de beleidsreactie op het evaluatierapport Politiewet in het voorjaar van 2018 naar de Kamer te sturen?

Antwoord:

Ja. Het kabinetsstandpunt op het rapport van de Evaluatiecommissie Politiewet 2012 zal (zoals uw Kamer gemeld) in het eerste trimester van 2018 aan uw Kamer worden gezonden.

Vraag:

Het CDA wil de afstand tussen burger en politie verkleinen door middel van een mobiel politiebureau of een dagelijks spreekuur in ieder dorp. Als de Rabobank geld kan brengen bij klanten, kan de politie dan niet thuis een aangifte komen opnemen? Is de minister bereid om dit punt van het CDA over te nemen, om samen met de korpsleiding te komen met een plan waardoor de politie in geval van nood weer daadwerkelijk dicht bij de burger wordt gebracht? Wat zijn de ideeën van de minister hierover en wat kan hij realiseren?

Antwoord:

Snel aangifte doen vinden de politie en ik belangrijk. De politie heeft hier de afgelopen tijd ook extra inzet op gepleegd. Met de uitrol van chromebooks die momenteel loopt kan vaker ter plekke, zoals bij oude mensen thuis, aangifte worden opgenomen. Aangifte via steunpunten in de lokale bibliotheek, of zoals de politiecamper of het pop-up bureau op de weekmarkt, maken dat in het eigen dorp aangifte gedaan kan worden. Ook wordt de internetaangifte in het komend jaar verder uitgebreid. Binnen eenheden kunnen teamchefs en burgemeester met elkaar in overleg gaan voor passende oplossingen.

Ondanks deze algemene inzet op het faciliteren van het zo snel mogelijk aangifte kunnen doen zullen zich altijd situaties voordoen waarin niet dezelfde dag aangifte kan worden gedaan. Naast snelheid dient immers ook kwaliteit en zorgvuldigheid geborgd te worden. De aangifte is een cruciale stap in het opsporings- en vervolgingstraject. Daar waar geprioriteerd moet worden in het opnemen van aangiftes moet rekening gehouden worden met de individuele situatie van het slachtoffer dat aangifte wil doen en de ernst van het delict.

Vragen van het lid Buitenweg, K.M. (GL)

Vraag:

Welke bewindspersoon is verantwoordelijk voor het programma 'JenV Verandert'? Wat zijn de doelen van het programma en hoe wordt de Tweede Kamer over de voortgang geïnformeerd?

Antwoord:

De minister van Justitie en Veiligheid is als bewindspersoon verantwoordelijk voor het programma 'JenV Verandert'. Het veranderprogramma heeft als doelstelling: 'JenV is een betrouwbare partner voor burger, bedrijf, bestuur en media, die resultaat levert in een veranderende samenleving'. Op basis van deze doelstelling is een meerjarig programma ontwikkeld, waarin de aansluiting bij de veranderende samenleving wordt versterkt en de werkwijzen en organisatie daarop wordt aangepast. JenV rapporteert twee keer per jaar bij het jaarverslag en de begroting aan de Tweede Kamer over de voortgang van het programma.

Vraag:

Is de minister bereid te onderzoeken of een generieke regeling in het burgerlijk wetboek mogelijk is waarbij het niet meewerken aan het beëindigen van een religieus huwelijk standaard wordt gezien als een onrechtmatige daad?

Antwoord:

Mensen moeten vrij zijn om te beslissen of zij in het huwelijk treden en of zij willen scheiden. Als iemand niet slaagt in het ontbinden van zijn of haar religieuze huwelijk, dan biedt een door de Nederlandse rechter uitgesproken echtscheiding vaak geen oplossing. Het religieuze huwelijk blijft voortbestaan volgens de normen van de betreffende religieuze gemeenschap. Daar kan het Nederlandse recht niets aan veranderen. De rechter kan wel beslissen dat de partner onrechtmatig handelt en een dwangsom opleggen. In een recente zaak is een man veroordeeld tot € 500 per dag zolang hij niet meewerkt aan de echtscheiding van het religieuze huwelijk. Het gaat te ver om te bepalen dat *altijd* sprake is van onrechtmatigheid wanneer een partner niet meewerkt omdat sommige religies echtscheiding nagenoeg uitsluiten en meewerken dus geen werkelijke mogelijkheid is. Het is natuurlijk belangrijk huwelijkse gevangenschap te voorkomen. In dit verband verwijs ik naar het antwoord op uw vraag over het actieplan over huwelijkse dwang.

Vraag:

Onlangs verscheen een zwartboek over racisme bij de politie. De gesloten cultuur leidt ertoe dat meer agenten met een migratieachtergrond vertrekken dan erbij komen. Dit lijkt niet verbeterd. Wat vindt de minister hiervan?

Antwoord:

Het blijft confronterend te horen dat er binnen de gelederen van de politie discriminerend gedrag en intolerantie wordt ervaren. Discriminatoir gedrag is uiteraard onacceptabel. Politied medewerkers moeten op een veilige manier hun werk kunnen doen. Goed politiewerk vraagt immers om een veilige werkomgeving waar verschillen juist erkend en gewaardeerd worden. De politie streeft daarom naar een corps dat divers is opgebouwd. Alleen zo kunnen teams samen sterk staan en in verbinding blijven met elkaar en met burgers in de samenleving. Inmiddels heeft ruim 25 procent van de nieuwe instroom een dubbele culturele achtergrond, verkregen door afkomst, levens- of werkervaring. Een gevarieerd personeelsbestand draagt bij aan cultuurverandering. Maar we zijn er nog niet, een cultuuromslag kost tijd.

Vraag:

Waarom is er niet gekozen voor een verkleining van het ministerie van JenV?

Antwoord:

Tijdens de formatie is er uitdrukkelijk voor gekozen de taken van het ministerie van Justitie en Veiligheid bij elkaar te houden. Dit vanuit de gedachte dat deze taken onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en baat hebben bij een gezamenlijke aansturing. Dat geldt niet alleen een zo effectief mogelijke samenwerking tussen politie, openbaar ministerie en rechterlijke macht, maar ook de uitvoering van straffen in het verlengde van diezelfde samenwerking. De huidige indeling bevordert daarnaast ook de samenhang tussen diensten werkzaam in de vreemdelingenketen, strafrechtsketen en in het veiligheidsdomein.

Vraag:

Welke taak ziet de minister voor zichzelf om te zorgen dat intimidatie niet wint en vrijheid van demonstreren gewaarborgd blijft?

Antwoord:

Het wettelijk kader van de Wet openbare manifestaties is duidelijk. Daarin is opgenomen dat de burgemeester met een beroep op bepaalde omstandigheden een demonstratie kan verbieden. Het gaat dan onder andere om het voorkomen of bestrijden van wanordelijkheden. Wanneer de burgemeester dat nodig acht, kan hij aanvullend de nodige bevelen geven ter handhaving van de openbare orde.

De beoordeling daarvan ligt bij de burgemeester, die daarover aan de gemeenteraad verantwoording aflegt.

Mijn collega van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft zich onlangs in het mondelinge vragenuur in de Tweede Kamer bereid verklaard om het gesprek met burgemeesters en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) aan te gaan over de vraag of burgemeesters inderdaad, zoals enkele Kamerleden hebben gesteld, bij demonstraties te snel naar het openbare orde criterium grijpen. Daarin trekken wij samen op.

Vraag:

Kan de minister aandacht vragen voor het melden van seksueel misbruik door middel van een campagne en een uitnodigende website?

Antwoord:

Slachtoffers van (strafbare) seksuele interactie, zoals seksueel geweld, kunnen altijd terecht bij de politie of een van de Centra voor Seksueel Geweld (CSG). De behoefte van het slachtoffer staat daarbij voorop. Na melding van een zedendelict voert de politie een uitgebreid informatief gesprek met het slachtoffer, waarin deze wordt geïnformeerd over mogelijkheden van hulpverlening, slachtofferrechten en het strafproces. Samen met de politie, de CSG's, gemeenten en organisaties als Slachtofferhulp Nederland bezie ik de komende periode hoe eventuele drempels voor slachtoffers om melding te doen, kunnen worden verlaagd.

Vraag:

De bestrijding van ondermijning vraagt een optimale samenwerking tussen onder andere het openbaar ministerie, politie, justitie, brandweer, veiligheidsdiensten, buitengewoon opsporingsambtenaren en private partijen. Kan de minister samen met deze partijen met een brede integrale veiligheidsvisie komen?

Antwoord:

Daar waar veiligheidsvraagstukken overlappen streef ik naar een integrale aanpak en beleid. Voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit is dat reeds het geval. De samenwerkende overheidspartijen - Openbaar Ministerie (OM), Politie, Belastingdienst, Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), regioburgemeesters en de ministeries van Justitie en Veiligheid, Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties - hebben gezamenlijk een integrale Toekomstagenda Aanpak Ondermijning opgesteld die de leidraad vormt voor de samenwerking en versterking van de aanpak in de komende jaren. Ik zie, evenals deze partijen, geen noodzaak voor een aanvullende brede integrale veiligheidsvisie op dit thema. Daarnaast wordt in de vraag gerefereerd aan de veiligheidsdiensten, buitengewoon opsporingsambtenaren en de

brandweer. Dit zijn diensten die op andere domeinen werkzaam zijn dan bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De visievorming voor de inzet van diensten zoals de brandweer, gericht op de fysieke veiligheid, is een taak van de veiligheidsregio's en heeft geen directe relatie met de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daar waar er wel raakvlakken zijn met de rol van buitengewoon opsporingsambtenaren kan op lokaal niveau de noodzakelijke verbinding worden gelegd waar dat van meerwaarde is. Daarvoor dienen de integrale veiligheidsplannen die door de regionaal bevoegde partijen worden opgesteld.

Vraag:

Graag een reactie van de minister op het Actieplan van het ministerie van SZW over huwelijkse dwang.

Antwoord:

Ik ben blij met het actieplan 'Zelfbeschikking' dat goed aansluit op de vanuit mijn departement ingezette activiteiten. Voor de aanpak van huwelijksdwang en huwelijkse gevangenschap is de gehele keten van preventie, signalering, hulpverlening, opvang en nazorg essentieel. Huwelijksdwang en eengerelateerd geweld maken daarom deel uit van de interdepartementale aanpak Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot concrete maatregelen om huwelijksdwang tegen te gaan. Zo is er voorlichting aan de mogelijke risicogroepen, worden docenten en hulpverleners getraind in signaleren en handelen en worden waar nodig civiele en/of strafrechtelijke maatregelen tegen huwelijksdwang ingezet.

Civielrechtelijk:

- Op 5 december 2015 is de Wet tegengaan huwelijksdwang van kracht gegaan. Hiermee is er een verbod gekomen op het kindhuwelijk: beide partners moeten minimaal 18 jaar zijn om te kunnen trouwen. Kindhuwelijken die in het buitenland zijn gesloten, worden niet meer erkend. Wanneer zij in Nederland in de asielopvang komen worden de minderjarige partners apart opgevangen.
- Als het om minderjarigen gaat waarvan het vermoeden bestaat dat zij gedwongen worden tot een huwelijk in het buitenland, kan een kinderbeschermingsmaatregel worden ingezet om kindhuwelijken te voorkomen. Het gezag van ouders wordt ingeperkt en daarmee de handelingsmogelijkheden van ouders. De ouders kunnen bijvoorbeeld geen toestemming krijgen om met de minderjarige naar het buitenland te gaan om hun kind daar te laten huwen.

Strafrechtelijk:

- Op grond van artikel 449 van het Wetboek van Strafrecht is het als bedienaar van de godsdienst verrichten van een huwelijksplechtigheid, voordat partijen hebben doen blijken dat hun huwelijk ten overstaan van de ambtenaar van de burgerlijke stand is voltrokken. Overigens heeft een religieus huwelijk geen rechtsgevolg, omdat in Nederland alleen het burgerlijk huwelijk wordt erkend (art. 1:30 lid 2 BW).
- Op grond van artikel 237 van het Wetboek van Strafrecht is strafbaar het opzettelijk aangaan van een dubbel huwelijk, of een huwelijk aangaan wetende dat de wederpartij daardoor een dubbel huwelijk aangaat. Strafverhoging is mogelijk indien het dubbel huwelijk opzettelijk is aangegaan, terwijl aan de wederpartij de gehuwde staat is verzwegen.
- Op grond van artikel 284 van het Wetboek van Strafrecht is strafbaar het door geweld, bedreiging of andere feitelijkeheden wederrechtelijk iemand dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden. Huwelijksdwang valt hieronder.

Vraag:

De toegang tot het recht staat onder druk, het rechtsbijstandstelsel staat onder druk. Kan de minister de bestaande uitgangspunten van het stelsel van rechtsbijstand bevestigen: namelijk dat één punt gelijk staat aan één uur werk en dat een advocaat een redelijk inkomen moet kunnen verdienen met ongeveer 1200 uren werk per jaar?

Antwoord:

Het doel van de herziening is een stelsel waarbinnen kwalitatief goede rechtsbijstand wordt geleverd daar waar dat nodig is, door de rechtsbijstandsverlener die daarvoor het meest is aangewezen. Het stelsel dient ook in het belang van de rechtsbijstandverleners herzien te

worden. Zo noodzaken de bevindingen van de commissie Van der Meer onder andere tot een kritische blik op de verdeling van punten over de rechtsgebieden binnen het stelsel. Bij de herziening het uitgangspunt dat 1 punt grosso modo overeenkomt met een uur geleverde rechtsbijstand en dat een redelijk inkomen wordt behaald met 1200 uur per jaar ook aan de orde komen. Mijn bedoeling is om gezamenlijk met de partijen die betrokken zijn bij de herziening van het stelsel tot een voorstel te komen. Om hen de ruimte te bieden om initiatieven aan te dragen past het mij daarom niet om mij nu definitief vast te leggen op deze uitgangspunten.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid om in afwachting van het ambtsbericht van BZ over de situatie in Afghanistan uitzetting van personen naar Afghanistan op te schorten?

Antwoord:

Bij brief van 23 februari 2017 van mijn voorganger is de Kamer geïnformeerd over het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan, gebruikmakend van het ambtsbericht over Afghanistan van 15 november 2016. In deze brief is aangegeven dat er sprake is van een zorgelijke situatie in Afghanistan. Er kan echter niet worden gesproken van een dusdanig uitzonderlijke situatie dat heel, of delen van, Afghanistan voor iedereen onveilig zijn, onafhankelijk van individuele achtergrond of persoonlijk relaas. De zorgelijke veiligheidssituatie was echter wel reden om een groot aantal groepen in het beleid als risicogroep en/of kwetsbare minderheidsgroep aan te merken. Dit zijn de volgende groepen:

- Personen die actief zijn in de politiek, journalistiek of op het gebied van de mensenrechten, die werkzaam zijn voor non-gouvernementele organisaties of het justitieel apparaat;
- Vrouwen werkzaam in de publieke arena (met name ngo's, als journalist, bij ministeries, in het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechterlijke macht);
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes;
- LHBT's.

Ook personen buiten deze groepen kunnen in aanmerking komen voor asiel indien de noodzaak voor bescherming blijkt uit het individuele relaas.

Onlangs heeft Amnesty International een rapport uitgebracht over de terugkeer naar Afghanistan. Hierin zijn verschillende verhalen opgetekend van personen die vanuit diverse Europese landen (waaronder Nederland) zijn teruggekeerd naar Afghanistan. Het rapport vormt voor mij geen aanleiding om het beleid ten aanzien van Afghanistan aan te passen omdat het niet leidt tot de conclusie dat het beeld geschetst in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken niet langer correct is. Ook de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of het Europese Hof voor de rechten van de Mensen geeft geen aanleiding om het beleid onjuist of onzorgvuldig te achten. Dat er voor Nederlandse ingezetenen een negatief reisadvies is afgegeven doet hier eveneens niet aan af. Een reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een advies aan Nederlandse ingezetenen. Die kunnen in een ander land in een andere situatie verkeren dan de eigen inwoners van dat land. Dat ik aan mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gevraagd in 2018 te komen met een nieuw ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Afghanistan is dan ook niet omdat ik meen dat de IND op dit moment niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft primair een periodiek verzoek om actualisering zoals dat gebruikelijk is bij alle belangrijke asielherkomstlanden. Ik zie dan ook geen reden een besluit- of vertrekmoratorium voor Afghaanse asielzoekers in te stellen.

Vragen van het lid Ojik, A. van (GL)

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid om een ruimhartige toepassing van het kinderpardon mogelijk te maken?

Antwoord:

In het regeerakkoord is aangegeven dat de regeling voor langdurig in Nederland verblijvende kinderen (kinderpardon) in haar huidige vorm gehandhaafd blijft. De uitgangspunten van die regeling veranderen dus niet. Ik heb niet het beeld dat er iets mis is met de toepassing van de regeling door de diensten van de vreemdelingenketen. Ik wil daarbij wegblijven van termen als ruimhartig of restrictief, ook omdat een ieder daar zijn eigen beelden bij zal hebben. Ik denk dat de huidige regeling evenwichtig is wanneer je kijkt naar de voorwaarden daarvan en ik wil staan voor een zorgvuldige en realistisch uitvoering van de bestaande regeling die past bij de aard van het vraagstuk. Daarop kunt u mij aanspreken.

Vraag:

Het kabinet is voorstander van 'opvang in de regio', maar de 'regio' is onveilig en overbelast: waarom nemen we onze eigen verantwoordelijkheid niet?

Antwoord:

Meer dan 80% van de vluchtelingen verblijft in hun regio van herkomst. Vaak heeft dit ook hun voorkeur. Het is beter dan dat mensen met behulp van mensensmokkelaars via irreguliere, gevaarlijke routes bescherming moeten zoeken, ver van huis. Dit neemt niet weg dat belangrijke opvanglanden als Turkije, Libanon, Jordanië en Ethiopië hierbij voor grote uitdagingen staan. Als onderdeel van de integrale aanpak om ongecontroleerde migratiestromen van migranten en vluchtelingen beter te beheersen, zetten zowel het kabinet als de Europese Unie zich daarom in om deze landen te ondersteunen en de situatie van vluchtelingen in deze landen zodanig te verbeteren dat zij en hun gastgemeenschappen een perspectief krijgen. Uw Kamer wordt hier ook met regelmaat over geïnformeerd. Naast deze steun, is het kabinet ook voornemens om meer vluchtelingen een veilig en legaal alternatief te bieden via hervestiging. De integrale aanpak past ook in de bredere VN-ontwikkeling n.a.v. de Verklaring van New York (september 2016) die heeft geleid tot overeenstemming over een alomvattende benadering van de vluchtelingenproblematiek. Een van de doelstellingen van deze benadering is bijvoorbeeld dat gastlanden en -gemeenschappen de toegang tot onderwijs en arbeid voor vluchtelingen vergemakkelijken, met steun van de internationale gemeenschap.

Vraag:

Hebben de berichten over slavenhandel bij asielzoekers in Libië consequenties voor de steun aan de Libische kustwacht?

Antwoord:

Ik heb net als u kennis genomen van de verschrikkelijke beelden. Deze beelden zijn ook hard aangekomen in andere landen, ook in de landen van herkomst. Een aantal landen heeft zich naar aanleiding van deze beelden bereid getoond zich meer in te spannen om eigen onderdanen terug te halen. Nederland verwelkomt dat herkomstlanden nu hun verantwoordelijkheid voor de eigen landgenoten nemen.

Met de Europese Commissie en andere partners in de internationale gemeenschap heeft Nederland ook bij de Libische autoriteiten om opheldering gevraagd en geëist dat het hiertegen maatregelen treft. Om de situatie in Libische detentiecentra te verbeteren steunt Nederland, met de Europese Unie, al langere tijd de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) en de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) om de omstandigheden, registratie en toegang tot medische zorg en voedselvoorziening in de centra te verbeteren. Ook kijkt Nederland op dit moment met andere landen naar het instellen van sancties tegen mensenhandelaren en mensensmokkelaars, die zich aan dit soort praktijken schuldig maken. Daarnaast werken Nederland en de EU samen met de IOM aan de vrijwillige terugkeer van migranten naar het land van herkomst.

Wat betreft de steun aan de Libische Kustwacht, merk ik op, net als de minister van Buitenlandse Zaken heeft gedaan tijdens de begrotingsbehandeling van Buitenlandse Zaken, dat de steun aan de Libische Kustwacht onderdeel is van de opbouw van de Libische overheid. De Libische Kustwacht voert naast de reddingsoperaties in de territoriale wateren van Libië en

het door Libië afgekondigde opsporings- en reddingsgebied, ook andere wettelijke taken uit zoals de bestrijding van mensensmokkel en wapensmokkel. Het kabinet is dan ook van mening dat de steun aan de Libische Kustwacht moet worden voortgezet.

Vragen van het lid Nispen, M. (SP)

Vraag:

Hoe gaat de minister de politieorganisatie het vertrouwen geven dat het tekort aan agenten wordt opgelost?

Antwoord:

Er is geen tekort aan agenten. Tot op de dag van vandaag is de operationele sterkte hoger dan bij de vorming van de Nationale Politie is voorzien. Het kabinet heeft € 267 miljoen uitgetrokken waarmee onder andere de capaciteit verder kan worden uitgebreid. Met de nota van wijziging is als onderdeel van de € 100 miljoen een eerste uitbreiding met 480 FTE mogelijk gemaakt. Bij het voorgaande passen twee kanttekeningen:

- politiecapaciteit is altijd een schaars goed. Er zullen dus per definitie prioriteiten gesteld moeten worden.
- door de vergrijzing zal de hogere uitstroom de komende jaren worden opgevangen door een forse verhoging van de instroom.

De plaats van volledig opgeleide oudere collega's wordt daarmee ingenomen door collega's die de eerste drie jaren van hun loopbaan nog in opleiding zijn en daarmee slechts gedeeltelijk inzetbaar. Dat zal zich onder andere in de basisteams doen voelen. Dat effect laat zich niet met meer geld compenseren. De korpschef en ik spannen ons wel tot het uiterste in om te zoeken naar mogelijkheden om deze tekorten te compenseren.

Vraag:

Heeft de minister een 'plan B' waardoor het vertrouwen van burgers in de politie wordt hersteld en afspraken worden gemaakt over reactietermijnen bij aangiftes en het serieus nemen van tips van slachtoffers.

Antwoord:

Het vertrouwen van de burger in de politie is nog altijd hoog, zoals blijkt uit de meest recente Veiligheidsmonitor. Ik heb geen plan B omdat het verbeteren van het aangifteproces standaard tot het werk van de politie behoort.

Snel aangifte doen vinden de politie en ik belangrijk. De politie heeft hier de afgelopen tijd ook extra inzet op gepleegd. Ondanks deze algemene inzet op het faciliteren van het zo snel mogelijk aangifte kunnen doen zullen zich altijd situaties voordoen waarin niet dezelfde dag aangifte kan worden gedaan. Naast snelheid dient immers ook kwaliteit en zorgvuldigheid geborgd te worden. De aangifte is een cruciale stap in het opsporings- en vervolgingstraject. Daar waar geprioriteerd moet worden in het opnemen van aangiftes moet rekening gehouden worden met de individuele situatie van het slachtoffer dat aangifte wil doen en de ernst van het delict.

Vraag:

De minister van Justitie en Veiligheid heeft ooit gezegd: "er zijn zelfs voorzieningen zoals de griffierechten die de laatste jaren bewust zo hoog zijn gemaakt dat mensen hun recht niet kunnen halen". Graag een reactie hierop van de minister voor Rechtsbescherming.

Antwoord:

In het griffierechtenstelsel is juist rekening gehouden met mensen met lagere inkomens; zij betalen dan ook een verlaagd griffierecht.

Vraag:

Gaat de minister voorstellen doen om de griffierechten voor ondernemers in het midden- en kleinbedrijf te verlagen?

Antwoord:

Het verlagen van het griffierechtentarium (met 30%) voor vorderingen tussen de 500 en 1500 euro kost 18 miljoen. In het griffierechtenstelsel geldt één griffierechtentarium voor vorderingen

tussen de 500 euro en 12.500 euro. Dat betekent dat eenzelfde bedrag aan griffierecht wordt betaald voor het voorleggen aan de rechter van een vordering van € 500 als voor een vordering van € 12.500. Overigens gaat het bij het MKB vaak niet om rechtspersonen en betalen zij het lagere tarief van € 223 voor natuurlijke personen (o.a. zzp-ers). Ik zie daarin geen redenen om voorstellen te doen het griffierecht te verlagen.

Vraag:

Waarom worden er geen plannen aangekondigd om fraude beter te bestrijden? De indruk bestaat nu dat de aanpak van witteboordencriminaliteit geen prioriteit is. Graag een reactie hierop.

Antwoord:

In de begroting 2018 is neergelegd dat het voorkomen en bestrijden van verschillende vormen van fraude ook in 2018 een belangrijk aandachtspunt is. Om het delen van gegevens tussen overheidsorganisaties en waar mogelijk met private partijen in het kader van de fraudebestrijding te bevorderen, werkt het kabinet aan een wet voor de gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden die wettelijke belemmeringen moet wegnemen voor uitwisseling van informatie. Ook de versterking van de aanpak van fraude tegen burgers en bedrijven (zogenaamde horizontale fraude) wordt in 2018 voortgezet. Kern van die aanpak is de preventie van fraude door het vergroten van de weerbaarheid en bewustwording van mogelijke slachtoffers en het opwerpen van barrières die het plegen van bepaalde vormen van fraude lastiger of zelfs onmogelijk maken zoals het blokkeren van bankrekeningen en het offline halen van websites. Ook hier is publiek-private samenwerking van essentieel belang. Publieke en private partners hebben hiertoe onder andere afspraken gemaakt binnen het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) en daar waar aan de orde in andere publiek-private samenwerkingsverbanden voor wat betreft specifieke thema's zoals internetfraude en verzekeringsfraude. De hoge prioriteit van het kabinet voor de fraudebestrijding vertaalt zich ook in een stijging van het aantal strafzaken horizontale fraude. In de Veiligheidsagenda 2015-2018 is de afspraak opgenomen dat de regionale eenheden van de politie in 2018, 2300 verdachten van fraudezaken bij het OM zullen aanleveren, 400 meer dan in 2017. Wat de aanpak van zogenaamde witteboordencriminaliteit betreft wijs ik erop dat deze onder meer vorm krijgt door de aanpak op het terrein van fiscale fraude en als onderdeel van de geïntensiveerde integrale aanpak van ondermijning.

Vraag:

Is de minister bereid om verschillende experimenten met gereguleerde wietteelt toe te staan in plaats van een uniform experiment in verschillende gemeenten?

Antwoord:

Ik ben in overleg met de minister voor Medische Zorg ter voorbereiding van wetgeving die experimenten met een gesloten coffeeshopketen mogelijk maakt. De voorwaarden voor de inrichting van de experimenten zijn dus nog niet bepaald en vergen nader overleg ook met andere betrokken partijen.

Vraag:

Onze politieagenten moeten vertrouwen op hun leiding en het ministerie. Hoe wordt ervoor gezorgd dat zij goede werkomstandigheden hebben? Hoe moeten zij erop vertrouwen dat ze niet langer door moeten werken?

Antwoord:

Politieambtenaren gaan met regelmaat naar gevaarlijke of anderszins ingrijpende situaties om te zorgen voor de handhaving van de rechtsorde of het verlenen van hulp aan hen die dat behoeven. Dit schept een extra verantwoordelijkheid voor de werkgever, met bijzondere aandacht voor veilig en gezond werken. Bij Veilig en Gezond Werken (VGW) gaat niet alleen om het behandelen en voorkomen van klachten, maar ook om het bevorderen van gezondheid en welzijn. Eerder ingezette instrumenten en beleid met betrekking tot veilig en gezond werken wordt gecontinueerd en waar nodig verbeterd. Te denken valt in dit kader aan de extra investering in de PTSS-aanpak die door de korpsleiding is toegezegd, weerbaarheidstrainingen, voortzetting van het zogenoemde 24/7 Loket en het onafhankelijk zorgloket waar politiemedewerkers en gezinsleden terecht kunnen voor vragen op psychosociaal gebied. De politie heeft VGW-teams, waarbinnen diverse expertises werkzaam zijn, zoals psychologen,

bedrijfsmaatschappelijk werkers, e.d. en er zijn collegiale opvangteams, die zorgen voor 'nulde-lijns' personeelszorg voor collega's die heftige gebeurtenissen in het werk hebben meegemaakt. Om optimaal recht te kunnen doen aan de genoemde werkgeversverantwoordelijkheid, wordt de bijzondere zorg ten behoeve van politiemedewerkers van een wettelijke borging voorzien in het Besluit algemene rechtspositie politie (Barp). Deze zorg ziet zowel op preventie als op (na)zorg. Het VGW-beleid is een terugkerend thema in het overleg met de politie-vakorganisaties. Laatstelijk is hiervoor in het Arbeidsvoorwaardenakkoord 2015-2017 een flinke aanzet gegeven. Flankerend wordt gewerkt aan maatregelen gericht op duurzame inzetbaarheid. Het is echter onvermijdelijk dat ook politiemedewerkers langer door zullen moeten werken.

Vraag:

Hoe gaat de minister de belofte waarmaken dat de situatie voor gevangenispersoneel wordt verbeterd nu hiervoor maar 25 mln. per jaar beschikbaar is? Als blijkt dat er meer geld nodig is om de veiligheid van gevangenispersoneel te waarborgen, staat dan het geld voorop of hun veiligheid?

Antwoord:

De vakbonden, de Centrale Ondernemingsraad en de Hoofddirecteur van de Dienst Justitiële Inrichtingen hebben op 28 november jl. het convenant 'Werken aan een solide personeelsbeleid' ondertekend. Dit convenant voor het gevangenispersoneel vloeit voort uit afspraken gemaakt in het Regeerakkoord. Voor de komende vier jaar wordt in totaal € 100 miljoen. vrijgemaakt uit het eigen vermogen van de Dienst Justitiële Inrichting (DJI) om de afspraken uit te voeren. Hiermee wordt volgens mij en de ondertekenaars van het convenant een adequate investering gedaan in het verbeteren van het vakmanschap van het DJI-personeel, het verlichten van de werkdruk en het vergroten van de veiligheid.

Vraag:

Voor volgend jaar is minimaal € 1,5 miljoen nodig voor mediation in het strafrecht. Waarom zouden we hierop bezuinigen?

Antwoord:

Ook ik ben van mening dat mediation in het strafrecht een zinvolle toevoeging kan zijn waarvan de uitkomst kan worden meegenomen bij de afdoening van de zaak door een officier van justitie of een rechter. In het regeerakkoord is opgenomen dat wordt bekeken of herstelrecht, waaronder mediation in strafrecht, een prominentere rol kan krijgen. Ik zal een amendement op dit onderwerp in het debat van een oordeel voorzien.

Vraag:

De minister van Justitie en Veiligheid schrijft in zijn boek 'Rafels aan de Rechtsstaat': "voor een gerespecteerde overheid is het noodzakelijk dat overheidsberoepen in de middenklasse, in onderwijs, zorg en bij de politie, meer aanzien en waardering en dus betere arbeidsvoorwaarden en loopbaanperspectieven krijgen dan nu het geval is." Graag een reactie van de minister op deze uitspraak.

Antwoord:

Dit boek heb ik geschreven in een andere rol, in een andere tijd. Nu spreek ik in mijn nieuwe rol als minister van Justitie en Veiligheid. De looptijd van het huidige arbeidsvoorwaardenakkoord eindigt dit kalenderjaar. Op dit moment wordt de werkgeversinzet ten behoeve van nieuwe cao-onderhandelingen voorbereid. U zult begrijpen dat ik geen inhoudelijke uitspraken over de cao 2018 en verder kan doen totdat er een akkoord ligt. Inhoudelijke uitspraken hierover zouden het proces van onderhandelen schaden.

Vraag:

Waarom wordt voor derde keer achter elkaar de subsidie voor Stichting Geschillencommissie voor Consumentenzaken (SGC), meldpunt Kinderporno, Sektesignaal en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) gekort? Er was eerst structurele financiering voor deze organisaties, waarom is deze er niet meer en moet de Kamer dit weer via amendementen oplossen?

Antwoord:

De beslissing om subsidies stop te zetten of te verlagen is ingegeven door de algehele financiële situatie binnen het departement en de noodzaak om keuzes te maken. Bij de begrotingsbehandeling vorig jaar is voor het jaar 2017 een aantal amendementen aangenomen waarmee subsidieverlagingen aan genoemde organisaties incidenteel zijn geschrapt. Deze middelen zijn gevonden in het niet doorgaan van de Wet organisatie hoogste bestuursrechtspraak. De meerjarige vrijval vanwege het niet doorgaan van dit wetsvoorstel is bij de Voorjaarsnota 2017 gebruikt als dekking voor meerjarige uitvoeringsproblematiek op de JenV-begroting en verwerkt in de eerste suppletoire begroting 2017. Tijdens het debat zullen we op het ingediende amendement ingaan.

Vraag:

Hoe staat het met de uitwerking van het SP-voorstel van vorig jaar om justitiële dwalingen makkelijker te herstellen?

Antwoord:

Bij de Wet hervorming herziening ten voordele zijn in 2012 de mogelijkheden verruimd om een gerechtelijke dwaling recht te kunnen zetten. Er zijn mogelijkheden geschapen voor nader onderzoek naar een “novum” en bovendien kunnen ook deskundigeninzichten die een nieuw licht op de zaak werpen, een novum opleveren. Binnenkort zal de evaluatie van deze wet starten. Mijn ambtsvoorganger heeft tijdens de vorige begrotingsbehandeling toegezegd dat bij dat onderzoek de aandachtspunten zullen worden betrokken die de heer Van Nispen bij die gelegenheid heeft geformuleerd.

Vraag:

De reactie op het eindrapport van commissie Van der Meer van de minister is slap. Er is meer geld nodig voor de rechtsbijstand. De minister zegt dat hij gaat overleggen over hoe de bezuinigingen worden doorgevoerd. De minister staat niet voor de rechtzoekenden. U bent toch niet de minister van rechtsongelijkheid? Waarom maakt de minister deze keuze?

Antwoord:

Het regeerakkoord geeft mij een heldere opdracht. Het stelsel wordt herzien binnen het budgettaire kader. Ik sta daar vierkant achter. In internationaal perspectief mag het budgettaire kader ruim worden genoemd. Ik zie mogelijkheden om binnen dat budgettaire kader zodanige keuzes te maken dat burgers toegang hebben tot adequate rechtsbijstand én rechtsbijstandsverleners een redelijk inkomen hebben. Daar ga ik de komende periode met alle betrokken partijen werk van maken. Ik herken me daarom niet in de notie dat ik een uitrookbeleid zou voeren.

Vraag:

Toegang tot het recht betekent dat het recht ook nabij moet zijn, bij voorkeur in de buurt. De spreekuurrechter is hier een voorbeeld van: samen met de betrokkene wordt dan gezocht naar de beste oplossing. Wil de minister zich hierdoor laten inspireren? Het lijkt erop dat dit mooie project wordt tegengewerkt.

Antwoord:

In het regeerakkoord is opgenomen dat er ruimte moet komen voor de rechter om te experimenteren met eenvoudige procedures die partijen bij elkaar brengen en conflicten niet op de spits drijven. Hiervoor komt wetgeving die experimenten mogelijk maakt. Bij het vormgeven van pilots buurtrechter zal de pilot spreekuurrechter zeker als inspiratie kunnen dienen. Ook ervaringen met andere pilots zullen als inspiratie kunnen dienen. Ik verwijs naar het antwoord op de vraag van het lid Groothuizen (D66) voor het signaal dat overheidsinstanties niet mee willen werken aan het project.

Vragen van het lid Dijk, J.J. van (SP)**Vraag:**

Deelt u de mening dat vluchtelingen niet naar Libië teruggestuurd mogen worden? Is dit in strijd met het non-refoulement? Wilt u een eind maken aan het terugsturen van vluchtelingen?

Antwoord:

Op dit moment worden geen vluchtelingen teruggestuurd naar Libië door de Europese Unie. In het kader van de wettelijke taak voert de Libische kustwacht controles uit over de territoriale wateren van Libië en coördineert het reddingsoperaties in het door Libië afgekondigde opsporings- en reddingsgebied. Wanneer de Libische Kustwacht in dit kader drenkelingen redt, ligt het in de rede dat zij door de Libische kustwacht aan wal worden gebracht. Met het oog op de behandeling van geredde migranten door de Libische Kustwacht en de Libische autoriteiten worden hen trainingen aangeboden waar het respecteren van mensenrechten expliciet onderdeel van uitmaakt.

Vraag:

Graag een reactie op het voorstel om nu geen migranten terug te sturen naar Afghanistan.

Antwoord:

Bij brief van 23 februari 2017 van mijn voorganger is de Kamer geïnformeerd over het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan, gebruikmakend van het ambtsbericht over Afghanistan van 15 november 2016. In deze brief is aangegeven dat er sprake is van een zorgelijke situatie in Afghanistan. Er kan echter niet worden gesproken van een dusdanig uitzonderlijke situatie dat heel, of delen van, Afghanistan voor iedereen onveilig zijn, onafhankelijk van individuele achtergrond of persoonlijk relaas. De zorgelijke veiligheidssituatie was echter wel reden om een groot aantal groepen in het beleid als risicogroep en/of kwetsbare minderheidsgroep aan te merken. Dit zijn de volgende groepen:

- Personen die actief zijn in de politiek, journalistiek of op het gebied van de mensenrechten, die werkzaam zijn voor non-gouvernementele organisaties of het justitieel apparaat;
- Vrouwen werkzaam in de publieke arena (met name ngo's, als journalist, bij ministeries, in het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechterlijke macht);
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes;
- LHBT's.

Ook personen buiten deze groepen kunnen in aanmerking komen voor asiel indien de noodzaak voor bescherming blijkt uit het individuele relaas.

Onlangs heeft Amnesty International een rapport uitgebracht over de terugkeer naar Afghanistan. Hierin zijn verschillende verhalen opgetekend van personen die vanuit diverse Europese landen (waaronder Nederland) zijn teruggekeerd naar Afghanistan. Het rapport vormt voor mij geen aanleiding om het beleid ten aanzien van Afghanistan aan te passen omdat het niet leidt tot de conclusie dat het beeld geschetst in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken niet langer correct is. Ook de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of het Europese Hof voor de rechten van de Mensen geeft geen aanleiding om het beleid onjuist of onzorgvuldig te achten.

Dat er voor Nederlandse ingezetenen een negatief reisadvies is afgegeven doet hier eveneens niet aan af. Een reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een advies aan Nederlandse ingezetenen. Die kunnen in een ander land in een andere situatie verkeren dan de eigen inwoners van dat land. Dat ik aan mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gevraagd in 2018 te komen met een nieuw ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Afghanistan is dan ook niet omdat ik meen dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op dit moment niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft primair een periodiek verzoek om actualisering zoals dat gebruikelijk is bij alle belangrijke asielherkomstlanden. Ik zie dan ook geen reden een besluit- of vertrekmoratorium voor Afgaanse asielzoekers in te stellen.

Vraag:

Deelt de staatssecretaris de mening dat, om tot een realistisch migratiebeleid te komen, de grondoorzaken (armoede, oorlog, gebrek aan perspectief, foute handel) moeten worden aangepakt?

Antwoord:

Ja, dit maakt onderdeel uit van de integrale aanpak die ik samen met de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking uitvoer. De geïntegreerde aanpak van het realistische migratiebeleid van dit kabinet bestaat uit het aanpakken van de grondoorzaken voor migratie, de bestrijding van irreguliere migratie en in het bijzonder mensensmokkel, het bevorderen van reguliere migratie en het verbeteren van de medewerking met herkomstlanden aan (gedwongen) terugkeer.

Vraag:

Gaat de staatssecretaris de deals met Turkije en Libië als voorbeeld nemen voor nieuwe deals? Hoe gaat hij er voor zorgen dat nieuwe deals wel in lijn zijn met internationaal recht en mensenrechten? Welke landen heeft de staatssecretaris voor ogen om deals mee te sluiten? Is de Staatssecretaris van plan om vooraf onderzoek te doen naar de situatie met betrekking tot mensenrechten in die landen? En staat de staatssecretaris open voor onafhankelijk onderzoek op dit gebied?

Antwoord:

Al langer is er sprake van een inzet op brede partnerschappen met derde landen, vooral via de EU. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan het verbeteren van opvang in de regio, het wegnemen van de grondoorzaken, de aanpak van mensensmokkel en terugkeer. Daarnaast verkennen we mogelijkheden om afspraken te maken voor een veilige opvang en bescherming in de regio. Dit voorkomt de risicovolle tocht door woestijn en over zee en het ondermijnt bovendien de meedogenloze mensensmokkelaars. Uiteraard moeten deze in lijn zijn met internationale afspraken en kaders en daarmee materieel voldoen aan de voorwaarden van het Vluchtelingenverdrag. Daarbij is het van belang dat deze landen mee willen werken en migranten daar veilig zijn, vluchtelingen geen slachtoffer worden van refoulement en vluchtelingen een asielerzoek in kunnen dienen bij een bevoegde autoriteit. Dat kan overigens ook de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) zijn. Op dit moment wordt niet gesproken met specifieke landen over migratieovereenkomsten. Belangrijk is om per land het onderscheid te maken en oog te hebben voor de lokale omstandigheden. Mede door de EU-Turkije Verklaring vindt al veelvuldig onafhankelijk onderzoek plaats naar samenwerking tussen landen op het gebied van migratie. Dergelijke onderzoeken worden ook door de Nederlandse overheid financieel gesteund.

Vraag:

Voldoet de Turkijedeal materieel aan het Vluchtelingenverdrag?

Antwoord:

Alle migranten in Turkije, ongeacht hun nationaliteit hebben de mogelijkheid om een asielaanvraag in te dienen. Turkije is hier immers toe verplicht op grond van het VN-Vluchtelingenverdrag en de eigen Turkse nationale wet op Buitenlanders en Internationale Bescherming. Met deze eigen nationale wetgeving wordt een effectieve oplossing geboden voor de geografische beperking die Turkije toepast op het VN Vluchtelingenverdrag. Ook is Turkije op basis van het Verdrag en de eigen wet gehouden aan het principe van non-refoulement. Personen die in Turkije een vluchtelingenstatus krijgen, hebben volgens de Turkse wetgeving rechten vergelijkbaar aan de rechten die volgen uit het VN Vluchtelingenverdrag. Turkije voldoet wat dat betreft aan de vereisten van het VN Vluchtelingenverdrag.

Vraag:

Hoe denkt u dat het bezuinigen op de rechtsbijstand de lange duur van asielprocedures kan verkorten en doorprocederen kan voorkomen?

Antwoord:

In het regeerakkoord is aangegeven dat rechtsbijstand alleen nog zal worden verstrekt na een voornemen tot afwijzing van een asielaanvraag. De EU-regelgeving biedt hiervoor ruimte. Het wegvallen van de rechtsbijstand in deze fase scheelt in de planning van het proces en spaart

onder meer tolkeninzet en reisbewegingen van de asielzoeker uit. We zullen deze maatregel zorgvuldig uitwerken met consultatie van de beroepsgroep.

Vraag:

Deelt de staatssecretaris de mening dat het opkopen door bewoners van een pand in Den Helder - dat bestemd was voor statushouders - een schaamteloze actie was?

Antwoord:

Ik stel voorop dat dit geen illegale actie betrof en dat ik het verder wil overlaten aan het lokaal bestuur om hier een oordeel over te vellen. Ik voeg hier echter wel aan toe dat ik het betreurt dat deze private actie lokale democratische besluitvorming heeft gefrustreerd.

Vraag:

Deelt de staatssecretaris de mening dat het onmogelijk is om aan de meewerkcriteria van het kinderpardon te voldoen en dat het pardon daarmee een dode letter is?

Antwoord:

De definitieve regeling heeft naar zijn aard betrekking op een klein aantal personen. Dit is er onder meer in gelegen dat de vreemdeling moet hebben meegewerkt aan zijn terugkeer. Het niet stellen van deze voorwaarden ondermijnt het terugkeerbeleid. Het niet meewerken aan vertrek zou in dat geval op den duur immers kunnen leiden tot een verblijfsvergunning. Dat is een onwenselijk signaal. De voorwaarde meewerken aan vertrek is zo ingevuld dat deze recht doet aan de aard van de regeling en tegelijkertijd het terugkeerbeleid niet ondermijnt. Daarbij wordt ook gekeken naar de stappen die in redelijkheid kunnen worden verlangd van de vreemdeling. Ik verwacht daarom van de vreemdeling dat hij zijn identiteit en nationaliteit kan aantonen en actief werkt aan vertrek uit Nederland. Daarvoor moet hij:

- de gang naar de eigen autoriteiten hebben gemaakt om een reisdocument aan te vragen; en
- zich hebben gewend tot de International Organisation for Migration (IOM); en
- om facilitering hebben gevraagd van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).

Ik acht dit redelijke voorwaarden waaraan kan worden getoetst of de vreemdeling serieuze pogingen heeft ondernomen om Nederland te verlaten, of hij daarbij alle stappen heeft gezet die redelijkerwijs van hem verlangd kunnen worden en dat het niet aan hemzelf is te wijten dat het desondanks niet gelukt is om te vertrekken.

Vragen van het lid Kuiken, A.H. (PvdA)

Vraag:

Er is erkend dat er veel mis is gegaan in de Hoornse zedenzaak, maar er zijn nog veel openstaande vragen: waarom werd het slachtoffer niet direct geloofd? Waarom is er niet direct actie ondernomen? Waarom heeft het slachtoffer zelf de dader moeten opsporen? Dit is onacceptabel, graag een reactie van het kabinet.

Antwoord:

Ik heb u bij brief van 22 november jl. geïnformeerd over het onderzoek van de Inspectie van Justitie en Veiligheid naar de Hoornse zedenzaak. De eenheid heeft erkend dat er zaken niet goed zijn gegaan in deze casus en er zijn verbetermaatregelen getroffen.

Vraag:

Is het kabinet bereid te komen tot een landelijk onderzoek naar aangiften van slachtoffers van misbruik, waarin wordt gekeken naar de bejegening van slachtoffers, aanwezige expertise en hoe we landelijk de aanpak van dergelijke aangiften kunnen verbeteren?

Antwoord:

Ik heb in mijn brief van 24 november jongstleden over ongewenst seksueel gedrag, seksuele intimidatie en seksueel geweld uiteengezet hoe het aangifteproces bij zedendelicten in de praktijk wordt vormgegeven. Daarbij ga ik in op de genoemde aspecten, zoals bejegening van slachtoffers en aanwezige expertise. In die brief kondig ik ook een onderzoek aan naar welke verbeteringen in het strafproces bij zedenzaken wenselijk en haalbaar zijn.

Vraag:

Kan het niet-bestede geld dat is gereserveerd voor mediation in het strafrecht in 2017 overgeheveld worden naar het budget van volgend jaar?

Antwoord:

Op dit moment is nog niet exact bekend welk bedrag van het mediationbudget in 2017 overblijft. Indien er dit jaar nog verplichtingen worden aangegaan die pas in 2018 tot uitbetaling komen, kan er budget worden overgeheveld naar 2018. Voor dergelijke overlopende verplichtingen is de eindejaarsmarge bedoeld. Als er na het voldoen aan deze overlopende verplichtingen nog eindejaarsmarge resteert, zal de besteding hiervan onderwerp zijn van de besluitvorming in het kabinet over de Voorjaarsnota 2018.

Vraag:

Wil de minister het voorstel om twee jaar na het opleggen van een celstraf alsnog de behandelmaatregel terbeschikkingstelling op te kunnen leggen serieus nemen en bekijken hoe dit gerealiseerd kan worden?

Antwoord:

De heer Van Oosten en mw. Kuiken hebben de mogelijkheid bepleit om na twee jaar detentie alsnog TBS op te leggen, wanneer dit tijdens het strafproces niet mogelijk was omdat de verdachte weigerde mee te werken aan een psychiatrisch onderzoek. Ik heb de daarop volgende discussie in uw Kamer over weigerende observandi nauwlettend gevolgd, want de problematiek rondom de weigerende observandi gaat ook mij aan het hart. De schrijnende zaak van Anne Faber heeft opnieuw aangetoond hoe urgent dit is. Het mag niet zo zijn dat een gevaarlijke stoornis onbehandeld blijft omdat je niet meewerkt aan een pro-justitia rapportage. Mensen kunnen niet worden gedwongen mee te werken aan hun eigen veroordeling. Maar je kunt wel kijken of je de veroordeling minder afhankelijk kunt maken van de medewerking van de verdachte. Daarom onderzoek ik op dit moment in de volle breedte welke maatregelen aan een oplossing kunnen bijdragen, naast de interventies die al zijn getroffen en worden ingevoerd. Ik noem de regeling inzake de weigerende observandi, in het wetsvoorstel Forensische Zorg, en de pilot die nu loopt in het Pieter Baan Centrum om verdachten langer en anders te observeren. Dat zijn twee nuttige reeds bestaande initiatieven. Ik wacht het precieze effect niet af, want in mijn ogen is er meer nodig. Daarom kijk ik ook naar maatregelen *buiten* de huidige wet- en regelgeving. Ook het voorstel van de heer Van Oosten en mw. Kuiken zal ik beoordelen op bruikbaarheid en uitvoerbaarheid. Ik zal hierop ingaan in de brief over de weigeraars-problematiek, die ik uw Kamer voornemens ben te sturen in de eerste maanden van 2018. De suggestie van mevrouw Van Toorenburg om het tweefasen-proces, waarover mijn ambtsvoorganger overigens al uitvoerig met de Kamer van gedachten heeft gewisseld, zal ik er ook in betrekken.

Vraag:

Burgemeesters weten het best wat er speelt in hun gemeenten. Waarom kiest het kabinet er niet voor om de wietproef samen met gemeenten te doen?

Antwoord:

Buiten de kaders die in het regeerakkoord zijn opgenomen zijn de voorwaarden voor de inrichting van de experimenten nog niet bepaald. Uiteraard ga ik hierover in gesprek met gemeenten.

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid de uitzettingen naar Afghanistan op te schorten? In ieder geval tot het moment waarop het nieuwe landenrapport over Afghanistan is verschenen.

Antwoord:

Bij brief van 23 februari 2017 van mijn voorganger is de Kamer geïnformeerd over het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan, gebruikmakend van het ambtsbericht over Afghanistan van 15 november 2016. In deze brief is aangegeven dat er sprake is van een zorgelijke situatie in Afghanistan. Er kan echter niet worden gesproken van een dusdanig uitzonderlijke situatie dat heel, of delen van, Afghanistan voor iedereen onveilig zijn,

onafhankelijk van individuele achtergrond of persoonlijk relaas. De zorgelijke veiligheidssituatie was echter wel reden om een groot aantal groepen in het beleid als risicogroep en/of kwetsbare minderheidsgroep aan te merken. Dit zijn de volgende groepen:

- Personen die actief zijn in de politiek, journalistiek of op het gebied van de mensenrechten, die werkzaam zijn voor non-gouvernementele organisaties of het justitieel apparaat;
- Vrouwen werkzaam in de publieke arena (met name ngo's, als journalist, bij ministeries, in het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechterlijke macht);
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes;
- LHBT's.

Ook personen buiten deze groepen kunnen in aanmerking komen voor asiel indien de noodzaak voor bescherming blijkt uit het individuele relaas, Onlangs heeft Amnesty International een rapport uitgebracht over de terugkeer naar Afghanistan. Hierin zijn verschillende verhalen opgetekend van personen die vanuit diverse Europese landen (waaronder Nederland) zijn teruggekeerd naar Afghanistan. Het rapport vormt voor mij geen aanleiding om het beleid ten aanzien van Afghanistan aan te passen omdat het niet leidt tot de conclusie dat het beeld geschetst in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken niet langer correct is. Ook de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of het Europese Hof voor de rechten van de Mensen geeft geen aanleiding om het beleid onjuist of onzorgvuldig te achten. Dat er voor Nederlandse ingezetenen een negatief reisadvies is afgegeven doet hier eveneens niet aan af. Een reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een advies aan Nederlandse ingezetenen. Die kunnen in een ander land in een andere situatie verkeren dan de eigen inwoners van dat land. Dat ik aan mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gevraagd in 2018 te komen met een nieuw ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Afghanistan is dan ook niet omdat ik meen dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op dit moment niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft primair een periodiek verzoek om actualisering zoals dat gebruikelijk is bij alle belangrijke asielherkomstlanden. Ik zie dan ook geen reden een besluit- of vertrekmoratorium voor Afgaanse asielzoekers in te stellen.

Vraag:

Discriminatie binnen de politie is helaas een feit. Hoe zorgen we er gezamenlijk voor dat de cultuurwijziging binnen de politie vorm krijgt?

Antwoord:

Discriminatoire gedrag is uiteraard onacceptabel. Politied medewerkers moeten op een veilige manier hun werk kunnen doen, waar verschillen juist erkend en gewaardeerd worden. De politie streeft daarom naar een korps dat divers is opgebouwd. Alleen zo kunnen teams samen sterk staan en in verbinding blijven met elkaar en met burgers in de samenleving. Inmiddels heeft ruim 25 procent van de nieuwe instroom een dubbele culturele achtergrond, verkregen door afkomst, levens- of werkervaring. Een gevarieerd personeelsbestand draagt bij aan cultuurverandering. De politie geeft de cultuurverandering echter via meerdere sporen vorm, waarbij naast diversiteit, integriteit, leiderschap, inclusieve werksfeer en elkaar aanspreken belangrijke pijlers zijn. We zijn er nog niet, een cultuuromslag kost tijd.

Vragen van het lid Graaf, S.J.F. van der (CU)

Vraag:

Hoe gaat de minister de experimenten met de buurtrechter en schuldenrechter vormgeven? Hoe ziet het tijdspad eruit?

Antwoord:

Ik ben met de rechtspraak in overleg hoe de aangekondigde pilots zo goed mogelijk kunnen

worden vormgegeven. Daarbij worden ook de ervaringen betrokken die zijn opgedaan in pilots. Ook ervaringen in België met de vrederechter zal ik hierbij betrekken. Voor eventuele knelpunten in de wetgeving wordt een inschatting gemaakt hoe en op welke termijn die kunnen worden opgelost. Ik streef ernaar in de eerste helft van volgend jaar daadwerkelijk te starten met pilots. De pilots zullen worden geëvalueerd en mede op basis daarvan wordt besloten hoe structurele inbedding in het rechtsbestel aangewezen is. Bij die beslissing wordt betrokken het nog te verrichten onderzoek van het WODC naar de Vrederechter in België en Frankrijk en wat daarvan inpasbaar kan zijn in het Nederlandse bestel.

Vraag:

Graag ontvang ik van de staatssecretaris een spoorboekje voor de investering in de aanpak van mensenhandel en de daarvoor benodigde wetgeving, zowel over de voorgenomen stappen als het voorziene tijdspad.

Antwoord:

Bij de begroting van 2017 zijn structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor de politie en OM: € 2 miljoen per jaar voor awarenesstraining van al het eerstelijns politiepersoneel, verbetering van de informatiepositie op mensenhandel, en het certificeren van steeds meer mensenhandelrechercheurs. Samen met mijn collega-bewindspersonen zet ik in op een verdere intensivering van de aanpak over de gehele breedte van deze problematiek. In afstemming met de betrokken partners werk ik aan een plan van aanpak, om de maatregelen van het regeerakkoord te concretiseren. In dit plan komen de strafrechtelijke en bestuurlijke aanpak, opvang en ondersteuning, en verblijfsmatige aspecten samen. In het plan zal ook aandacht zijn voor thema's als de ondersteuning van minderjarige slachtoffers, de versterking van de zorgcoördinatiefunctie en de rol van gemeenten. Ook hiermee wordt de intensivering vormgegeven: bijvoorbeeld doordat er vanuit de gemeenten en de zorgcoördinatoren meer slachtoffers gesignaleerd worden. Meer signalering van slachtoffers draagt op haar beurt ook bij aan meer opsporing van daders. Met het plan van aanpak geef ik invulling aan het verzoek om een spoorboekje voor de intensivering. Zoals aangekondigd in de brief die ik hierover gister aan uw Kamer heb gestuurd, ben ik voornemens om uw Kamer begin 2018 over dit plan te informeren. Enkele specifieke maatregelen zullen reeds in gang worden gezet, bijvoorbeeld het plaatsen van liaisons in bronlanden van mensenhandel. Ter uitvoering van het regeerakkoord wordt door de minister voor justitie en veiligheid een wetsvoorstel voorbereid waarin de introductie van een pooiervverbod in het Wetboek van Strafrecht wordt opgenomen. Daaraan wordt nu gewerkt. Er is tijd nodig om een gedegen voorstel te formuleren, voor consultatie van betrokken organisaties en voor de wettelijk voorgeschreven advisering. Ik streef ernaar om binnen zes maanden een wetsvoorstel in consultatie te brengen.

Vraag:

Het overgrote deel (95%) van de gemeente heeft geen eigen gemeentelijk beleid op het gebied van mensenhandel. Is de staatssecretaris bereid hierover het gesprek met gemeenten te (blijven) voeren?

Antwoord:

Het merendeel van de gemeenten heeft wel beleid over mensenhandel opgenomen in bijvoorbeeld integrale-of regionale veiligheidsplannen, maar het overgrote deel heeft geen specifiek beleid. Ik blijf in gesprek met de gemeenten om zicht te krijgen op de specifieke aanwezigheid van mensenhandel in de gemeenten en de betrokkenheid van de gemeenten bij mensenhandelaanpak te stimuleren en te faciliteren.

Vraag:

Veel medewerkers van het politiekorps zitten thuis met posttraumatische stressstoornis (PTSS) klachten. Hoe gaat de minister dit probleem aanpakken?

Antwoord:

In de afgelopen jaren is al veel bereikt bij de aanpak van beroepsgerelateerde Posttraumatische stressstoornis (PTSS) bij de politie. Er is een breed scala aan voorzieningen tot stand gebracht en ook is de benodigde expertise binnen de politie aanwezig, zowel gericht op PTSS-preventie als op (na)zorg. Hier is de Kamer in de afgelopen jaren meerdere keren over geïnformeerd. Vanzelfsprekend wordt dit beleid voortgezet en blijft daar een hoge prioriteit aan verbonden. Dat wil uiteraard niet zeggen dat er geen verbeteringen aangebracht

kunnen worden in de aanpak van PTSS. In dit kader heeft de politie afgelopen zomer besloten om meer middelen vrij te maken om agenten met stressstoornissen (PTSS) te ondersteunen. Zo is de korpsleiding voornemens om de capaciteit van het zogenoemde Meldpunt PTSS Politie uit te breiden, zodat er meer mankracht komt om politiemensen met PTSS te ondersteunen en te begeleiden. Voorts is het de bedoeling om leidinggevendenden te trainen met het oog op preventie. Tenslotte staat het PTSS-beleid niet op zichzelf. Het is onderdeel van de bijzondere zorgplicht die korpschef heeft voor zijn medewerkers. De bijzondere zorgplicht komt voort uit het bijzondere karakter van het politiewerk, waarin het evident is dat politiemedewerkers blootgesteld worden aan ingrijpende gebeurtenissen. Juist daarom is het politiewerk erkend als een hoog risico beroep. Zoals al eerder aan de Kamer is gemeld, wordt deze bijzondere zorgplicht van een wettelijke borging voorzien, in de politierechtspositie (Besluit algemene rechtspositie politie). Hiermee zijn de aanspraken van medewerkers op bijzondere zorg – zoals in het kader van PTSS – nog beter gewaarborgd. Op dit moment ben ik nog in overleg met de politievakorganisaties, wiens instemming vereist is om de wettelijke borging van de bijzondere zorgplicht te effectueren.

Vraag:

Hoe kijkt de minister aan tegen het amendement van CU/CDA ten aanzien van geestelijke verzorging binnen de nationale politie en is hij bereid om op korte termijn een brief te sturen met een plan van aanpak hieromtrent?

Antwoord:

Ik ondersteun de noodzaak van een professionele voorziening in de geestelijke verzorging bij de politie. Ik acht het daarbij van belang deze voorziening vorm te geven passend bij de aard van het politiewerk en de politieorganisatie. Het gekozen model is gebaseerd op het rapport 'ZIN in politiewerk' van de Rijksuniversiteit Groningen. Dit rapport adviseert om de voorziening van geestelijke verzorging te richten op zingevingskwesties die door het politiewerk worden opgeroepen, omdat zingeving onlosmakelijk met het politiewerk is verbonden. Volgens het rapport kan geloof of levensbeschouwing onderdeel zijn van zingeving, maar beperkt het zich daar niet toe. Op basis van deze uitgangspunten is thans een projectteam binnen de nationale politie aan de slag, enerzijds als voorlopige voorziening om aan de huidige vraag naar geestelijke verzorging binnen het korps te voldoen en anderzijds om een plan uit te werken voor een structurele voorziening. Naar verwachting levert dit projectteam in de loop van 2018 haar resultaten op en kan de politie zich daarna richten op definitieve inrichting. Ik zal uw Kamer hierover medio 2018 informeren. Het ingediende amendement beschouw ik als een ondersteuning van dit beleid en van de aanpak. Ik wil daarom de indieners bedanken voor hun betrokkenheid en steun de goede intentie van dit amendement volledig.

Vraag:

Welke mogelijkheden ziet de minister om het aantal vrijwilligers bij de politie op peil te houden?

Antwoord:

In het Regeerakkoord is geld vrijgemaakt voor een Meerjarenprogramma Werven en Opleiden Politievrijwilligers, juist om te bevorderen dat politievrijwilligers bij de politie blijven. Dit wordt ingezet om reeds bij de politie werkzame vrijwilligers vanaf volgend jaar opleidingen te bieden, waarmee hun doorgroei- en inzetmogelijkheden worden vergroot. Dit is een wens die al langer onder vrijwilligers leeft. De korpsleiding heeft in dat kader in oktober jl. goede afspraken over de verschillende te volgen opleidingen gemaakt met de Landelijke Organisatie voor Politievrijwilligers (LOPV). Wat ook zal bijdragen aan werving en behoud van politievrijwilligers, is het zo veel mogelijk gelijk schakelen van de rechtspositie met de beroepscollega's. De rechtspositie van de politievrijwilligers zullen daarom een plaats krijgen in dezelfde regelingen als die van de beroepscollega's. Inwerkingtreding is voorzien voor 2018.

Vraag:

Hoe beoordeelt de minister de adviezen van de Raad voor Strafrechttoepassing als het gaat om resocialisatie?

Antwoord:

Kortgeleden heeft de RSJ een rapport uitgebracht genaamd: 'Van detineren naar re-

integreren'. Over dit rapport heeft u een beleidsreactie ontvangen. Uw Kamer heeft in verband met dit rapport op 7 december a.s. een rondetafelgesprek gepland en aangegeven vervolgens een debat te willen waarin wij verder spreken over resocialisatie.

Vraag:

Hoe werkt de minister het voornemen uit om geldstromen vanuit onvrije landen te beperken?

Antwoord:

De mogelijkheden om geldstromen wettelijk in te perken worden momenteel onderzocht. Een brief met een verkenning ontvangt u in het eerste kwartaal van 2018.

Vragen van het lid Voordewind, J.S. (CU)

Vraag:

In de plannen van het kabinet krijgen asielzoekers pas rechtsbijstand bij het voornemen tot afwijzing van de asielaanvraag. Welke mogelijkheden ziet de staatssecretaris om asielzoekers alsnog goed voor te bereiden op een voornemen tot afwijzing?

Antwoord:

Deze maatregel zal ik de komende tijd nader uitwerken. Bij die uitwerking zal ik er oog voor hebben dat de asielzoeker voldoende goed voorbereid het asielproces ingaat. Onder meer zal ik bekijken in hoeverre de asielzoeker van aanvullende relevante informatie kan worden voorzien.

Vraag:

Bekeerlingen kunnen de doodstraf krijgen als zij terugkeren naar Iran. Kan de staatssecretaris kijken hoe de beoordeling van bekeerlingen en LHBTI's verbeterd kan worden?

Antwoord:

De beoordeling van de geloofwaardigheid is lastig, dat geldt zeker voor zaken waarin sprake is van een bekering, of voor zaken waarin de vreemdeling stelt LHBT te zijn. De IND voert de beoordeling van de geloofwaardigheid zo zorgvuldig mogelijk uit en heeft daartoe diverse middelen ter beschikking, zoals opleidingen voor medewerkers en diverse werkinstructies. De IND neemt ook schriftelijke verklaringen of adviezen van deskundigen of belangenorganisaties mee in de besluitvorming en heeft regelmatig contact met belangenorganisaties. Daarnaast is de actualiteit van het onderwerp aanleiding geweest om het WODC te verzoeken om in 2018 een studie uit te voeren teneinde te komen tot een overzicht van best practices op het gebied van geloofwaardigheidsbeoordelingen. Wellicht komen daar nog voorbeelden uit naar voren die ook voor de IND toepasbaar zijn. Bij het bezien van de mogelijkheden tot verbetering kan ook expertise van belangenorganisaties gebruikt worden.

Vraag:

Worden de gezinsherenigingsaanvragen nu zo snel mogelijk weggewerkt?

Antwoord:

Uitgaande van een ongeveer gelijkblijvende asielinstroom, verwacht ik dat in het voorjaar van 2018 de voorraad eerste aanleg nareisaanvragen tot normaal niveau gedaald zal zijn.

Vraag:

De veiligheidssituatie in Afghanistan verslechtert. De Verenigde Naties spreekt over een oorlogsland. Is de staatssecretaris bereid om versneld een veiligheidsanalyse te laten maken door het ministerie van Buitenlandse Zaken en te laten onderzoeken of het land veilig genoeg is om mensen naar terug te sturen? Is de staatssecretaris bereid om tot die tijd terughoudend te zijn met het terugzending van mensen naar Afghanistan?

Antwoord:

Bij brief van 23 februari 2017 van mijn voorganger is de Kamer geïnformeerd over het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan, gebruikmakend van het ambtsbericht over Afghanistan van 15 november 2016. In deze brief is aangegeven dat er sprake is van een

zorgelijke situatie in Afghanistan. Er kan echter niet worden gesproken van een dusdanig uitzonderlijke situatie dat heel, of delen van, Afghanistan voor iedereen onveilig zijn, onafhankelijk van individuele achtergrond of persoonlijk relaas. De zorgelijke veiligheidssituatie was echter wel reden om een groot aantal groepen in het beleid als risicogroep en/of kwetsbare minderheidsgroep aan te merken. Dit zijn de volgende groepen:

- Personen die actief zijn in de politiek, journalistiek of op het gebied van de mensenrechten, die werkzaam zijn voor non-gouvernementele organisaties of het justitieel apparaat;
- Vrouwen werkzaam in de publieke arena (met name ngo's, als journalist, bij ministeries, in het onderwijs, de gezondheidszorg en de rechterlijke macht);
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
- Niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes;
- LHBT's

Ook personen buiten deze groepen kunnen in aanmerking komen voor asiel indien de noodzaak voor bescherming blijkt uit het individuele relaas.

Onlangs heeft Amnesty International een rapport uitgebracht over de terugkeer naar Afghanistan. Hierin zijn verschillende verhalen opgetekend van personen die vanuit diverse Europese landen (waaronder Nederland) zijn teruggekeerd naar Afghanistan. Het rapport vormt voor mij geen aanleiding om het beleid ten aanzien van Afghanistan aan te passen omdat het niet leidt tot de conclusie dat het beeld geschetst in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken niet langer correct is. Ook de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State of het Europese Hof voor de rechten van de Mensen geeft geen aanleiding om het beleid onjuist of onzorgvuldig te achten. Dat er voor Nederlandse ingezetenen een negatief reisadvies is afgegeven doet hier eveneens niet aan af. Een reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een advies aan Nederlandse ingezetenen. Die kunnen in een ander land in een andere situatie verkeren dan de eigen inwoners van dat land. Dat ik aan mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gevraagd in 2018 te komen met een nieuw ambtsbericht over de veiligheidssituatie in Afghanistan is dan ook niet omdat ik meen dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op dit moment niet zorgvuldig kan beslissen. Het betreft primair een periodiek verzoek om actualisering zoals dat gebruikelijk is bij alle belangrijke asielherkomstlanden. Ik zie dan ook geen reden een besluit- of vertrekmoratorium voor Afgaanse asielzoekers in te stellen.

Vraag:

Is Nederland bereid om het aanbod van de Europese Commissie om 50.000 mensen te hervestigen uit te voeren? Staat dit los van het aantal hervestigers vanuit Turkije en het Griekse eiland Lesbos?

Antwoord:

In de aanbiedingsbrief bij de geannoteerde agenda voor de JBZ-raad van 7 en 8 december is uw Kamer geïnformeerd over het aantal hervestigingsplekken dat Nederland heeft toegezegd in het kader van het verzoek van de Europese Commissie om in totaal 50.000 vluchtelingen te hervestigen tot en met oktober 2019. Daar waar afspraken met transitlanden en landen in conflictregio's resulteren in een lagere instroom, is het kabinet overeenkomstig het regeerakkoord bereid om in toenemende mate hervestiging aan te bieden om de opvang in de regio te ontlasten. Daarom heeft het kabinet besloten om naast het nationale hervestigingsquotum (verhoogd van 500 naar 750 per jaar), de hervestigingsinzet op grond van Europese migratieafspraken te continueren tot een maximum van 1.000 in 2018 en 750 tot en met oktober 2019. De inzet op grond van Europese migratieafspraken betreft, gelet op bovengenoemde criteria, voornamelijk enkel hervestiging in het kader van de EU-Turkije Verklaring. De Nederlandse pledge voor de gehele periode 2018 tot en met oktober 2019 komt daarmee op 1.250 onder het nationaal beleidskader en op 1.750 op grond van Europese migratieafspraken. Een totaalinzet van Nederland van 3.000 op een EU-totaal van 50.000 is proportioneel en *fair*. De overname door Nederland van asielzoekers uit Griekenland betreft

herplaatsing, geen hervestiging. Daarbij is relevant dat de tijdsperiode waarop de Europese herplaatsingsafspraken besluiten zien tot en met 26 september 2017 liep en dat de Europese Commissie heeft aangegeven dat er voldoende Lidstaten zijn die de nog resterende herplaatsingskandidaten van Griekenland willen overnemen.

Vraag:

Wat zijn de criteria en mogelijkheden binnen de bestaande kaders van het huidige kinderpardon om hiervoor in alle redelijkheid in aanmerking te komen?

Antwoord:

Laat ik vooropstellen dat ik het vraagstuk rond langdurig in Nederland verblijvende kinderen een vraagstuk vind waar ik in de komende periode mijn aandacht op wil richten om te voorkomen dat er steeds een nieuwe groep langdurig verblijvende kinderen zonder rechtmatig verblijf ontstaat. Bij die inzet zal ik het belang van het kind ook steeds een prominente plek geven, zowel bij de inrichting van het beleid als de uitvoering daarvan. In het regeerakkoord is aangegeven dat de regeling voor langdurig in Nederland verblijvende kinderen in haar huidige vorm gehandhaafd blijft. De uitgangspunten van die regeling veranderen dus niet. Op grond van deze regeling wordt een vergunning verleend aan de vreemdeling die jonger is dan 19 jaar op het moment van aanvraag, die zelf (of ten behoeve van wie) tenminste vijf jaar voor het bereiken van de leeftijd van 18 jaar een asielaanvraag heeft, dan wel is, ingediend, die sinds die aanvraag tenminste vijf jaar in Nederland heeft verbleven, die zich gedurende de periode van verblijf in Nederland niet langer dan drie maanden heeft onttrokken aan het toezicht van de Rijksoverheid en die - voor zover toepasselijk - vooraf schriftelijk heeft aangegeven dat hij zijn lopende procedures intrekt. De vergunning wordt niettemin afgewezen indien de vreemdeling (of één van zijn gezinsleden) een gevaar vormt voor de openbare orde (inclusief artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag) of de nationale veiligheid, de vreemdeling onderdaan is van een lidstaat van de EU/EER, de vreemdeling de identiteit niet heeft kunnen aantonen door ondermeer het overleggen van documenten en/of consistent en naar waarheid verklaren en antwoorden, de vreemdeling niet actief heeft gewerkt aan zijn vertrek, of de vreemdeling de Europese Unie aantoonbaar heeft verlaten of reeds houder is van een andere verblijfsvergunning. Ik denk dat de huidige regeling evenwichtig is wanneer je kijkt naar de voorwaarden daarvan. Ik sta voor een correcte uitvoering van de regeling. Dat betekent dat elke aanvraag op zorgvuldige wijze en op de individuele merites beoordeeld wordt.

Vragen van het lid Krol, H.C.M. (50PLUS)

Vraag:

De aangiftebereidheid onder slachtoffers is laag. Heeft de minister recente gegevens waarom deze aangiftebereidheid zo laag is? Wat gaat deze minister doen om de aangiftebereidheid te verhogen? Is er wellicht behoefte aan een speciale 'aangifte-agent', een medewerker die niet de hele politieopleiding hoeft te volgen, maar die wel erg goed is in het invullen van aangiftes?

Antwoord:

In 2016 heeft het WODC in opdracht van ambtsvoorganger onderzoek gedaan naar aangiftebereidheid. De conclusie was dat dé aangiftebereidheid niet bestaat, maar dat het sterk verschilt per type delict. Slachtoffers maken een eigen kosten baten analyse. Het doen van aangifte is altijd van belang. Daarom probeert de politie het doen van aangifte zo laagdrempelig mogelijk te maken. Waar nodig worden agenten met specifieke expertise ingezet voor het opnemen van een aangifte, zoals bijvoorbeeld bij zedendelicten. Het aanstellen van een aangifte agent gaat in tegen deze aanpak.

Vraag:

Hoe kan het dat er op 2,5 miljoen slachtoffers er maar slechts 100.000 verdachten zijn die zich moeten verantwoorden voor de rechter?

Antwoord:

Gebleken is dat het aantal slachtoffers hoger uitvalt in slachtofferenquêtes dan in de aangiftecijfers. De reden is dat niet iedereen die slachtoffer wordt, ook aangifte doet. Daarbij speelt mee dat er sprake kan zijn van een gering feit of dat de schade reeds is hersteld. Daarnaast kan het voorkomen dat een zaak die wel door de politie in behandeling wordt

genomen, niet leidt tot een veroordeling door de rechter. Het onderzoek kan worden stopgezet omdat blijkt dat er geen sprake is van een strafbaar feit of dat er onvoldoende opsporingsindicatie is om het onderzoek voort te kunnen zetten. Ook nadat een zaak bij het OM is aangeleverd kan de officier van justitie besluiten om de verdachte niet verder te vervolgen (onvoorwaardelijk sepot). Het OM kan daarnaast besluiten om een zaak buitengerechtelijk af te doen door middel van een transactie of een strafbeschikking. Tot slot kan het OM beslissen tot een voorwaardelijk sepot. De zaak wordt dan onder voorwaarden niet verder vervolgd. Voldoet de verdachte niet aan de voorwaarden, dan wordt alsnog overgegaan tot vervolging.

Vraag:

De burger krijgt de indruk dat overijverige Buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) de ongevaarlijke burger bekeuren, terwijl Justitie gevaarlijke criminelen met een fluwelen handschoen bejagent. Heeft de minister grip op handhaving door BOA's? Of is het aan de gemeente om handhavingsbeleid te maken, en aan gemeenteraden om te controleren? Krijgen we straks per gemeente een ander handhavingsregime? Dat is toch rechtsongelijkheid? Kan de minister een overzicht geven van de verschillen per gemeente in het handhavings- en boetebeleid door BOA's?

Antwoord:

Gemeenten stellen lokaal veiligheidsbeleid op. Hierbij is ook ruimte voor lokale prioriteiten waarbij de handhaving vervolgens door de politie dan wel, op een beperkt aantal feiten op het terrein van leefbaarheid, door gemeentelijke BOA's kan plaatsvinden. In de praktijk leveren politie en BOA's gezamenlijk een bijdrage aan de veiligheid en leefbaarheid. Er bestaat bij JenV geen systematisch inzicht in het handhavingsbeleid en prioriteiten bij de verschillende gemeenten.

Vraag:

Er zijn inmiddels zo'n 30.000 BOA's en 50.000 agenten. Ontstaat er zo een gemeentelijke politie naast de Nationale Politie? De politie moest toch juist nationaal? Klopt het dat er een boetequotum is voor Haagse BOA's? Hoe verhoudt de BOA's wapenstok zich tot het geweldsmonopolie van de politie? Graag een integrale visie op deze ontwikkelingen.

Antwoord:

Ultimo derde kwartaal 2017 waren er in totaal 23.579 BOA's, verdeeld over verschillende terreinen. In het domein openbare ruimte, afgebakend tot leefbaarheid, zijn circa 3.700 BOA's werkzaam. Op de samenwerking tussen politie en BOA's zal ik uitgebreider terugkomen in de reactie op het rapport van de Evaluatiecommissie Politiewet 2012. De gemeentelijke BOA's en politie opereren complementair aan elkaar en versterken elkaar. In de driehoek worden afspraken gemaakt over de handhavingsinzet van politie en BOA's. Er is geen sprake van een verschuiving van het geweldsmonopolie van politie naar gemeentelijke BOA's. Binnen de huidige beleidsregels is het mogelijk BOA's, afhankelijk van hun takenpakket, met geweldsmiddelen uit te rusten. Indien de noodzaak voor het dragen van geweldsmiddelen door zijn werkgever is aangetoond en tevens is aangetoond dat de BOA voldoende bekwaam is in de omgang met het toe te kennen geweldsmiddel, kan het verzoek van de werkgever daartoe worden gehonoreerd. Het college van B&W van de gemeente Den Haag heeft in antwoord op raadsvragen aangegeven dat er geen bonnenquotum voor BOA's is en dat het dus ook niet kan worden afgeschaft.

Vraag:

Gemiddeld kost een tbs-er de samenleving 1,5 miljoen euro. Kon dat geld maar geïnvesteerd worden in de zorg voor slachtoffers. Doen we wel voldoende voor slachtoffers?

Antwoord:

Ja, slachtofferbeleid is een belangrijk speerpunt zoals ik uw Kamer ook heb toegelicht in het AO van 16 november jl. Daar is ook uitgebreid aan de orde gekomen dat er de afgelopen jaren voor slachtoffers al veel bereikt is. Rond de kerst zal ik u mijn aanscherping van de meerjarenagenda voor slachtofferbeleid toezenden. Voor slachtofferbeleid zijn voldoende middelen opgenomen in artikel 34.4 op de begroting. Het betreft voor 2018:

- € 40 miljoen voor praktische, sociaal-emotionele en juridische ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland;
- € 21 miljoen voor uitkeringen uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven (plus 6 mln. apparaatskosten);
- € 1,4 miljoen voor de voorschotregeling voor schadevergoedingsmaatregelen;
- € 9 miljoen voor beleidsontwikkeling;
- € 1,8 miljoen voor slachtoffer-dadergesprekken door Perspectief Herstelbemiddeling.

Vraag:

In de gemeente Rotterdam treden al een aantal jaren zogenaamde stadsmariniers op. Deze 'superambtenaren' worden ingezet in bepaalde gebieden om problemen op te lossen. Niet door het uitdelen van boetes, maar door het wegnemen van de achterliggende oorzaken. Is de minister bekend met de stadsmariniers en wat is zijn mening hierover?

Antwoord:

De Stadsmarinier is een van oorsprong Rotterdams initiatief dat de diverse diensten verbindt die zich bezig houden met veiligheid. Dit initiatief is mij bekend, het is aan gemeenten om te kijken of een dergelijke figuur ook voor hen nuttig zou kunnen zijn.

Vraag:

Is de minister bereid te onderzoeken of het wenselijk is om bij recidive van ernstige delicten, in de toekomst levenslang op te leggen?

Antwoord:

Het is aan de rechter om te bepalen wat een adequate bestraffing is bij recidive van ernstige delicten. De wet geeft de rechter ruime mogelijkheden om met recidive rekening te houden. Bij recidive van zeer ernstige misdrijven kan het opleggen van levenslang zijn aangewezen, maar ook het opleggen van de maximale tijdelijke gevangenisstraf van 30 jaar, al dan niet gecombineerd met tbs. Ik heb geen signalen dat rechters te weinig bewegingsvrijheid zouden hebben bij de straftoemeting en ik zie dan ook geen aanleiding voor een onderzoek.

Vraag:

Het kabinet heeft het voornemen om artikel 2:20 BW uit te breiden, waarmee de overheid beter wordt toegerust tegen organisaties die tot doel hebben om onze democratische rechtsstaat omver te werpen of af te schaffen. Gaat de regering met deze bepaling religieuze organisaties verbieden? Zo nee, welke organisaties dan wel? Graag op dit punt meer duidelijkheid van het kabinet en deze minister.

Antwoord:

Artikel 2:20 van het Burgerlijk Wetboek maakt het nu al mogelijk om privaatrechtelijke rechtspersonen te verbieden wegens strijd met de openbare orde. Om antidemocratische organisaties beter te kunnen aanpakken, gaat het kabinet het openbare orde-begrip concreter invullen in de wet. Als duidelijker wordt dat bepaald gedrag strijdig is met de openbare orde, vermindert dat discussies. In strijd met de openbare orde vind ik bijvoorbeeld een extremistische organisatie die structureel aanzet tot geweld of haatzaaien. Dit kan ook een religieuze organisatie betreffen. Ik verwacht een voorontwerp in de eerste helft van 2018 in consultatie te brengen.

Vraag:

Is het mogelijk om de geraamde opbrengsten in 2018 uit boetes, transacties en afpakken voor een deel te oormerken en ten goede te laten komen van slachtoffers van misdrijven?

Antwoord:

De ontvangsten uit boetes en transacties zijn reeds in de begroting gealloceerd. Bovendien ben ik van mening dat er reeds voldoende middelen voor slachtofferbeleid zijn opgenomen in de begroting. Het betreft voor 2018:

- € 40 miljoen voor praktische, sociaal-emotionele en juridische ondersteuning door Slachtofferhulp Nederland;

- € 21 miljoen voor uitkeringen uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven (plus € 6 miljoen apparaatskosten);
- € 1,4 miljoen voor de voorschotregeling voor schadevergoedingsmaatregelen;
- € 9 miljoen voor beleidsontwikkeling;
- € 1,8 miljoen voor slachtoffer-dadergesprekken door Perspectief Herstelbemiddeling.

Vraag:

Is deelname aan het EOM een opmaat om uiteindelijk te komen tot een Europees Wetboek van Strafrecht?

Antwoord:

Nee, dat is het niet. Het Verdrag inzake de werking van de EU bevat daarvoor ook geen juridische grondslag.

Vraag:

Kan de minister verklaren waarom het OM steeds meer zaken afdoet met een strafbeschikking? Is hier sprake van een bezuiniging? Verwacht de minister dat het percentage de komende jaren verder zal toenemen?

Antwoord:

Uit de eerder aan uw Kamer toegestuurde factsheet Strafrechtketen 2016 blijkt dat het percentage zaken waarin het OM een strafbeschikking oplegde, in 2016 in geval van misdrijven met 22% precies gelijk bleef aan het percentage in het jaar ervoor. In geval van misdrijven daalde dat percentage licht van 47% naar 45%. Voor de komende jaren wordt geen sterke schommeling verwacht. Het doel van de Wet OM-afdoening is om de mogelijkheden tot en de doelmatigheid van het buitengerechtelijk afdoen van strafzaken te vergroten. Van een bezuiniging is geen sprake.

Vraag:

Wat wordt precies bedoeld met de volgende passage uit het regeerakkoord op bladzijde 5: “De vrijheid van meningsuiting is geen vrijbrief voor aanzetten tot haat en radicalisering”? Wat is aanzetten tot radicalisering? Wat is eigenlijk radicalisering? En is aanzetten tot radicalisering iets anders dan aanzetten tot haat? En zo ja, gaat het kabinet dan aanzetten tot radicalisering strafbaar stellen? Waar ligt de grens? Welke personen, organisaties en handelingen heeft het kabinet hier op het oog?

Antwoord:

Het gaat in algemene zin om het voorkomen dat groepen met een extremistisch gedachtengoed erin slagen tweespalt in onze samenleving te zaaien. Daarom is het belangrijk dat het aanzetten tot haat jegens andersdenkenden strafbaar is (artikel 137d Sr). Dergelijke extremistische groepen proberen vaak ook anderen voor hun karretje te spannen, in een proces van radicalisering. Dat is strafbaar als het gepaard gaat met dwang of het opruien van anderen tot het plegen van geweld tegen het openbaar gezag of het plegen van strafbare feiten. Die handelingen zijn al strafbaar (artikelen 284 en 131 Sr). Met de bewuste passage in het regeerakkoord is niet bedoeld op het creëren van nieuwe strafbaarstellingen.

Vraag:

Is de minister bereid om de mogelijkheden te onderzoeken om te komen tot een verhoging van de leeftijdsgrens voor rechter-plaatsvervangers?

Antwoord:

Mijn ambtsvoorganger is op 4 oktober jl in antwoord op schriftelijke kamervragen ingegaan op het verplichte leeftijdsontslag van rechters. Hij heeft aangegeven dat de wenselijkheid van de bestaande leeftijdsgrens nader zal worden onderzocht. Dit vergt een bredere afweging waarbij in elk geval de Hoge Raad, Raad voor de rechtspraak, de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak betrokken worden. In deze afweging zal ook de mogelijkheid om alleen voor de rechter-plaatsvervangers de leeftijd te verhogen worden betrokken.

Vraag:

Onschuldigen die door kwaadwillende medeburgers een civiele procedure worden ingetrokken zijn ook slachtoffers. Na vrijspraak zitten zij met enorme kosten, die nauwelijks vergoed worden. Kan hier een regeling voor worden getroffen, bijvoorbeeld uit een op te richten fonds?

Antwoord:

Per jaar worden er meer dan een miljoen civiele gerechtelijke procedures gevoerd in Nederland, waarbij 2 of meer partijen zijn betrokken. Over de vraag wie daarvan als "onschuldige" en wie als "kwaadwillende" medeburger is te beschouwen zal doorgaans tussen partijen geen overeenstemming bestaan en die vraag kan nieuwe conflictstof opleveren. In overleg tussen de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en vertegenwoordigers van de rechterlijke macht (het Landelijk Overleg Voorzitters van de Civiele sectoren en het Landelijk Overleg Voorzitters van de Civiele sectoren van de hoven) is een zogenaamd liquidatietarief vastgesteld dat de rechter hanteert voor de proceskostenveroordeling. De kosten zijn daarin genormeerd, afhankelijk van de verrichte werkzaamheden en het belang van de zaak. Deze objectivering moet een zekere balans aanbrengen, waarin degene die in de proceskosten wordt veroordeeld niet de werkelijke kosten – waarvoor de wederpartij heeft gekozen – behoeft te betalen. Ik zie hierin geen nadere rol voor de overheid weggelegd. Het is vooral van belang dat dergelijke hoog oplopende conflicten worden voorkomen. Dat wordt ook beoogd met de innovatie die dit kabinet voor de rechtspraak voor ogen staat.

Vraag:

Is de minister van mening dat de extra middelen voor terrorismebestrijding voldoende zijn?

Antwoord:

De afgelopen jaren zijn, gezien de hoge dreiging, reeds de nodige extra middelen ingezet. De extra middelen die het kabinet in het regeerakkoord heeft gereserveerd voor contraterrorisme, € 13 miljoen, zullen worden ingezet voor een intensivering van een aantal speerpunten die deel uitmaken van de aanpak.

Vraag:

Hoe gaat het kabinet invulling geven aan het aanpakken van haatpredikanten? Hoe krijgt het voornemen om "alles in het werk te stellen om te voorkomen dat aan "haatpredikers" een podium wordt geboden" in de praktijk vorm? Wie kwalificeert dit kabinet als haatpredikant? En hoe komt dit kabinet tot die kwalificering? Gaat dit kabinet haatzaaiers weren? Waar en hoe dan? Of slechts personen die eerder zijn veroordeeld voor bijvoorbeeld het aanzetten tot haat?

Antwoord:

De overheid werkt op nationaal en internationaal niveau aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Het Openbaar Ministerie treedt op indien de grenzen van de wet worden overschreden. Zo mogen extremistische sprekers of predikers die oproepen tot haat of geweld geen podium krijgen. Van dergelijke extremistische sprekers van buiten het Schengengebied wordt het visum geweigerd of ingetrokken. Tussen de Europese lidstaten is bovendien afgesproken dat de lidstaten alle visumplichtige extremistische sprekers die een bedreiging vormen voor de openbare orde signaleren in het Schengen Informatie Systeem. Hiermee wordt internationaal ingezet op het uit het Schengengebied weren van extremistische sprekers die een dergelijke bedreiging vormen.

Vraag:

50PLUS wil zoveel mogelijk opvang van vluchtelingen in de regio en het idee om veilige havens in de regio te creëren kan dan ook op instemming van de fractie van 50PLUS rekenen. De veilige haven moet dan ook echt veilig zijn. Nu hebben we het idee dat het nog niet altijd zo is. Welke garanties kan de staatssecretaris hieromtrent geven?

Antwoord:

Inzet van het kabinet is er op gericht om veilige opvang in de regio te organiseren. Bescherming en toekomstperspectief zijn daarbij essentieel. Nederland, samen met de EU, ondersteunt derde landen via verschillende projecten om de situatie van vluchtelingen in deze landen zodanig te verbeteren dat zij en hun gastgemeenschappen een perspectief krijgen en

de toegang tot basisvoorzieningen verbetert. Voor dit kabinet zijn daarbij het verbeteren van de toegang tot onderwijs en werkgelegenheid prioriteit. Daarnaast meent het kabinet dat op zee geredde migranten terug kunnen worden gebracht naar de dichtstbijzijnde veilige haven conform het zeerecht. Deze veilige havens hoeven niet per se in Europa te zijn. Conform het zeerecht en het Vluchtelingenverdrag dient het principe van non-refoulement te worden gerespecteerd. Indien de geredde drenkeling aan geeft een verzoek tot internationale bescherming te willen doen, is het zaak dat er daadwerkelijk toegang is tot een bevoegde instantie die daar een oordeel over kan vellen. Dat kan een nationale autoriteit zijn in een derde land, of bijvoorbeeld United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR).

Vraag:

Kunnen we wel voldoende doen tegen jihadisten die richting Europa komen en als doel hebben dood en verderf te zaaien. Moeten we niet meer maatregelen treffen om terreur het hoofd te bieden?

Antwoord:

De afgelopen jaren is er intensief geïnvesteerd om de dreiging van extremisme en terrorisme het hoofd te bieden. De overheid heeft inmiddels uiteenlopende mogelijkheden ter beschikking bij de aanpak van terrorisme. Zo is er geïnvesteerd in het versterken van de inlichtingencapaciteit, van de informatie-uitwisseling, in het bewaken en beveiligen van personen, objecten en soft targets, in het voorkomen van aanwas, en in internationale samenwerking teneinde ook de internationale dreiging bij de bron aan te pakken. De bestuurlijke bevoegdheden zijn flink uitgebreid, waaronder de mogelijkheid om in een vroeg stadium te kunnen interveniëren door het opleggen van een uitreisverbod, gebiedsverbod, meldplicht of contactverbod. Recent is gebleken dat de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding ook effectief ingezet kan worden tegen extremistische sprekers die een bedreiging vormen voor de nationale veiligheid. De basis van het CT-beleid is op het niveau dat met het huidige dreigingsniveau noodzakelijk is. Dit betekent echter geenszins dat onze aandacht en inzet kan verslappen. Gezamenlijk zullen wij zeer kritisch moeten blijven op de inzet en uitvoering om het hoofd te kunnen bieden tegen de aanwezige dreiging.

Vraag:

Worden buitenlandse haatpredikanten voortaan tot ongewenst vreemdeling verklaard, aan de grens tegengehouden én teruggestuurd?

Antwoord:

Indien buitenlandse predikers van buiten de Europese Unie een gevaar vormen voor de openbare orde of veiligheid van Nederland en als zodanig geregistreerd staan in de systemen zullen zij aan de grens worden tegengehouden en zullen zij moeten terugkeren. Indien een buitenlandse prediker wel toegang heeft gekregen tot Nederland, maar op basis van nieuwe informatie of zijn handelen in Nederland alsnog wordt beschouwd als een gevaar voor de openbare orde of veiligheid, kan de grond tot verblijf worden ingetrokken en zal de persoon Nederland moeten verlaten. Ook zal er een inreisverbod worden opgelegd indien het een niet-EU burger betreft.

Vraag:

50PLUS heeft eerder een motie ingediend over de strafrechtelijke aanpak van leeftijdsdiscriminatie, waarin de regering onder andere werd verzocht de aanpak ervan te onderzoeken. In zijn reactie ging de vorige minister slechts in op de artikelen 137c en d van het Wetboek van Strafrecht, terwijl de motie breder is. Ook andere strafbepalingen zouden in ogenschouw moeten worden genomen, waaronder bijvoorbeeld de artikelen 429 quater en de artikelen 137 f en g van het Wetboek van Strafrecht. Wat is het standpunt van de minister hieromtrent?

Antwoord:

Ik informeer uw Kamer nog voor het einde van het jaar over de rol die de artikelen 137f, 137g, en 429quater van het Wetboek van Strafrecht zouden kunnen spelen bij de strafrechtelijke aanpak van leeftijdsdiscriminatie.

Vraag:

Het kabinet wil dat we extra alert zijn en wil extra maatregelen nemen met het oog op de

terreure dreiging. Hoe gaat dit er in de praktijk uit zien? Met welke termijn wordt de voorlopige hechtenis voor terugkeerders verlengd? Welke maximumstraf komt er te staan op vrijwillig verblijf op terroristisch grondgebied?

Antwoord:

Het kabinet wil op alle vlakken effectief kunnen optreden tegen terrorisme. Eerder dit jaar is de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding van kracht geworden die op het bestuursrechtelijk vlak het instrumentarium om adequaat tegen de dreiging van terrorisme te kunnen optreden heeft uitgebreid. Vervolgens is het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme (34 746) ingediend dat de mogelijkheden om terrorisme effectief op te sporen en te vervolgen verruimt. Een onderdeel van dat wetsvoorstel betreft de uitbreiding van de mogelijkheid om verdachten van terroristische misdrijven in voorlopige hechtenis te houden, zonder dat daarvoor ernstige bezwaren (een stevigere verdenking) zijn vereist. Dat is thans bij terrorismeverdachten mogelijk gedurende 14 dagen; voorgesteld wordt om die periode te verlengen met 30 dagen. In het regeerakkoord is tevens aangekondigd dat het kabinet alsnog een strafbaarstelling van het zonder toestemming verblijven in een door een terroristische organisatie gecontroleerd gebied wil voorbereiden en in procedure zal brengen. Ik zal in de nota naar aanleiding van het verslag bij het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme uitvoerig ingaan op de wijze waarop dit vorm kan krijgen.

Vraag:

Vindt de minister het wenselijk dat jihadgangers terugkeren naar Nederland? Hoe kijkt de minister aan tegen de uitspraken die Rutte in 2015 deed, toen hij stelde dat jihadisten beter kunnen sneuvelen dan dat zij terugkeren naar Nederland. Wat gaat de minister doen met jonge kinderen van terugkerende jihadisten? Is er een draaiboek?

Antwoord:

Het beleid met betrekking tot terugkeerders houdt in dat alle beschikbare middelen door de betrokken partners worden aangewend om de risico's die van terugkeerders uit kunnen gaan in te schatten en weg te nemen. Terugkeerders zijn onder andere onderwerp van inlichtingenmatig en/of strafrechtelijk onderzoek. Elke onderkende terugkeerder wordt bij terugkeer voor verhoor aangehouden en het Openbaar Ministerie gaat, waar opportuun, over tot strafvervolgning. Politie en AIVD maken bij elke onderkende terugkeerder een inschatting van de dreiging, houden hen waar nodig scherp in beeld en zijn alert. Tevens worden terugkeerders besproken in een multidisciplinair casusoverleg waar per casus de meest effectieve interventiestrategie wordt bepaald; de persoonsgerichte aanpak. Die interventiestrategie heeft als doel de dreiging die van een persoon uit kan gaan te verminderen. Terugkerende jonge kinderen zijn een punt van zorg. Het is vreselijk wat zij mee hebben gemaakt. Bij terugkeer wordt, net als bij volwassenen, per kind bekeken welke zorg en welke interventies nodig zijn. Dit is altijd maatwerk. Doordat zij in strijdgebied waarschijnlijk blootgesteld zijn aan geweld, wordt allereerst bekeken welke zorg nodig is. De Raad voor de Kinderbescherming besluit indien nodig tot het instellen van een raadsonderzoek. Tegelijkertijd wordt door zorg- en veiligheidspartners in een multidisciplinair casusoverleg een behandelplan opgesteld dat moet zorgen dat het kind zich veilig ontwikkelt. Naast de adequate zorg wordt in het casusoverleg ook een inschatting gemaakt van de eventuele dreiging die uit kan gaan van de minderjarige. Kinderen ouder dan negen jaar kunnen bij terugkeer in Nederland tevens een dreiging vormen, mede op basis van de rapportage "Minderjarigen bij ISIS" van de AIVD en de NCTV, en zal de aanpak niet alleen op basis van zorg plaatsvinden.

Vragen van het lid Staaij, C.G. van der (SGP)

Vraag:

Is de staatssecretaris bereid werk te maken van een snelle indiening van de beloofde wetgeving op het terrein van mensenhandel en misstanden in de prostitutie?

Antwoord:

Het wetsvoorstel regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche heeft aanpassing om aan het regeerakkoord tegemoet te komen. Daaraan wordt nu gewerkt. Ik voel de urgentie, maar het is een complex onderwerp, en zorgvuldige wetgeving kost tijd. Er is tijd nodig om een gedegen voorstel te formuleren en voor consultatie van betrokkenen en voor de

wettelijk voorgeschreven advisering. Het is nog te vroeg om precies te zeggen wanneer het wetsvoorstel kan worden ingediend. Ik streef ernaar het voorstel binnen zes maanden in consultatie te geven.

Vraag:

Kan de staatssecretaris gemeenten stimuleren om uitvoering te geven aan de motie die het lid Van der Staaij vorig jaar heeft ingediend ten aanzien van het uitstapprogramma voor prostituees?

Antwoord:

De motie van de heer Van der Staaij (Kamerstuk 28938, nr. 148) is vorig jaar aanvaard en daar zal ik vanzelfsprekend uitvoering aan gaan geven. Door de structurele beschikbaar gestelde gelden kunnen de gemeenten hun beleidsvisie ten aanzien van de uitstapmogelijkheden voor prostituees verder ontwikkelen.

Vraag:

Kinderen zijn veel te vaak het slachtoffer van conflicten tussen ouders, zeker ook bij relatiebreuken. Welke concrete plannen kunnen we in dit verband van het kabinet verwachten?

Antwoord:

Het kabinet wil de schade bij kinderen als gevolg van scheidingen beperken. Daarom hebben het ministerie van VWS en ik André Rouvoet (voorzitter van het Platform Divorce Challenge) gevraagd om het Platform Scheiden zonder Schade in te richten met de relevante actoren uit het veld en begin 2018 met concrete actielijnen en oplossingsrichtingen te komen die richting zullen geven aan het kabinetsbeleid. Wij hebben hiervoor gekozen omdat het gaat om een complex maatschappelijk probleem dat de overheid niet alleen kan oplossen.

Vraag:

Het is de SGP een doorn in het oog dat wie een straf van 12 jaar opgelegd krijgt, feitelijk maar 8 jaar vastzit. Wie een onvoorwaardelijke straf opgelegd krijgt, moet deze straf ook gewoon uitzitten. De maatregelen die daarna nodig zijn met het oog op terugkeer in de samenleving zouden gekoppeld kunnen worden aan een voorwaardelijk strafdeel. Een conceptwetsvoorstel hiervoor ligt ter advies voor bij de diverse betrokken instanties. Mogen wij rekenen op een constructieve reactie van het kabinet op deze plannen?

Antwoord:

In de eerste termijn van deze begrotingsbehandeling heeft de SGP-fractie gemeld een initiatiefwetsvoorstel naar een aantal instanties te hebben gestuurd voor advies. Ik heb met belangstelling kennis genomen van dit initiatief. Ik vind het echter prematuur te reageren op het voorstel. Het ligt immers nog ter advies voor bij betrokken organisaties. Een reactie van de zijde van dit Kabinet zal volgen op het daarvoor geëigende moment, namelijk: ter gelegenheid van de behandeling in uw Kamer. Zoals uw Kamer heeft kunnen lezen in het Regeerakkoord, heeft dit Kabinet eveneens plannen met de voorwaardelijke invrijheidstelling. Veroordeelden zullen niet meer automatisch in aanmerking komen om voorwaardelijk in vrijheid te worden gesteld. En de periode waarin iemand via een voorwaardelijke invrijheidstelling kan werken aan resocialisatie mag niet meer dan twee jaar duren. Deze wijziging van het stelsel van de voorwaardelijke invrijheidstelling zie ik als een belangrijke prioriteit de komende periode.

Vraag:

Hoe gaat het kabinet werk maken van een strengere aanpak van jihadisme en het weren van haatpredikers?

Antwoord:

Elke dag weer zetten onze diensten zich maximaal in voor de veiligheid van ons land. Er is de laatste jaren hard gewerkt om het contraterrorisme-beleid (CT-beleid) in lijn te brengen met de huidige dreiging. De komende jaren wordt de bestaande aanpak doorgezet en op een aantal punten uitgebreid. Vorige week heb ik u de 'integrale aanpak terrorisme' toegestuurd waarin de speerpunten in het CT-beleid worden toegelicht. De aanpak concentreert zich op de volgende interventiegebieden:

1. Verwerven: het tijdig zicht krijgen op en duiden van (potentiële) dreigingen in of tegen

Nederland en de Nederlandse belangen in het buitenland;

2. Voorkomen: het voorkomen en verstoren van extremisme en terrorisme en het vrijdelen van aanslagen;

3. Verdedigen: het beschermen van personen, objecten en vitale processen tegen extremistische en terroristische dreigingen, zowel fysiek als digitaal;

4. Voorbereiden: het optimaal voorbereid zijn op extremistisch en terroristisch geweld en de gevolgen daarvan;

5. Vervolgen: het door vervolging handhaven van de democratische rechtsstaat tegen extremisme en terrorisme.

De overheid werkt op nationaal en internationaal niveau aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Het Openbaar Ministerie treedt op indien de grenzen van de wet worden overschreden. Zo mogen extremistische sprekers of predikers die oproepen tot haat of geweld geen podium krijgen. Van dergelijke extremistische sprekers van buiten het Schengengebied wordt het visum geweigerd of ingetrokken. Tussen de Europese lidstaten is bovendien afgesproken dat de lidstaten alle visumplichtige extremistische sprekers die een bedreiging vormen voor de openbare orde signaleren in het Schengen Informatie Systeem. Hiermee wordt internationaal ingezet op het uit het Schengengebied weren van extremistische sprekers die een dergelijke bedreiging vormen.

Vraag:

Hoe gaat de minister de extra middelen ter bestrijding van recidive inzetten? Zal daarbij ook aandacht zijn voor vrijwilligers bij de uitvoering van straffen?

Antwoord:

Ik wil recidive verder terugbrengen door nieuwe manieren van sanctie-uitvoering te ontwikkelen. Hiervoor ga ik experimenten uitvoeren bijvoorbeeld op het gebied van detentie en reclassering. Bij de experimenten staan voor mij vergelding en genoegdoening voorop. Daarnaast sta ik voor een aanpak die – meer dan nu het geval is – herhaling (recidive) voorkomt. In de visie op het gevangeniswezen kom ik hier op terug. De experimenten moeten ook aansluiten bij de versteviging van de positie van de resocialisatie en reclassering waarbij ook aandacht en ruimte is voor vrijwilligerswerk. Hiervoor heeft het kabinet € 1 miljoen extra uitgetrokken.

Vraag:

Hoe kan het dat een Haags raadslid die vredelievende joodse kinderen die in deze Kamer op bezoek zijn uitmaakt voor toekomstige kindermoordenaars geen strobreed in de weg wordt gelegd, maar een aangifte van een anti-zwarte-pietenclub tegen iemand die uitlatingen deed die evenmin door de beugel kunnen, wel voortvarend voor de rechter worden gebracht. Dit geeft de indruk van een dubbele maat. Het heeft toch hopelijk niet te maken met misplaatste politieke correctheid?

Antwoord:

Het Openbaar Ministerie (OM) beoordeelt elke aangifte die gedaan wordt van (groeps-) belediging of een ander uitingsdelict aan de hand van de wet, de geldende jurisprudentie en de vervolgingsrichtlijnen. Het discriminatieverbod beschermt mensen tegen discriminatie op grond van ras, godsdienst of levensovertuiging, seksuele geaardheid, lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap.

Vraag:

Hoe gaat de minister het extra geld inzetten dat beschikbaar is gesteld voor de strijd tegen terrorisme?

Antwoord:

De afgelopen jaren is, gezien de hoge dreiging, veel inspanning geleverd om de aanpak van terrorisme op orde te brengen. Hierbij is in eerste instantie vooral de meest urgente, harde kant stevig versterkt. Vroegtijdig onderkennen en tegengaan van nieuwe radicalisering én deradicalisering en re-integratie zijn echter ook belangrijk om de dreiging op langere termijn het hoofd te bieden. Met de territoriale instorting van het 'kalifaat' ontstaat bovendien een momentum, dat aangegrepen moet worden om met meer kans op succes inzet te plegen op preventie door het voorkomen of afstoppen van radicaliseringsprocessen en het tegengaan

van de verspreiding van (nieuwe) radicale narratieven. De extra middelen die het kabinet heeft gereserveerd voor contraterrorisme, € 13 miljoen, zullen worden ingezet voor een intensivering van een aantal speerpunten die deel uitmaken van de aanpak. Deze gelden wil het kabinet vooral gebruiken om de aanpak verder te versterken langs een vijftal lijnen:

1. Vroegtijdige onderkenning van dreiging door intensivering van inlichtingenonderzoek naar radicalisering en salafisme, in het kader van contraterrorisme;
2. Borging aanpak van financiering van extremisme en terrorisme;
3. Versterking van digitale weerbaarheid en aanpak extremisme online;
4. Investeren in deradicalisering, re-integratie en strafrechtelijke aanpak;
5. Versterking internationale inzet.

Vraag:

Het kwaad van schadelijk middelengebruik wordt door het kabinet niet aangepakt door de voordeur te sluiten, maar door de achterdeur open te zetten. Worden de overblijvende regels wel streng gehandhaafd, of is het vooral versoepeling die de toon zet? Wordt bijvoorbeeld het ingezetenen criterium gehandhaafd? Ook in Amsterdam? En hoe zit het met de afstand tot scholen?

Antwoord:

Uitgangspunt is dat het huidige beleid en de handhaving daarvan in stand blijft. Daar wordt door de experimenten niet aan getornd. De experimenten met een gesloten coffeeshopketen zullen op beperkte schaal plaatsvinden. Het verkleinen van de zichtbaarheid van coffeeshops voor scholieren is lokaal maatwerk. Ik kan u informeren dat 92% van de gemeenten met een coffeeshop specifieke vestigingscriteria heeft, zoals het hanteren van openings- en sluitingstijden. Verder hanteert meer dan 80% een afstandscriterium tussen coffeeshops en scholen. De meeste gemeenten hebben het ingezetenen criterium opgenomen in het lokale coffeeshopbeleid. De handhaving van het ingezetenen criterium is lokaal maatwerk. Mijn ambtsvoorganger heeft met de burgemeester van Amsterdam een afspraak gemaakt over prioritering in de handhaving. Amsterdam geeft prioriteit aan een breed pakket van andere maatregelen met betrekking tot het lokale coffeeshopbeleid. Graag verwijs ik u hiervoor naar de brief van mijn ambtsvoorganger van januari van dit jaar (*Aanhangsel Handelingen II* 2016/17, 1023), waarin uitgebreid wordt ingegaan op vragen van uw Kamer over de gefaseerde aanpak in Amsterdam.

Vraag:

Nederland staat hoog op de lijstjes van online drugshandel. Wil het kabinet dit voortvarend tegengaan?

Antwoord:

Het kabinet wil de online drugshandel inderdaad voortvarend tegengaan. Deze week kwam het rapport van de EMCDDA en Europol uit over 'Drugs and the dark net'. Uit dit rapport blijkt dat drugshandel op het *darkweb* nog een relatief beperkte omvang lijkt te kennen in vergelijking met de traditionele offline drugshandel. Ook geeft dit onderzoek aan dat Nederland binnen de EU 'op nummer drie staat' qua omzet met betrekking tot drugsverkoop op het darknet. Nummer een en twee zijn Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Deze bevindingen komen overeen met het onderzoek dat mijn ministerie vorig jaar aan de Tweede Kamer heeft gezonden. Hoewel de drugshandel op het darkweb nog relatief beperkt in omvang is, is deze wel groeiende. Daarom is er de afgelopen jaren bij de opsporingsdiensten stevig geïnvesteerd in de digitale opsporing en wordt er extra ingezet op digitale expertise.

Bij verschillende eenheden van de politie zijn inmiddels strafrechtelijke onderzoeken naar drugshandel op het *darkweb* gedraaid. Deze onderzoeken hebben geleid tot aanhoudingen van verdachten en beter zicht op de werkwijze en mogelijkheden tot identificatie van online verkopers op het *darkweb*. De komende jaren zal de capaciteit van de digitale expertise bij de Nationale Politie verder groeien. Ook zijn er gespecialiseerde officieren van justitie voor cybercrime opgeleid. Daarnaast vindt grensoverschrijdende operationele samenwerking plaats via reguliere kanalen zoals Europol en Interpol. Drugs die op internet besteld worden, worden daarna vaak verstuurd via de post. Daarom werken politie en OM nauw samen met POSTNL in het project Post/Pakket Interventieteam om de problematiek van illegale verzendingen, zoals van drugs, aan te pakken. Ook andere partijen zijn bij dit project betrokken, onder meer het

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdrage (LIEC), Transport en Logistiek Nederland, het RIEC Den Haag, de Koninklijke Marechaussee en de douane.

Vraag:

Is de minister bereid vanwege de gevaarstelling de straf op het rijden zonder rijbewijs te verhogen ?

Antwoord:

Ja. Mijn ambtsvoorganger heeft in de beleidsreactie op het onderzoek naar de straftoemeting ernstige verkeersdelicten, die op 20 juli jl. naar de Kamer is gezonden, aangekondigd een voorstel tot wijziging van de Wegenverkeerswet in voorbereiding te nemen. Dit wetsvoorstel zal onder andere voorstellen bevatten voor verhoging van het strafmaximum voor een aantal delicten. De maximumstraf voor rijden zonder rijbewijs wordt hierin ook meegenomen. Naar verwachting zal dit wetsvoorstel begin 2018 in consultatie gaan.

Vraag:

Wil de minister zich inzetten om - samen met gemeenten en het schakelteam Verwarde Personen - te komen tot een sluitende aanpak van verwarde personen?

Antwoord:

Ik kan u verzekeren dat ik er samen met collega bewindslieden en VNG al bovenop zit. Het komend jaar bouwen we daarbij voort op wat er al gerealiseerd is en versnellen mijn collega van VWS ik en daar waar nodig om samen met de gemeenten te komen tot een sluitende aanpak. Vanuit JenV zetten we in 2018 extra in op:

- Er wordt een persoonsgerichte aanpak in de veiligheidshuizen doorontwikkeld om veiligheidsrisico's te beperken voor de groep met een ernstig psychiatrische aandoening (EPA).
- In lijn met de Meerjarenagenda van de zorg- en veiligheidshuizen wordt op regionaal/lokaal niveau stevig ingezet op de verbetering van de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidshuizen, GGZ, GGD en gehandicaptenzorg t.b.v. de aanpak van personen met verward gedrag en/of complexe problematiek.
- Er wordt actief ondersteund bij de realisatie van adequate informatie-uitwisseling t.b.v. de aanpak van mensen met verward gedrag. Het handvat gegevensdeling in zorg- en veiligheidsdomein' wordt ondersteund door een recent ontwikkelde webtool en een trainingsaanbod voor professionals over het gebruik.

Vraag:

Nederland blijkt een netwerk te hebben van allerlei mensen die zich bezighouden met advisering om een einde aan je leven te maken en het in onder andere Australië verboden suicidehandboek van 'Dr Death' wordt hier juist gedrukt en verspreid. Wil het kabinet er alles aan doen om ervoor te zorgen dat er eind komt aan clandestiene hulp bij zelfdoding? Zou niet juist het wettelijk verbod rond zelfdoding zo moeten worden uitgebreid dat elke vorm van directe of indirecte hulp daaronder valt?

Antwoord:

De heer Van der Staaij heeft eerder vragen gesteld aan mijn ambtsvoorganger en mij over de zogenaamde zelfeuthanatica. Mijn antwoord zal hem daarom bekend voorkomen. Onder clandestien versta ik: heimelijk en bij wet verboden. Het opzettelijk aanzetten tot of het behulpzaam zijn bij zelfdoding is, indien daarop zelfdoding volgt, strafbaar (art 294 Wetboek van Strafrecht). Het Openbaar Ministerie en de politie handhaven deze wet. Op grond van de jurisprudentie wordt aangenomen dat het aanreiken van de medicatie of andere middelen om de zelfdoding mee te plegen of het nemen van de regie bij de zelfdoding door een niet-arts strafbare hulp bij zelfdoding kan opleveren. Het geven van algemene informatie over zelfdoding of het verschaffen van boekjes of foldermateriaal hieromtrent wordt niet gezien als hulp bij zelfdoding. Het beleid van de overheid is erop gericht zelfdoding en suïcidaliteit zo veel mogelijk te voorkomen. Ik zie geen aanleiding om de strafbaarheid van artikel 294 Wetboek van Strafrecht uit te breiden.

Vragen van het lid Bisschop, R. (SGP)

Vraag:

Welke rol gaan adviezen en rapporten van kerken nu precies spelen in de beoordeling van asielverzoeken?

Antwoord:

In bekeringszaken wordt in de huidige praktijk door de vreemdeling vaak een advies van derden aan het dossier toegevoegd. Dit zijn met name verklaringen van kerkelijke instanties en/of wetenschappers. Meest bekend zijn de commissie Plaisier (genoemd naar de voormalig Scriba van Protestantse kerk Nederland (PKN) en adviezen van godsdienstpsycholoog van Saane. Adviezen en rapporten worden als ondersteunend bewijsmateriaal meegewogen, en kunnen soms, in het bijzonder in twijfelgevallen, de doorslag geven. Een deskundigenbericht hoeft niet doorslaggevend te zijn nu de deskundigheid van de godsdienstpsycholoog zich niet uitstrekt tot de algehele beoordeling van de geloofwaardigheid van het asielrelaas, zoals die door de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) wordt toegepast. De IND betreft adviezen dus in de beoordeling, maar komt tot een zelfstandig oordeel op basis van het gehele dossier.

Vraag:

Wat gaat de minister doen om ervoor te zorgen dat de verdeling van wijkagenten over regio's beter is zodat elk dorp met meer dan 500 inwoners een wijkagent heeft?

Antwoord:

Voor de bezetting van wijkagenten wordt een norm van 1 wijkagent op 5000 inwoners gehanteerd. Dit is een landelijke norm. De verdeling binnen een regionale eenheid is aan de gezagen; de burgemeester en officier van justitie.

Vraag:

Wat voor afspraken met betrekking tot de opvang in de regio moet de Europese Unie volgens de staatssecretaris maken? En met welke landen moeten die afspraken gemaakt worden? Graag een inkleuring van de voornemens op dit terrein.

Antwoord:

Al langer is vanuit de EU sprake van een inzet op brede partnerschappen met derde landen, waarvoor de EU een combinatie van instrumenten inzet. Zo wordt bijvoorbeeld gewerkt aan het verbeteren van bescherming en opvang in de regio, het wegnemen van de grondoorzaken, voor migratie, de aanpak van mensensmokkel en verbeteren van terugkeer. Vanuit verschillende fondsen biedt de EU reeds steun aan grote opvanglanden om de situatie van vluchtelingen en hun gastgemeenschappen te verbeteren. Zo is met steun van de EU de arbeidsmarkt in Turkije voor Syrische vluchtelingen geopend, krijgen ruim 1 miljoen vluchtelingen in Turkije een maandelijks tegoed om zelf in hun levensonderhoud te voorzien en krijgen een groeiend aantal vluchtelingen in Jordanië en Ethiopië toegang tot werk en onderwijs.

Over de volledige inzet van de EU, inclusief het externe deel, wordt uw Kamer zoals gebruikelijk geïnformeerd via o.a. de geannoteerde agenda's en verslagen van de JBZ-raden, maar ook die van de Europese Raad, Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken en BNC-fiches n.a.v. mededelingen en nieuwe voorstellen van de Europese Commissie.

Vraag:

Het kabinet wil de asielprocedures versnellen. Maar zijn de voorgenomen maatregelen daarvoor afdoende? Waarom en hoe gaat het deze staatssecretaris – in tegenstelling tot zijn voorgangers – wél lukken om de procedures te versnellen?

Antwoord:

Ik heb opdracht gegeven om een breed programma 'Flexibele Asiel Keten' te starten, waarvan dit onderdeel uitmaakt. In het kader van dit programma wordt de komende tijd, in overleg met ketenpartners en andere betrokkenen, een programmaplan uitgewerkt. In het regeerakkoord wordt ingezet op meerdere maatregelen die met elkaar in verband staan en die met elkaar er voor moeten zorgdragen de asielprocedure snel en zorgvuldig verloopt ongeacht de hoogte van de asielinstroom. Deze integrale benadering van de maatregelen op het terrein van

opvang, de asielprocedure en integratie dan wel terugkeer en de versterking van de samenwerking in de vreemdelingenketen en met gemeenten zullen bijdragen aan versnellen van de procedures. Op een beperkt aantal plaatsen in het land gaan de ketenpartners onder één dak werken met middelgrote opvangcentra op en/of nabij hetzelfde terrein. Daar wordt eerste selectie gemaakt in een snelle efficiënte procedure die bepaalt in welk spoor de asielzoeker verder in procedure gaat.

Vraag:

Taken van de politie worden steeds meer uitgebreid. Hoe kijkt de minister naar de taakbreedte van de politie. Moet er niet meer gekeken worden naar de kern van wat de taak van de politie inhoudt?

Antwoord:

In het algemeen is de politie goed toegerust voor haar taken. De wereld is complexer geworden, waardoor de politie meer samenwerking zoekt, ook met andere partners zoals private bedrijven.

Vragen van het lid Azarkan, F. (DENK)

Vraag:

Hoe gaat de minister sturen en monitoren dat de cultuur van de politie verandert, zodat alle agenten zich daar thuis voelen en onderdeel van de politie willen uitmaken?

Antwoord:

De politie geeft de verandering van cultuur via meerdere sporen vorm, waarbij diversiteit, integriteit, leiderschap, inclusieve werksfeer en elkaar aanspreken belangrijke pijlers zijn. Een cultuurverandering vergt veel tijd, is een kwestie van het goede voorbeeld geven aan de top maar zal uiteindelijk ook bottom-up moeten groeien. De dialoog tussen medewerker(s) en leidinggevend is hierbij belangrijk. De politie monitort door middel van de zogenaamde MedewerkersMonitor op cultuuraspecten.

Vraag:

Wat gaat het kabinet doen om onnodig politiegeweld tegen te gaan? Wat gaat het kabinet doen om discriminatie te bestrijden?

Antwoord:

De maatschappij moet erop kunnen vertrouwen dat de politie professioneel omgaat met de geweldsbevoegdheid. Om dit goed te borgen zorgt de politie dat politiemensen goed getraind zijn, dat zij verantwoording afleggen over het gebruikte geweld, dat gebruikt geweld wordt getoetst aan de geweldsinstructie en dat politiemensen leren van gebruikt geweld. Het voorkomen van etnisch profileren is van groot belang voor de legitimiteit van het politieoptreden, het maatschappelijk vertrouwen van een ieder in de politie en effectief politiewerk. Er wordt – met het meerjarige programma ‘De Kracht van het Verschil’ – aandacht besteed aan bewustwording via onderwijs en training, meer diversiteit in het personeelsbestand, verbinding en verbeteringen in de klachtenprocedure. Daarnaast heeft mijn ambtvoorganger aanvullende maatregelen genomen om etnisch profileren tegen te gaan, zoals een toegankelijke app voor meldingen, klachten en informatie over staandehoudingen en een code voor bewust en beter selecteren maar ook meer informatiegestuurd politiewerk door het tonen van het aantal geregistreerde bevragingen over een individu/kenteken (via Microsomaal ethanol oxiderend systeem) (MEOS).

Vraag:

Wat vindt de staatssecretaris van een samenleving waarin onder andere humaniteit centraal staat, plek is voor echte vluchtelingen en geen plek is voor discriminatie en uitsluiting?

Antwoord:

Het kabinet kan deze uitgangspunten onderschrijven zoals ook uit het Regeerakkoord blijkt.

Vraag:

Wat gaat de minister doen om de privacy in het kader van sexting en wraakporno van de

burgers te beschermen? Kan bij het strafbaar stellen van wraakporno (strafmaat) rekening worden gehouden met de gevolgen voor de slachtoffers?

Antwoord:

Ter uitvoering van het regeerakkoord wordt een wetsvoorstel in procedure gebracht waarin een strafbaarstelling van wraakporno als zelfstandig delict in het Wetboek van Strafrecht wordt opgenomen. Het voornemen is om deze strafbaarstelling breder te trekken dan alleen wraakporno, ook situaties waarin intiem beeldmateriaal zonder iemands medeweten of zonder iemands toestemming wordt vervaardigd of verspreid zullen hieronder worden gebracht. In al deze gevallen geldt dat iemands seksuele privacy is geschonden. De psychische gevolgen voor slachtoffers van misbruik van seksueel beeldmateriaal kunnen ernstig en langdurig zijn. Vaak overheersen gevoelens van schaamte, onmacht en onveiligheid. Dit geldt temeer als dit beeldmateriaal wordt verspreid met een bijkomend motief, bijvoorbeeld om iemand zwart te maken of af te persen. Dergelijk gedrag is extra strafwaardig. Dat zal – ook voor een afschrikwekkende werking – tot uitdrukking komen in het strafmaximum.

Vragen van het lid Hiddema, T.U. (FvD)

Vraag:

Werd de teruggekeerde IS-strijder in de gaten gehouden en gevolgd na zijn vertrek uit De Balie?

Antwoord:

Zoals u begrijpt kan ik in het openbaar geen uitspraken doen over individuele gevallen. In algemene zin kan ik u melden dat personen die een dreiging vormen voor de nationale veiligheid nauwlettend in de gaten worden gehouden. Het Openbaar Ministerie, de politie en de diensten zijn alert. Passend bij de dreiging worden altijd maatregelen genomen als daar een juridische grondslag voor is. De inzet van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ook zij kan – zoals u weet – geen uitspraken doen over individuele gevallen. Wat betreft de bijeenkomst in De Balie kan ik u melden dat de politie zoals te doen gebruikelijk voorafgaand aan de bijeenkomst contact heeft gehad met De Balie over de beveiliging. De politie heeft een inschatting gemaakt conform de reguliere werkwijze. De politie heeft de geïnformeerde dienst geïnformeerd en had een rechtstreekse lijn met De Balie. De Balie heeft interne beveiligingsmaatregelen getroffen. Op de betreffende avond heeft de Balie nadat de man vertrokken was, contact opgenomen met de politie. De politie is hierop ter plaatse gekomen en heeft gesproken met aanwezigen die de man zouden hebben herkend. Gezien het vorenstaande concludeer ik dat de politie conform de reguliere werkwijze heeft gehandeld.

Vraag:

In het regeerakkoord staat vermeld dat het mogelijk wordt dat terugkeerders een lange tijd in voorlopige hechtenis worden gehouden. Blijft de mate van verdenking ongewijzigd?

Antwoord:

Met de passage uit het regeerakkoord wordt bedoeld op een onderdeel van het wetsvoorstel versterking strafrechtelijke aanpak terrorisme (34 746), dat ziet op het verruimen van de mogelijkheid om verdachten van terroristische misdrijven in voorlopige hechtenis te houden, zonder dat daarvoor ernstige bezwaren (een stevigere verdenking) zijn vereist. Dat is thans bij terrorismeverdachten mogelijk gedurende 14 dagen; voorgesteld wordt om die periode te verlengen met 30 dagen.

Vraag:

Wie worden bedoeld met haatpredikers in het regeerakkoord. Hoe worden ze van het podium geweerd en welke nieuwe methoden worden toegepast?

Antwoord:

De overheid werkt op nationaal en internationaal niveau aan het tegengaan van de verspreiding van extremistische propaganda. Het Openbaar Ministerie treedt op indien de grenzen van de wet worden overschreden. Zo mogen extremistische sprekers of predikers die oproepen tot haat of geweld geen podium krijgen. Van dergelijke extremistische sprekers van

buiten het Schengengebied wordt het visum geweigerd of ingetrokken. Tussen de Europese lidstaten is bovendien afgesproken dat de lidstaten alle visumplichtige extremistische sprekers die een bedreiging vormen voor de openbare orde signaleren in het Schengen Informatie Systeem. Hiermee wordt internationaal ingezet op het uit het Schengengebied weren van extremistische sprekers die een dergelijke bedreiging vormen.

Vraag:

Volgens het regeerakkoord zet Nederland in de Europese Unie in op een veel strengere aanpak van jihadisme? Wat wordt daarmee beheld?

Antwoord:

Nederland kiest bij de aanpak van terrorisme en extremisme voor een integrale aanpak met maatregelen op lokaal, nationaal en internationaal niveau. De inzet in EU verband is hier een belangrijk onderdeel van. De Nederlandse en EU aanpak versterken elkaar, niet in het minst omdat de EU inzet ertoe bijdraagt dat krachten worden gebundeld, de ontwikkeling van specifieke interventiemechanismen wordt bevorderd en dat wordt voorkomen dat lidstaten geïsoleerd van elkaar oplossingen zoeken voor vergelijkbare problemen. De afgelopen periode is in Europees verband de samenwerking versterkt door de realisatie van het Counter Terrorism Group (CTG)-platform en de EU-Routekaart voor het verbeteren van informatie-uitwisseling op het gebied van terrorismebestrijding, de bestrijding van zware criminaliteit en grensbewaking. Ook is fors ingezet op het versterken van capaciteitsopbouw op het gebied van terrorismebestrijding en het voorkomen van extremisme in derde landen, met name de ring rond Europa. Met de uitvoering van de PNR richtlijn en nieuwe instrumenten zoals het in- en uitreisstelsel en het Europese Travel Authorisation systeem krijgen de EU landen tevens beter zicht op reisbewegingen in de strijd tegen terrorisme en zware criminaliteit. De komende periode is de NLse inzet richting de EU onder andere gericht op:

- Nauwere samenwerking op het gebied van rechtshandhaving, zoals ook in het kader van de Roadmap afgesproken;
- Verhogen van de EU inzet ter ondersteuning van lidstaten bij het voorkomen van radicalisering en het tegengaan van gewelddadig extremisme;
- Samen met sociale mediabedrijven werken aan het verwijderen en voorkomen van uploaden van terroristisch content online.

Hierover spreek ik volgende week woensdag samen met mijn EU collega's met oa Facebook, Google, Twitter en Microsoft.

Vraag:

In het regeerakkoord is opgenomen dat er een verbod komt op outlaw motorcycle gangs. Dit lukt al jaren niet. Hoe gaat het kabinet dit nu wel voor elkaar krijgen?

Antwoord:

Het lid Kuiken (PvdA) van uw Kamer is bezig een initiatiefwet op te stellen met datzelfde doel. Mijn ambtsvoorganger heeft al te kennen gegeven hierbij zoveel mogelijk samen met mevrouw Kuiken op te willen trekken. Die samenwerking zet ik graag voort. De inhoudelijke discussie over dit voorstel zal in het kader van de behandeling ervan in deze Kamer plaats moeten vinden.

Vraag:

Er wordt in het regeerakkoord gesteld dat artikel 137 D van het Wetboek van Strafrecht wordt gewijzigd en dat hiermee de maximale straf wordt verlengd van 1 naar 2 jaar. Is de minister al bekend dat in dit artikel reeds maximaal 2 jaar straf mogelijk is? Waarom acht de minister deze wijziging noodzakelijk?

Antwoord:

Zoals het kabinet in het regeerakkoord heeft aangegeven, kan er geen sprake van zijn dat de vrijheid van meningsuiting wordt misbruikt voor het openbaren van allerlei strafbare uitingen waarbij wordt aangezet tot haat en geweld. We leven in een digitale wereld waarbij iedereen die kwaad wil uiterst eenvoudig een podium kan vinden voor zijn of haar criminele boodschap. Het kabinet is van mening dat hiertegen krachtig dient te worden opgetreden en dat de strafrechter voor de meest ernstige vormen van haatzaaien meer ruimte moet krijgen om een passende straf op te leggen. Tegen deze achtergrond zal een wetswijziging worden voorbereid, waarbij het wettelijke strafmaximum voor het misdrijf aanzetten tot haat (artikel 137d Sr) zal

worden verhoogd van één tot twee jaar gevangenisstraf. Daarmee wordt bedoeld op het basismisdrijf, zoals dat is opgenomen in het eerste lid van artikel 137d Sr. In artikel 137d, tweede lid, Sr bestaat reeds een hoger strafmaximum (2 jaar gevangenisstraf) voor het geval waarin iemand van het plegen van het misdrijf een gewoonte maakt of waarin het misdrijf door twee of meer verenigde personen wordt gepleegd.

Vraag:

FvD meent dat de aanpak van OMG's moet worden omgekeerd. Vandaar het voorstel om dergelijke clubleden een torenhoge gevangenisstraf op te leggen en de rijbewijzen te ontnemen, dan wel de rijbevoegdheid te ontfeggen in aanvulling op de straf. Deze clubleden zijn namelijk op de fiets niet meer stoer. Wat is de reactie van de minister hierop?

Antwoord:

Ontzegging van de rijbevoegdheid is buiten de in de Wegenverkeerswet opgenomen strafbare feiten geen mogelijke bijkomende straf. Het ligt ook niet in de rede om dat mogelijk te maken ten aanzien van overige strafbare feiten, die niet direct met het verkeer te maken hebben. Het rijbewijs is niet instrumenteel bij het plegen van de strafbare feiten waar OMG-leden veelal van verdacht worden. Bovendien is een aanzienlijk deel van de bij de politie bekende OMG-leden niet eens in het bezit van een rijbewijs.